NAGYKANIZSA, 1898. julius hó 2-án. 27-ik szám. XXXVII. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél evre . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 basábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorért 5 kr.

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére cimzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület," „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság," a „Kotori takarékpénztár részvény-társaság," „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egylet," a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület," a „nagy-kanizsai tanitói járáskör," a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet," „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet," „szegények tápintézete," a „katonai hadastyán egylet," a „soproni kereskedelmi iparkamara," nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Aratáskor.

Nagy-Kanizsa, 1898. julius 1-én.

Régen nem nézett az ország az aratás elé egyfelől annyi reménységgel, másrészről akkora aggódással, mint a jelen évben. A mult évi gyenge termés majdnem a gazdasági válság szélére sodorta az országot, de ha ezt jóformán összes pótforrásaink kimeritésével el is kerültük, a gazdasági élet működésének fennakadása által okozott károkat sokáig fogja az ország sinyleni. Uj alapitások alig merültek fel, a fennálló vállalatok jövedelme csökkent, vagy csak váratlan esélyekre fentartott tartalékok felhasználásával volt a rendes nivón fentartható; a mezőgazdák hitel utján fedezett terhei jelentékenyen növekedtek, az ipar pangásnak indult, a kereskedelem nagy megrázködtatást szenvedett, a közforgalmi vállalatok üzleti bevételei csökkentek s habár az államháztartás egyensulya nem billent fel, a közterhek az 1897/98. évben sokkal nagyobb sulylyal nehezültek az adósok vállaira, mint bármikor. Egy gyenge termés még és a gazdasági válság elementáris erővel törne ki minden vonalon.

Ámde az ősz, tél és tavasz kedvező időjárása, az őszi vetések kitűnő telelése a tavasziak elvetésére és kicsirázására minden tekintetben kedvező körülmények, a legszebb reménykkel töltöttek el a várható uj termés tekintetében. A földmivelési miniszterium, kivált május eleji hivatalos kimutatása, a vetések állására s a várható termés mennyiségére nézve igen örvendetes adatokat tárt a közönség elé, melyek értékét a május vége felé megjelent ujabb kimutatás is csak kis mértékben gyöngitette. Mellesleg meg kell jegyeznünk, hogy a magyar földmivelési miniszterium enemű közleményei és termés-kimutatásai a tökéletesség magas fokára emelkedtek s a külföld is irányadókul ismeri el őket, minélfogva megbizhatóságukhoz semmi kétség nem férhet. A vetések állására vonatkozó május havi jelentések a várható gabonatermést, szembeállitva az 1897. évi aratás eredményével, az alábbiakban tüntetik fel, mely adatokat mi az 1896. évi eredmény hozzácsatolásával egészitjük ki.

	1898 várható	1897	1896 megközelitő
	termés	métermázsákban	
Buza —	33 559,158	24.473,241	38.006,264
Rozs —	9.447,178	8.928.645	13 470,051
Árpa —	14.181,530	9 030,051	12 905,469
Zab —	13.514,761	8.546,640	10.970,585

Az 1898. évre előirányzott termés tehát buzában 9 millió métermázsával több, mint az 1897. évi hozam volt, de mintegy 4·5 millió mmázsával maradt mögötte az 1896. évi termésnek; rozs alig haladja meg a tavalyi termést s az 1896 iki termésnél 4 millió mmázsával kevesebbre irányoztatik elő, ellenben árpa a tavalyi termést 5, a harmadévit 1·2 millió mmázsával: zab a tavalyi termést 5, az 1896. évit majdnem 3 millió mmázsával haladná meg az előirányzat szerint. Ámde. ha a buza és rozstermés az 1896. évi jó középtermésnél gyengébbnek igérkezik is, annál, tekintve a várható árakat, mégis jelentékenyen erősebb. Bizonyos ugyanis, hogy az 1898. évi buzaárak aratás után legalább 3 frttal lesznek magasabbak az 1896. évi aratás utáni áraknál, minélfogva az értéktöbblet a mennyiség csökkenését túlbőven fedezi.

Az előirányzott 33·5 millió mm. buzatermés a képzelhető legalsó árszámitás mellett is (1 mm. = 10 frt) 335 millió frt értéket képvisel, minélfogva állami kiadásaink jó kétharmada ez évi buzatermésünk árában megfelelő ellenértéket találna. Nem szenved semmi kétséget az sem, hogy ez évi gabona-feleslegeinket, melyekkel legelőbbnek érkezünk az európai fogyasztó piacokra, oly gyorsan értékesithetjük, mint régen nem; nemcsak az állandóan behozatalra utalt, de az exportképes államok magtárai is teljesen üresek lévén, ezek az uj termést, s különösen Magyarország elsőnek érkező szép buzáját rohamosan felveszik, minélfogva feleslegeink ellenértéke nem apró részletekben, egy egész éven át, hanem jóformán egyszerre, 2—3 hó alatt özönlik be az országba. És habár a mostoha 1897. év okozta gazdasági sebek orvoslása jelentékeny összeget fog igénybe venni, még mindig aránylag nagy tőkék maradnak készletben, melyek a jövedelmező elhelyezési alkalmat keresve keresik. A vállalkozási szellem tehát ismét szárnyra kelhet s csaknem két évi visszahuzódás után ujból kiléphetünk a tevékenység, uj intézmények létesitése terére.

Ámde az utóbbi szakadatlan záporok szép álmainkat kissé megzavarták s talán nem minden ok nélkül, mert bizonyos, hogy az egyes helyeken megdült és beiszapult vetések bizonyos része kárba vesz. A rozsda képződéséről és terjedéséről is sokat beszélnek, de talán nem fog sok kárt okozni.

Nálunk, hála Isten, nem is okozott. De a napokban végig vonult az országon a pusztító zivatar és elsöpört mindent, semmivé tett minden reménységet.

Isten keze nagyon ránk nehezedett.

Itéletidő volt nyugatról kezdve fól az éjszakkeleti szélekig és a tojás nagyságu jég a földbe vert minden reményt. Megyénket csak részben érte a vész, minket egészen megkimélt. Isten nem sujtott, — igyekezzünk mi magunk is segiteni magunkon. (*M. P.*)

Háziezredünk ünnepe.

Az Ernő főherczeg nevét viselő 48. gyalogezred, amely most decemberben üli meg fennállásának százéves jubileumát 28-án, a costozzai csata évfordulóján, ünnepet rendezett a dicsőséges győzelem emlékére, amelyben a 48-ik gyalogezred fényesen kitüntette magát számban sokkal nagyobb ellenséggel szemben. Az ezred Nagy-Kanizsán állomásozó részlonjának parancsnoksága, élén Jemrics alezredessel, lakomát ült, a legénységnek pedig szabad napja volt, amikor is elmondották a zalai tősgyökeres magyar bakáknak a fényes győzelem történetét, amely nagyon méltó arra, hogy az egykoru feljegyzések nyomán itt egynéhány részletét feleleveniisük. Az Ernő főherceg-ezred 1866-ban Rovigoban és Adriáu állomásozott. Jun. 22-én Veronába vezényelték, ahol akkor már együtt volt az egész haderő. A fővezér, Albrecht főherceg, összevonta minden seregét, ami csak rendelkezésére állott. A 48. gyalogezred másnap St.-Massimonál, Verona közelében ütött tábort; itt találta a hadvezér parancsa, amely szerint minden ezrednek előre kellett nyomulnia hajnali három órakor. Egész éjszaka záporeső esett, a sátrakban tócsák támadtak, ugy, hogy a katonák be se hunyták a szemüket. Azonban alig derengett. vidám dalolással megindultak az Ernő-bakák szembe az ellenséggel; öt órakor már Casazzébe, hatodfél órakor pedig Zerbarebe értek. Nyolc óra után pár perccel kapta az ezred parancsnoka, Fischer ezredes a fővezérnek a rendelkezését: azonnal megrohanni Boscodzi Fittit és a Monte Godit, amelyet a 37. bersaglieri zászlóalj és erős tüzérség tartott megszállva. Veszedelmes vállalkozás volt, egyenesen a halálba ment a sok magyar fiu. Felhangzott a Rákóczy-induló, amelyet abba se hagyott az ezred zenekara, még akkor sem, amikor golyózápor fogadta a magaslatról az elszánt hadat, amely feltartóztathatatlanul nyomult előre. Szinte ellentállás nélkül foglalta el az ezred Monte Godit, mert az ellenség innen meghátrált, amint a magyar fiuk két kézre markolva a puskát, a tusával agyafőbe verték a bersaglieriket s egymást biztatva, vigan rohantak előbbre.

Fel van jegyezve az ezred történetében, hogya vitéz legénység, amikor már olyan közel ért ellenségéhez, hogy a szuronyának nem vehette hasznát, harapta, elrugdalta, vérig karmolta a bersaglieriket. Az Ernő-bakák tehát elfoglalták a Monte Godit, de az ellenség most a szemben levő Monte Molimentire huzódott vissza, ahonnan golyózáport zuditott a győztes csapatokra, amelyekre a lombardiai gránátosok, az olasz sereg szemefénye is gyilkos sortüzeket adott. A pillanat döntő volt. A 48. gyalogezred parancsnoka nem habozott; jóllehet felsőbb parancsot nem kapott, elszánta magát a rohamra. a Monte Molimenti ellen. A rohamot elősegitette az a körülmény, hogy a negyvennyolcas ezredtől balfelől a 19. gyalogezred nyolc százada volt felállitva, amely ugyancsak a Scudier dandárhoz tartozott: egyébként azonban rendkivül nehéz volt az előrenyomulás, mert az ellenség Bagolinában a házak és a sövények mentén jó védelmi állást foglalt el és a tűrhetetlen forróság eltikkasztotta a magaslatokra kapaszkodó támadó sereget. A 48. gyalogezred bátran ment előre, a katonák egymásnak kiáltották oda: Győzni fogunk, vagy meghalunk! Mindössze egy óra hosszat tartott a gyilkos tüzelés, akkor aztán a Monte Molimenti, Monte Arabiso és la Bagolina a támadók kezébe került. A tizenkilencedik gyalogezred a balszárnyon derekasan segitett; két századuk Szabó kapitány vezetése alatt olyan féktelenül rohant előre, hogy meg sem állott egész Custozzáig.

A zalai negyvennyolcas bakák, alighogy visszaverték az ellenséget, nyomultak tovább előre és ők is bementek Custozzába, közben pedig segitettek a 66 dik gyalogezrednek is, amely Cavalchina mellett elkeseredetten harcolt. Már-már ugy látszott, hogy az ellenség az egész vonalon vereséget szenvedett, amikor tetemes segitséget kapott es ezzel közösen visszaszoritotta a Scudier-dandártól jobbra barcoló kilencedik hadtestet, amely kénytelen volt hátramenni és ezzel a 19. és a 48. gyalogezredek jobbszárnya is nagy bajba került. Az elfoglalt hadállásokat megtartani képtelenségnek tetszett, mert a legénység kimerült, a tartalékcsapatok az utolsóig fel voltak már használva és az ellenség ereje tetemesen megnövekedett. De a két magyar ezred nem engedte magái; lépésről lépésre küzdve, minden talpalattnyi földet vérrel áztatva

TÁRCA.

Emlékezés Nucsec Józsefre.

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája. —

Erős egyéniségeknek nem kedvez a XIX. század vége. Azért kétszeres kötelesség az olyanoknak emlékét megőrizni, kiket sohasem lehetett eltántoritani meggyőződésüktől s életük éppen emiatt igen gyakran tragikai lefolyásu lett.

A mult héten meghalt Nucsec József, egyike volt ilyen kiváló embereknek, kik már sehogyse illenek be a mostani kor iligrán keretébe.

Szép, szálas, — ölesnél magasabb növésü volt Nucsec, kinek több mint harminc évi tanitóskodása alatt Kanizsa város lakói majd mindnyájan tanitványai valának.

Hatalmas szónoki tehetséggel rendelkezett Nucsec József, ki bármi tárgyról keresetlenül, de válogatott kifejezésekkel tudott beszélni órák hosszat s emellett felvilágosodott, müvelt szellem volt és széles tapasztalatokkal rendelkezett.

Bauer Ferdinándot, a volt (közös) hadügyminisztert, mikor még Kanizsán őrnagy volt, Nucsec tanitotta meg a magyar nyelvre s mikor az 1859-iki olasz hadjárat alkalmával Nucsecot is behivták katonának Bauer megmentette őt a bevonulás alól. A latin nyelvet Nucsec ókori klassicitással beszélte öreg korában is.

Mikor kiütött 1848-ban a forradalom, akkor a piarista szerzetből az összes növendékpapok és harminc áldozár állt be honvédnek. A kanizsai piarista tanárok közül Gyalokay, Schmiding és Schüttersam lónek honvédek.

Nucsec József is piarista volt s természetesen ő is honvéd lett. Tüzéri minőségben küzdötte végig az önvédelmi harcot a mindjárt a fegyverletétel után besorozták feketekapcás osztrák katonának.

Kanizsa város tanácsa az időben mindent elkövetett, hogy segitsen besorozott vagy bujdosásban levő fián. Többi közt folyamodott „Prossnitz helységbe Csehországba Nucsec József Macukelli ezredbeli őrvezetőnek három bónapi szabadságra bocsájtása iránt."

Persze elutasitották a kérelmet, hisz mi közé ilyen dologhoz a városi tanácsnak?

A tanács pedig éppen semmitsem törődött az illetékességgel, hanem ujra kérvényt küldött Nucsec hazabocsájtásáért. Megint megtagadták.

Ezek után ki hinné, hogy a tanács harmadszor is instanciót irt késedelem nélkül? S ki hinné, hogy 1851. május 25-én végre hazaeresztették Nucsecot ideiglenes szabadságra?

Hogy pedig itthon valamiből legyen élni, tehát a tanitóknak amugyis nagy szükben levő piaristák átadták Nucsecnek a gimnáziumi ugynevezett előkészitő iskolát s mint rovott egyén, a policáj felügyelete alatt, ott tanitgatott Nucsec két esztendeig ideiglenes tanári minőségben.

(Az előkészitő iskola sohasem került többé piaristák vezetése alá, hanem, mint az elemi iskola negyedik osztálya civil egyén tanitása alatt maradott.)

Két év mulva császári parancs jött, hogy a volt honvédek csak a császár engedelmével lehetnek tanitók vagy közhivatalnokok.

Ekkor a városi tanács oly fényes bizonyitványt adott Nucsec Józsefnek az osztrák összbirodalom iránti szilárd hűségéről, hogy annak alapján a császári engedélyt minden késedelem nélkül megadták neki.

A magyar alkotmány visszaállitása utáni időkben népiskolai igazgató, majd később Zalamegye tanfelügyelője lőn Nucsec József.

Szókimondását és férfias önállóságát minden körülmények között érvényesitette s ezekről sok különös história maradott fenn.

Trefort Ágoston akkori közoktatásügyi miniszter például hiába utasitotta Nucsecot, hogy helyezze át lakását a megye székhelyére Egerszegre. Nucsec cáfolatot küldött minden utasitásra és argumentum gyanánt felhozta, hogy Kanizsán van a legtöbb iskola a megyében, hogy Kanizsáról legjobb a vasuti összeköttetés stb., tehát nincsen ráció abban, hogy a megye tanfelügyelője Egerszegen lakjék.

Máskor pedig képzett falusi tanitók tartása és a falusi iskolák palotaszerű épitése tárgyában küldött rendeletet Trefort, melyeknek az akkori viszonyok közti kivihetetlenségére nézve Nucsec felterjesztést intézett a miniszterhez ezzel a befejezéssel: „Könnyű Budán beszélni, de tessék Borsfán végrehajtani!"

A tanfelügyeleti székhely miatti több évi szekaturát végre megunta Nucsec és inkább leköszönt a tanfelügyelőségről, mintsem kedvesszülővárosából Egerszegre tette volna lakását.

Az a körülmény, hogy vagyona nem volt s mégis lemondott, csak jobban kidomboritja Nucsec hatalmas egyéniségét.

Csakhogy Kanizsa város sem maradt hátra, hanem érdemes fiának segitségére sietett s Nucsec részére életfogytiglani kegydijul megszavazta előbbi tanitói teljes fizetését. (Bizony akkoriban csak 600 frt volt ez a teljes fizetés.)

Az ötvenes-hatvanas években a tanitás lényegesen elütött a mostani rendszertől. Akkor a tanitási órák alatt nádpálca, „özláb" (scutica) volt mindig a tanitó markában s azzal időnkint oda-oda suhintott a gyerek nyaka közé.

Emellett minden áldott nap felfödöztek valami iszonyu bünt (hogy például télen csuszkáltak, nyáron a Ciglenicében fürödtek,) melyért erősebb büntetés dukált a diáknak. Élénk emlékezetemben van, hisz még most is szemeim előtt látom, hogyan lehuzták 6—8 éves gyerekekről a zainóros magyarnadrágot és véresre vesszőzték meztelen testét a müvészileg összeválogatott és sós vizben megáztatott hajlós nyirfavessző seprűvel.

Az eminens diákokat a tanitó felhivta „csapni," s jellemző azokra az időkre, hogy ez a felszólitás kitüntetés számba ment és az is jellemző, hogy sokan könyörögtek érte: „Kedves tanitó ur engedje, hogy én csapjak!" „Édes tanitó ur én jobban tudok csapni!" — Én anynyira irtóztam az ilyen excenciótól, hogy sohasem fogadtam el tanitómnak ilyen megbizását.

De a diákokat még mások is büntették, nemcsak a tanitók. Konspiraciót, németnek kicsufolását, — ha tudomásukra jutott, — a császári beamterek büntették meg bebörtönzés, botozás és az összbirodalom minden iskolájából kicsapással.

Nucsec József páratlanul szabadelvű volt, mint tanitó. Még pálcát sem tartott az iskolában, mikor napirenden volt a verés, — és csak rendkivül ritkán fenyitett hatalmas tenyereivel.

Diákjait arra szoktatta, hogy két ujját feltartsa, aki tudja lecké jét. Nucsec mikor bejött az iskolába, végig nézte az ujjakkal jelentkezőket s kikérdezte őket. Volt olyan, ki sohasem tartotta fel ujjait s igy sohasem felelt, de vitte is haza a szekundát félesztendőkinte. (Akkor a tanév közepén és végén „klasszifikáltak.") „Mit kérdezzek én olyan diákot, ki maga bevallja, hogy nem tanulta meg leckéjét?" Szokta mondani Nucsec s igaza volt neki.

Nála nem kellett „kéretőzni" a tanulónak, szabadon kimehetett akármikor a tanhelyiségből.

Ez feltünő humánus ujitás volt akkor, mikor azt is megtették egyes tanitók, hogy a szükségre jelentkező diáknak megtiltották a kimenést s emiatt a megszorult gyerek néha furcsa dolgokat kényszerült produkálni az iskolahelyiségben. (Persze megverték érte.)

Nucsec jellemzésére temérdek eseményt

ment megint előre a háromszor akkora ellenséggel szembe és visszahódította az előbbi állásait. Addig friss seregek érkeztek: a jobb szárnyon feltűnt a Báuerdandár, a középen Möhring, Töply, Welsersheimb és Kirchberg, a balszárnyon pedig a lovasság Pulz, Bujanovics és Berchtolsheim alatt hősiesen harcolt, mig végre is az ellenség minden ponton megbátrált. A győzelem teljes volt és az elismerés sem maradt el. A 48. gyalogezred tizennégy tisztje érdemkeresztet kapott vitézségéért; ezek közül még élnek: Blaschek József akkori százados, most altábornagy Budapesten, Piskor Tamás százados, most nyugalmazott ezredes, Zurna Károly főhadnagy, jelenleg vezérőrnagy és a pécsi honvéddandár parancsnoka és Stirling hadnagy, a ki most nyugalmazott őrnagy Nagy-Kanizsán. A legénység közül Tóth József vitézségi aranyérmet kapott, kivüle huszonhatan nagy és nyolcvannégyen kis ezüst vitézségi érmet. Az ezred vesztesége volt: két tiszt és 31 közlegény meghalt, nyolc tiszt és 300 közkatona megsebesült.

Felhivás előfizetésre.

Julius hó elsejével a második félévbe lép lapunk. Bizalommal fordulunk azért Nagykanizsa város és vidéke olvasóközönségéhez, szives pártolásába és figyelmébe ajánlva lapunkat ezentulra is.

Valamint a multban az volt, úgy a jövőben is az lesz lapunk vezetőeszméje, hogy a közönség minden várakozásának teljes erőnből és őszinte odaadással megfeleljünk. A nagy politika a mi lapunk hasábjain sohasem szólal meg, hanem helyette mindenkor és első sorban városunk közigazgatási és társadalmi viszonyait fogjuk a legnagyobb tárgyilagossággal és igazságosan ismertetni. Ugyanilyen figyelmet szentelünk a vidék érdekeinek is, mert az a célunk, hogy városunk és életerős vidéke között, állandó és nagybecsü szellemi kapcsolatot teremtsünk.

Hirrovatunk változatosság és megbizhatóság tekintetében ezentulra is meg fog feleini a közönség várakozásának, tárcarovatunkban pedig a vidék legjobb erői fogják közönségünket szórakoztatni,

Egyáltalában abban keressük és leljük fáradozásunk jutalmát, ha olvasó közönségünk felismerve a közügyek iránt tanusitott önzetlen buzgalmunkat, elismerésével és nagybecsü bizalmával meg fog bennünket ajándékozni; a magunk részéről újólag biztositjuk közönségünket, hogy minden alkalommal a szép, jó és nemes eszményei fognak bennünket lelkesiteni és sem fáradtságot, sem áldozatokat nem kimélve, azon leszünk, hogy közönségünk várakozásának megfelelhessünk.

A „ZALAI KÖZLÖNY"
szerkesztősége.

Teljes tisztelettel kérjük nagyrabecsült előfizetőinket, hogy előfizetéseiket mielőbb megújitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében zavarok történjenek.

A „ZALAI KÖZLÖNY"
előfizetési ára:

Egész évre **5 frt.**
Fél évre . **2 „ 50 kr.**

Az előfizetési pénzek legcélszerübben *postautalványon* küldhetők.

Teljes tisztelettel

A „ZALAI KÖZLÖNY"
kiadóhivatala

HIREK.

— **Eljegyzés.** Cvetkó Ferenc, helybeli borbély, eljegyezte Csete Anna kisasszonyt N-Kanizsáról.

— **Házasság.** Schönfeld Tivadar, nagy-kanizsai fakereskedő, e hó 3-án vezeti oltárhoz, Plóhn Ilona kisasszonyt Győrött.

— **Halálozás.** Handelsmann Hermanné szül. Färber Lina 1888 junius 28-án este 9 órakor életének 50 ik évében elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei folyó hó 30. d. u. 4 órakor tétetnek a n.-kanizsai izraelita temetőben örök nyugalomra.

— **Felügyelő választás.** A sandi ág. hit. ev. gyülekezet junius hó 26-án tartott közgyülésében egyhangulag felügyelőjévé választotta Györffy János n.-kanizsai ügyvéd urat, ki egyuttal a somogyi evang. egyházmegyének is tiszti ügyésze. Györffy a felügyelőséget elfogadta.

— **Tanári jubileum.** Dr. Burány Gergely a keszthelyi főgimnázium érdemes igazgatója, c. főigazgató, f. hó 29-én ülte 25 éves tanári jubileumát. Mint keszthelyi tudósitónk irja, nem fényes, de annal szivélyesebb volt az az ünneplés, melyben a tanári kar, az ifjuság és Keszthely egész közönsége részesitette az érdemes igazgatót, kit egészen könnyekig meghatott a nem várt ünneplés. A tanári kar egy diszes albumot nyujtott át a a jubilánsnak, az ifjuság pedig szépen sikerült koncertet rendezett.

— **Városi közgyülés.** Nagy-Kanizsa város képviselőtestülete junius hó 27-én délután közgyülést tartott. Vécsey Zsigmond polgármester egészségi szempontból 6 heti szabadságot kért, mit a közgyülés megadott. Továbbá jelenti hogy a tárgysorozatba pótlólag a városi közkórház zárszámadása is felvételtett. — Az uj honvédlaktanya épitési tervének elkészitése és foganatositása tárgyában két szerződés került felolvasásra. Szukup Adolf épitész mérnök kassai lakossal és Rauscher Miksa szombathelyi műépitészszel kötött szerződés. A közgyülés a városi épitészeti bizottság javaslata alapján egyhangulag a Rauscher Miksával kötött szerződést fogadta el és megbizta a városi tanácsot a határozat végrehajtásával. — Az uj vágóhid felszerelésére és a szuróhelyiség létesitésére a tanács javaslata szerint 7403 frtot szavazott meg a közgyülés. A főgimnázium párhuzamos osztályainak tanerőiről a város tartozván gondoskodni, a közgyülés kimondja hogy ennek alapján fogja a szükséges intézkedéseket megtenni. Kapcsolatban ezzel tárgyaltatott Schulz Ernő főgimnáziumi helyettes tanár kérvénye, hogy eddigi évi 700 forint javadalmazással a jövő tanévre is megválasztassék A közgyülés a kérvénynek egyhangulag helyt adott. Hosszabb vitára adott alkalmat a két városrész közötti állami uttest áthelyezése, melyet a városi képviselőtestület már két izben határozatilag kimondott. A városi tanács a pénzügyi bizottsággal ez ügyben ellentétben van, mert miglen a városi tanács azon szempontból, hogy a terv testet is öltheszen, beéri, ha az uttest — az államépitészeti hivatal szerint csak 9 m. széles lesz, melyből a kocsiutra 6 m. és a gyalogjárdákra 3 méter esik, mi 19830 frtba kerülne a városnak: a pénzügyi bizottság az ut jelenlegi szélességéből nem akar engedni, mit Piihál Ferenc v. képviselő, a pénzügyi bizottság elnöke, hosszabb beszéddel indokolt. Dr. Schwarz Adolf v. képviselő felszólalása után, Vécsey Zsigmond polgármester hosszabb beszédben érvelt a tanács javaslata mellett, kifejtette, miért tartja igenis kivánatosnak, hogy ezen uttest áthelyeztessék. Erre pediglen most érkezett el az idő mert ha az állam a megrongált hidakat kijavittatja és az utat rendbe hozza, — elszalasszuk az alkalmat, hogy az állam az uttest áthelyezésébe általában belemenjen. — A tárgyhoz még hozzá szólottak: Lengzel Lajos v. főjegyző, Eperjessy Sándor, ki a városi tanács javaslata mellet foglalt állást, és dr. Rotschild Jakab. Szavazásra kerülvén, a dolog, 54 városi képviselő közül 40 a városi tanács javaslata mellett, 14 pedig ellene szavazott és igy a többi inditvány elesett. A népiskolai tanitók 5. éves pótléka megadása végett kérvénynyel fog a közoktatásügyi miniszterhez járulni, hogy az ezen céira szükségelt összeget, mint állami segélyt adja meg. A városi közkórházban 1897 évizárszámadását a közgyülés tudomásul vette és a szokásos fentartással számadóknak a felmentvényt megadta.

— **Horváth Honor.** Az a reformálás, mely megbomlasztotta a szent Ferencrendet, kivitte tagjai közül Horváth Honort is, kit Steiner Fülöp, székesfehérvári püspök vett át megyéjébe és Tökölébe, Csepelszigetre kiplánnak küldött Horváth H. eltávozásival kétségkivüli sokat vesztett a rend, mert fáradhatatlan munkás volt; de sokat vesztett városunk is, mert Horváth Honor minden mozgalomban tevékeny, sőt sokszor vezető részt vett és ugy tehetségeivel, mint kedves modorával sok barátot szerzett. De még ellenségei is szerették, bizonyára ők is fájlalják távozását. A „Zalai Közlöny"-nek állandó munkatársa volt és sok talpra esett cikkelyivel gazdagitotta tartalmát. De bár sajnáljuk is távoztát, őszintén kivánjuk, találja meg boldogságát uj pályáján.

— **László napja Nagyrécsén.** Iukey László kastélyában f. hó 27-én diszes vendégkosztot ülte meg László napját. Az üde virágok és délszaki növényekben dusan pompázó lépcsőházban Horváth Laci nagy-kanizsai jeles cigány zenekara kitünő magyar darabokkal mulatatta szünet nélkül az illusztris társaságot. A menü fejedelmi volt, dicsőségére az óriási elegáns ebédlőnek és teritéknek, ugy az ebédhez felszolgált jégen hütött „vatikán" pezsgőnek. A tösztok hosszu sorát Molnár János miháldi plébános lelkes szavakkal nyitotta meg. Utána Knezovics József, és többen mondottak hazafias szellemű beszédeket. Nyéki Pál mitologiai képekben gazdag és érdekes tösztja után pedig Tuboly Viktor az alábbi nagy hatást keltett versekben köszöntötte fel a házi gazdát, később pedig ugyancsak ő emelt poharat virágos, nyelvű prózában a ház urnője, Bittó Ágnes ő nagysága, a lelkes honleány egészségére.

Tuboly Viktor verses felköszöntője a következő volt;

E palota termei en
Sok névnapot ültünk már!
Jó, a balsorsban idehozott
Bennünket egy fénysugár;

A fénysugár a háziur
Szelid lelke, jósága,
Kinek legfőbb törekvése;
Tenni a hon javára!

Ma is midőn László napján
Poharamat emelem, —
Azt kivánom, a mit sokszor
Kivántam már — e helyen;

Hogy a derék házi gazdát
Isten tartsa meg nekünk!
Maradjon Ő számos évig
Büszkeségünk, örömünk

Nagy Récsének legyen ismét
Hirneve messze szálló, —
S éljen benne szép nejével
Éljen Inkey László!

— **Szobrot Festetich György grófnak.** A keszthelyi gazdasági tanintézet tavaly volt százéves jubileumán Darányi földmivelésügyi miniszter vetette fel az eszmét, hogy a Georgikon nagynevü alapitójának Keszthelyen szobrot emeljenek és ugyanakkor 500 forinttal megvetette a szobor alapját. A miniszter felkérésére a Magyar Gazdasági Egyesület vállalta magára a gyüjtést és ma már ülése volt a Kőzelken a szoborbizottságnak, amely az egyesület tanácsából, a földmivelési miniszter, Zala vármegye és Keszthely város küldötteiből alakult meg. Elnökké gróf Dessewffy Aurélt választották meg. A bizottság elhatározta, hogy a gyüjtést már most meginditja. Hiszszük, a hazafias és kegyeletes mozgalom teljes sikerrel fog járni s a magyar gazdaközönség a modern gazdálkodás alapvetőjének magához és a nagy hazafihoz méltó emléket teremt.

— **A plagium.** Egy napon igy szólt az ujság szerkesztője riporterjéhez:

— Mondja csak Görgő, nem Közli János munkájából irta le azt a vezércikket?

— Én?

— És még hozzá szórul-szóra.

— Én?

Hát nem olvasta Közli János munkáját?

Görgő ijedt arcot vágott, aztán mikor odaadták Közli János könyvét, még jobban megijedt. A fiatal embert másnap kifizették és az ujságból eltünt Görgő alakja.

Közli János munkáját alig ismerte egy két ember a városban. Egy lélek se olvasta. Görgő ujra elővette ugyanazt a tárgyat és nagy sikerrel irt belőle vezércikkeket, gondolva, hogy egy szép könyv az ismeretlenség homályában marad, ha a sajtó nem beszél róla. De egy plagiumkopó kiszimatolta, hogy Görgő plagizál, pedig nem tett egyebet, mint szókat, mondatokat vett ki Közli János könyvéből, de a lelket maga öntötte bele. Tudtán kivül ellopta Közli Jancsinak szintaxisét — beletett a cikkbe életadó áramot és csinált belőle valamit.

„Plagium," zugta a kopó.

És a mi itt iródott a plagiumról, az is plagium. Benn van a Budapesti Napló 175. számának 13. lapján. Tessék kiszimatolni.

— **Hülyék intézete.** A vármegye már hosszabb idő óta tervezi ezen intézetnek felállitását városunkban. E humánus intézet a közkórház mögötti réten, a közkórházzal kapcsolatosan fog létesittetni és ma már oly stadiumban van, hogy a városi főmérnök megbizást nyert a tervek elkészitésére. Ezzel kapcsolatban felhivjuk a vármegye figyelmét arra a körülményre, hogy bizony szegény házra nagyobb szükség volna, mint hülyék intézetére. Mert bár igaz, hogy a hülyék is szegények, de az még igazabb, hogy a szegények, ha nem is hülyék mind, de a társadalom közönye következtében biztosan azzá lesznek idővel.

— **Virágkorzó.** A nagy-kanizsai „Hungaria" kerékpár egyesület mult hó 20-án virágkorzót rendezett, a melynek az időjárás igen kedvezett. A menet d. u. 1/2 5-kor kezdődött és a város összes főbb utcáit bejárva, 6 óra tájban végződött. A közönség, a melynek Nagy-Kanizsán most nyilt először alkalma virágkorzót látni, sürün és nagy tömegekben állta el az utcákat és egyik-másik szebben diszitett kerékpár tulajdonosát élénk ovációkban részesitette: A lampionos menet, a mely este 9 órakor kezdődött, ugyanazon utakon haladt végig mint a korzó. Az utolsó állomás volt Deák Péter r.-főkapitány, egyesületi elnök lakása, a hol Rosenfeld Lajos egyesületi titkár talpra esett felköszöntőt mondott. Este 10 órakor társasvacsora és rögtönzött tánc volt a „Polgári Egylet" kistermében és az összeverődött kedélyes társaság a hajnali órákig maradt együtt. Szellemes felköszöntőkben itt sem volt hiány. — A korzó rendezése körül kiváló érdemeket szereztek Deák Péter elnök, Tivolt A császár igazat adott Radeckynek, s amiatt a volt honvédeket nem vitték beljebb az országba, hanem visszaforditották őket más tartományokba. Nucsecot ujabban a feketekapcás Macuchelli ezredbe osztották be, melynek „Werks-Bezirks Commando-ját Comaglianóból most áthelyezte a császár Lengyelországba.

Nucsecot és három társát visszahozta a transport Laibachba, hova 1849 karácsonyának előestéjén érkeztek.

Minthogy pedig itt addig kellett várniok, mig a Macuchelli-ezred megjön Olaszországból, s minthogy a transportház Laibachban is, mint mindenütt tele volt tetvekkel, egy jószivü Schwarzenberg nevü kapitány (mert neki nem volt szabad jobb helyet adni a volt honvédtiszteknek,) személyesen közbenjárt értük a laibachi polgármesternél, ki a város költségén egy elsőrangu szállodában adott nekik lakást és ellátást 34 napig.

Ezután 1850. febr. 2-án mindnégyüket Bécsbe vitték, hol forsrift szerint leborotválták és az ezredhez szállitották őket.

Nucsec Przemysl, Olmütz és Prosnicznben katonáskodott, mig 1851. májusban szabadságolták.

A szabad-ágoltatás után történteket már elmondtam előbb.

Még csak azt emlitem meg, hogy Nucsec szeretetreméltó egyénisége volt és sokan szerették, s csodálatos, hogy ennek dacára (vagy talán éppen emiatt,) nem házasodott meg soha.

Halis István.

tudnék összeirni, azonban befejezem emlékezésemet Nucsecnek a forradalom utáni életszaka elbeszélésével.

Nucsec már hónapokig Aradon volt állomáson mint tüzérfőhadnagy, mikor 1849. augusztus 19-én neki is kapitulálni kellett. De csapatja (Damjanich serege) nem a „huncfut" német előtt, hanem az orosz csapat előtt rakta le a fegyvert. A tisztek megtartották kardjukat.

Másnap Sarkadon az oroszok átadták őket az osztrákoknak, kik kárörvendre szedték volna el a tisztek kardjait, ha a honvédtisztek össze nem törték volna ott az osztrákok szeme láttára.

Két nap mulva ismét Aradra vitték Nucsecot.

Aradon ekkor már Haynau kegyetlenkedett. Haynaunak a szemle alkalmával feltünt az öles termetü, nagy szakállu Nucsec, kinek a többiek csak válláig értek, s megszólitotta (perszenémetül):

— Szolgált ön már előbb valahol?

— Nem excellenciás uram!

— Tehát csak a kutya magyarokat szolgálta.

Nucsecnek fejébe szállt a vér. Dacosan összeütötte sarkantyuját és odavágta Haynaunak: „Nem azokat, hanem a becsületes magyarokat, excellenciás uram!"

Haynau orditott dühében és rögtön „nehéz" fogságba vitette Nucsecot addig is mig megbüntetése iránt intézkedik. Éppen aznap veretett egy kapitányra negyven botot és egy főhadnagyra ötvenet, sokkal kisebb dologért.

Nucsec esete rögtön elterjedett egész Aradon, hol közkedveltségü ember volt a művelt, daliás tüzértiszt.

Heim Domonkos aradi polgármester és Bittó megyei főorvos (Bittó István későbbi miniszterelnöknek testvére) szomoruan töprengtek alőlött, hogyan lehetne megmenteni Nucsecot Haynau dühétől.

Bittó felesége ott hallgatta a férfiak tanakodását, s mikor látta, hogy semmi módot sem találnak, — felöltözött és elment azt mondva:

— Van egy auditor ismerősöm, elmegyek hozzá könyörögni és ha Isten segit, megmentjük Nucsecot a vadállat körmei közül!"

Az auditor pedig ezt mondt: a rimánkodó Bittónénak:

— „Lehetetlen a mentés, mert Haynaut a császár felruházta felelősségénélküli korlátlan hatalommal. Itt ő a császár. Ha ellene tennék valamit, főbe lövetne."

Lehet e azonban egy asszonynyal rideg okokkal valamit megértetni? Aztán lehet-e egy szép asszony akaratának ellenállani, atyámfiai?

Bittóné annyira könyörgött, hogy bármi módon mentse meg védencét, mikép az auditor nem szabadulhatott: meg kellett igérnie azt az őrültséget, hogy megkockáztatja Nucsec megmentését.

Aradon három „assentiung s comissió" működött ekkor. Egyik a városháza táján, másik a zsidótemplomban, harmadik a város végén a „Választó fejedelemhez" cimzett korcsmában sorozta be katonának a sok ezer volt honvédet.

Az auditor Nucsecot kihozatta börtönéből és a messzelevő korcsmában besoroztatván katonának, kéredelem nélkül elszállitatta Aradról. Mikor aztán Haynau kerestette Nucsecot, azt jelentették neki, hogy már elszállitották. Ő excellenciáját erre majdnem megsimitotta a lapos guta, de szerencsére nem hitte egy pillanatig sem, hogy mindez nem történt véletlenül, s igy mind Nucsec mind az auditor megszabadult a büntetéstől.

Marburgba szállitása után a Kinsky granatérosokhoz osztották be Nucsecot három volt honvéltiszttel, névszerint Zöld József baranyamegyei gazdatisztteel, Bernárd nevü selmeci akademikussal és Muszer nevü vasmegyei mérnökkel együtt.

A Kinsky-ezred Fiórencben állomásott s igy tovább vitték őket franciorszban Veronáig.

Itt azonban hat egész napig pihentek olymódon, hogy az egész „szállitmány"-t becsukták a vár karamatába.

Radecky t. i. betiltotta, hogy magyar embereket szállitsanak a velük rokonszenvező olaszok közé, s maga felment Bécsbe személyesen a császárhoz figyelmeztetni, mikép az olaszokhoz átpártolni fognak a volt honvédek, tehát más országokba szállitsák őket.

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként - sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin- és árnyalatban stb.) Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak póstabér-, vámmentesen s házhoz szállitva.

14 frt 65 krig méterenként — saját gyáraimból —

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállító).

János igazgató és **Rosenfeld Lajos** titkár. — Izléses diszitéseikkel különösen kiváltak: ifj. Janda Károly, Fischel Lajos, Samuely Pál és ifj. Wajdits József.

— **Két rendelet.** Felhivjuk a közönség figyelmét az alábbi két fontos hatósági intézkedésre: Rendelet. Városunk területén a sertésvész járványszerű fellépése megállapittatván, a város területe az állategészségügyi elsőfoku hatóság által zár alá helyeztetett. Ennek folytán a földmivelésügyi m. k. miniszterium által 2300/111.12 1898 sz. alatt kibocsátott rendelet alapján az I folyu állategészségügyi hatóság 12864|98 sz. a. kelt megbizása folytán következő óvintézkedések szigoru betartására hivom fel a város közönségét. A sertés állományban előforduló betegülések és elhullásokról nyilvántartás vezettetik; e célból minden ily eset a rendőrkapitányságnál bejelentendő, hogy elhullási eseteknél a dögtérre való kiszállitás kellő időben eszközölhető legyen. Sertések a város határából ki nem hajthatók, miért is az összes sertéslevelek bevonását elrendelem. Azonnali leszurásra a városból vidékre sertések csak előzeteseu kinyerendő miniszteri engedély mellett szállithatók. — Ugyszinte tiltva van a város területén bármely vidékről sertésfalkák keresztülhajtása. Trágya a fertőzött és lezárt udvarokból csak 5% frissen olott mésszel való fertőtelenités után szállitható ki. Hentesek- és állatkereskedőknek a sertésólakba való belépés tilos. A ki a jelen rendeletben előirt szabályok és rendelkezések, avagy tilalmak ellen vét, kihágást követ el, mely a cselekmény vagy mulasztás minőségéhez képest az 1888. évi VII. t. cikk 152—155. §§-ai szerint lesz minősitendő és büntetendő. Nagy-Kanizsa, 1898. junius 22-én. Deák Péter s. k. rendőrfőkapitány. — Végzés. Utasitom a város területén levő összes szállodás, vendéglős korcsmáros, kávéház és kávémérő tulajdonosokat, hogy a házaikban illetőleg üzleteikben vagy evvel kapcolatban levő árnyékszékek, pösölydék, pöcegödrök és csatornák hetenkint 3-szor vasgálic vagy karbol oldattal fertőtlenittessenek, udvaraik pedig tisztán tartassanak; — mert az időközben felülvizsgálatnál tapasztalt mulasztások a kbtk 125. §-a szerint lesznek megtorlandók. Nagy-Kanizsán, 1898. junius hó 25-én Deák rendőrfőkapitány.

— **A ki postas akar lenni.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter pályázatot hirdet a m. kir. posta- és távirda, valamint távbeszélőnél betöltendő 108 gyakornokjelölti állásra. Ezen állásokra az 1883. évi I. t. c. 14-ik § a alapján mindazok pályázhatnak, akik középiskolát vagy ezzel egyenrangu más tanintézetet érettségi vizsgával sikeresen végeztek, — 18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kivül a pályázók községi, erkölcsi bizonyitványnyal fedhetetlen előéletüket, kózhatósági, orvosi bizonyitványnyal pedig ép és egészséges, a posta- és távirda szolgálatra testileg is alkalmas voltukat tartoznak igazolni. A pályázat alá bocsátott állásokat a kerületi posta- és távirdaigazgatóságok fogják betölteni, szám szerint minden igazgatóság tizenkettőt a sajátkezüleg irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyitványokkal felszerelt kérvények a már közszolgálatban állók által előljáróságuk, a közszolgálatban nem lévők által pedig az illető szolgabiró vagy polgármester utján folyó évi julius hó 31-ig aszerint, a hol a pályázók alkalmaztatást óhajtanak nyerni, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyváradi, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy zágrábi posta- és távirdaigazgatóságokhoz nyujtandók be, s a mennyiben az emlitett határidőig pályázók kellő számmal nem jelentkeznének, később érkező folyamodványok is elfogadtatnak. A pályázók közül kiválasztottak az illető posta- és távirda igazgatóság felhivására az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak. A ki azután felfogadásuk iránt végleg határoz. A felfogadott posta- és távirda gyakornok jelöltek eskü helyett ezt pótló fogadalmat tesznek.

Egy forint napidijban részesitetnek s a következő feltételek mellett lépnek szolgálatba: 1. Állásukat az illetékes posta- és távirda igazgatóság felhivására folyó évi szeptember hó 1-én, vagy ha az igazgatóság másképen rendelkeznék, ehhez képest elfoglalni tartoznak. 2. Kötelesek a posta- és távirda igazgatóság által kijelölendő hivatalnál, melynek fegyelmi hatósága alatt állanak—, a posta és távirda kezelést gyakorlatilag elsajátitani, s ott rendes szolgálatot teljesiteni. 3. 1899. évi szeptember hó 1-én saját költségükön Budapestre illetőleg Zagrabba fognak áthelyeztetni, a posta és távirda tisztképző tanfolyam szabályszerű hallgatására. 4. A posta és távirda tanfolyam tartama alatt, mint annak rendes hallgatói a tanfolyami szabályoknak, minden tekintetben alá vetik magukat, tehát a beiktatási és tandijakat is, ha ezek alól a szabályzat alapján fel nem mentetnek —, fizetni kötelesek. 5. Napidijaik élvezetében a tanfolyamnak 10 hóra terjedő ideje alatt is megmaradnak de ennek fejében a tanfolyam cikkelyén lévő posta és távirda igazgatóság rendelkezése szerint, szabad idejükben szolgálatot teljesiteni tartoznak. 6 Akik ezen feltételeknek eleget nem tesznek és akiknek magatartása, vagy megbizhatósága kifogás alá esik, valamint azok is, a kik posta távirda szolgálatra más okok miatt alkalmatlanoknak találtatnak: a szolgálat illetőleg ezen próbaképeni alkalmaztatás alól felmentetnek 7. Azok viszont, a kik gyakorlati alkalmaztatásuk alatt teljesen beválnak, a posta és távirda tisztképző tanfolyam szabályszerű elvégzése után posta és távirda gyakornokokká neveztetnek ki, 1893 évi IV. t. c. 11 ik §-ában megállapitott segélydijjal, azaz ha felsőbbtanintézetet végeztek évi 500 frt, különben 400 frt, járandósággal; a posta és távirda tanfolyam szabályzata által előirt szakvizsga sikeres letételév 1 pedig igényt szereznek a X. ik fizetési osztályba sorozott s az 1893 évi IV. t. c. ben meghatározott illetmenyekkel járó posta és távirda tiszti állásokra, s ha ily állásokra hely üresedés hianya miatt azonnal kineveztetők nem volnának, addig mig kineveztetésük bekövetkezhetik, posta és tavirda segédtiszti minőségben nyernek alkalmazást.

— **Gyilkosság.** Antal Lajosné szül. Kovács Mária kanizsai lakós férjétől elválva és Bali Péter esztregnyei munkással vadházasságban élt. Az asszony azonban tovább viszonyt Balival folytatni nem akart, miért is ez Kovács Márit szemrehányással illette. F. hó 1-én Bali megleste szeretőjét a Magyar utcában és revolverrel háromszor rálőtt. Az asszony sulyosan megsebesült és pár perc mulva meghalt Bali a városi erdőbe menekült. Varga Vendel rendőr utánna sietett, hogy elfogja, de a gyilkos a rendőrre is rálőtt és lábszárán megsebesitette. Varga rendőrnek mások segitségével sikerült a tettest elfogni.

— **Razzia.** Nagy-Kanizsán rakán használtba vett intézkedés, pedig a közbiztonsági, közegészségi és a közszemérem ügyeit illetőleg, fölöttébb ajánlatos. Volt alkalmunk már több helyen tapasztalni, hogy foglalkozás nélküli suhancok és czelédek, kiknek még állandó lakásuk sincsen pajtákban, kocsiszicekben, sőt hintókban buzzák meg magukat. Felesleges felemliteni, mennyi kihágást követnek el az ilyen egyének és épen foglalkozás és lakás hiján való csavargásuk teszi lehetetlenné ártalmatlanná tételüket. — Tapasztaltuk azonban azt is, hogy a legutóbbi napok egyikén sikerült egy ilyen lakás hiján szüköldödő alakot legmélyebb szendergése közben, — a mit egy hintó kényelmes ülésén cselekedett meg, letartóztatni. Az is dicséretes dolog hogy a kétes hirü korcsmák és kávémérések sokszor szerencsések a rendőri őrjáratokat falaik közt üdvözölhetni, csak még a titokban üzött és nagy mérvben kifejlődött prostituciót kellene éberebb figyelemmel kisérni, mert még ezen a téren, nagyon sok a tenni való. Hisszük azonban, hogy erélyes és pontos főkapitányunk erre nézve is a tőle megszokott buzgósággal fog rendet teremteni. A razziákat pedig kérjük minél gyakrabban eszközöltetni.

— **Betörés.** Spitzkopf Jakab helybeli mészáros jégvermét junius 27 ről 28-ra forduló éjjel, rövid idő közben immár negyedszer, még mindig ismeretlen tettesek feltörtek és onnan egy fel borjut elemeltek. — A rendőrség széles körü nyomozást inditott meg.

— **Lopás.** Az Arany János- és Magyar-utcák sarkán álló Kovács Mihályféle vendéglőben junius 27-ről 28-ra forduló éjjel állitólag betörés, tényleg azonban a káros ügyetlenségе folytán lopás történt. Kovács uram ugyanis bizva polgártársai becsületességében, éjszakára nyitva hagyta hálószobája ablakát, a melyen keresztül a tettesek szépen kiemelték az ő pénzes asztalkáját és mintegy 80 frtnyi értékével szépen odább állottak. Az asztalt azonban ott hagyták. — A rendőrség meginditotta a nyomozást.

— **Öngyilkosságok.** A budapesti m. kir. államrendőrség hivatalos értesitése szerint, a Ferenc-József hid budai oldalán Heimler Jakab nagy-kanizsai születésű, 28 éves magánhivatalnok fáloszlásunak indult hulláját hozták ki. Öngyilkosságának okairól semmit sem sikerült megtudni. — Ács Róza nagy-kanizsai születésű, Budapesten tartózkodó, 20 éves varróleány, az ottani államrendőrség jelentése szerint mult hó 28 án, ismeretlen okokból maró lugot és eszméletlen állapotban szállittatott a Rókus kórházba.

— **Villámcsapás.** F. hó 28-án este a villám beütött Petrich József kacorlaki földbirtokos istállójába és egy ökröt agyonsujtott. A padlásón és hátsó épült pajtában felhalmozott nagy mennyiségű takarmány csakhamar füzet fogott s a gyors segély dacára egy rövid óra alatt minden lakás kivételével porrá égett. A kár jelentékeny, de megtérül, mert biztositva volt minden.

— **Nagy tüzvész Hahóton.** Felső Hahóton f. hó 29-án délután 3—4 óra között Rosenberger Bernát istállója eddig ismeretlen okból kigyuladt s egy fél óra alatt már 3 lakóház és 5 melléképület lett a tűz martalékává. A gyorsan érkező segély és az akkor lezuhanó zápor csakhamar gátot vetett a lángoknak s két órai szakadatlan munka után már csak a füstölgő romok mutatták meg a vész szinehelyét.

— **A kritikus kutak.** Hs Falb Rudolfnak, a hires időjós igazmondási és jóslatai nem találták volna el az időjárást, ma kritikus napokat élnének a városi kutak, mert a következő julius és augusztus nagyon is kiaszalják a csekély kutakat, melyek már egy évtized óta várnak fenéklök mélyitésére és nagyobb vizbőségre. Talán a Sugár-ut völgyi lakói élvezhetnének akkor abból a hűs nedűből.

— **Zilahi Gyula a Nemzeti szinház elsőrendű művészének magánelőadása.** F. hó 9-én este 9 órakor a Polgári Egylet nagytermében Zilahi Gyula a Nemzeti szinház kitünő művésze jótékony czélra estélyt rendez, melyre már előre felhivjuk közönségünk figyelmét. A műsort a jövő számunkban közöljük.

Egész uj Habts fele pedállos cimbalom jutányos áron bérbe adó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Közgazdaság.

Heti jelentés a gabonaüzletről 1898. junius 30-án. Gabonaüzletünkben az elmult héten lényeges szilárdulás állott be. Az árak emelkedését a napokban lévő esőzés nagyban elősegitette.

Piaci forgalmunk mindamellett az előző hetihez hasonlóan csak nagyon csekély volt. Az aratási munkálatok nagyrészt már megkezdődtek.

A piaci gabonaárak következőképpen alakulnak.

Buza	frt	11 50
Rozs	„	7 50 — 8·—
Zab	„	6 60 — 6·80
Tengeri	„	5·80 — 6·20

100 kgrammként.

— **Piaci árlábázat.** A Nagy-Kanizsán 1898 julius hó 1-én megtartott hetivásárról. Lángliszt 19 kr., zsemlyeliszt 18 kr., fehér liszt 16 kr., barna liszt 15 kr., rizs 24 kr., buzadara 20 kr., árpakása 32 kr., borsó 24 kr., lencse 32 kr., bab 8 kr., köleskása 14 kr., hajdinakása 14 kr., burgonya 2 frt 20 kr., főtt só 14 kr., kő só 13 kr., ecet 7 kr., vöröshagyma 14 kr., foghagyma 16 kr., stearin gyertya 42 kr., öntött faggyu gyertya 32 kr., hozott faggyu gyertya 30 kr. nyers faggyu 22 kr., olvasztott faggyu 28 kr., szappan 28 kr., lámpabél 6 kr., marhahás 52 60 70 kr., sertéshus 60 kr., szalona 74 kr., paprika 90 kr., bors 80 kr., disznózsir 80 kr., köménymag 60 kr., uj bor 40 kr. ó bor 48 kr., sör 26 kr., pálinka 80 kr., kőszén 5 frt, faszén 1 frt, lámpaolaj 44 kr., cukor 44 kr., bikfa köbméter 3 frt, cserfa köbméter 2 frt 50 kr. tölgyfa köbméter 3 frt 50 kr., fenyőfa 2 frt, legjobb kötött széna 2 frt 80 kr. közép kötött széna 2 frt 20 kr., legjobb kötetlen széna 1 frt 80 kr., közép kötetlen széna 1 frt 20 kr., legjobb ágy szalma 1 frt 30 kr., közép ágy szalma 1 frt 10 kr., legjobb takarmány szalma 1 frt, közép takarmány szalma 90 kr., legjobb alom szalma 80 kr., közép alom szalma 70 kr.

Felelős szerkesztő: *Dr. Kiss Ernő*
Helyettes szerkesztő *Dr. Villányi Henrik*
Kiadó: *Ifj. Wajdits József.*

VEGYES.

— **Fényképező készületek diletánsok számára.** Mindenkinek, kik a fényképezés ezen kellemes és bárki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek ajánljuk az 1854 év óta fennálló különösen fényképező készülékekkel foglalkozó A. Moll cs. és kir. udv. szállitó Bécs Tuchlauben 9. egének a ennek illusztrált árjegyzékének átnézését, mely kivánatra ingyen küldetik meg.

Nyilttér.*)

Vese, hugyhólyag, hugydara és a köszvénybántalmak ellen, továbbá a **légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál**, orvosi tekintélyek általi a

Lithion-forrás

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz.

Hugyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

Suchard csokoládjai és kakaói.

Tévedések elkerülése czéljából a mélyen tisztelt közönség figyelmeztetik arra, hogy **Suchard Ph.** gyára ugynevezett **törmelék csokoládét** se nem gyártja sem kereskedelembe nem hozza. — **SUCHARD PH.** *csokoládéért a tiszta állapotbani szállitásért kezeskedve van és csakis staniol csomagolásban gyári jegy és aláirással kapható.*

A BENSON-féle tapasz

következő betegségeknél és bántalmaknál használható állandó szerrel: **csipó fájás, idegfájdalom, helybeli csúz, hátszaggatás, hátgyöngeség, hátgerinc bántalmak, hörghurut, asthma, megrándulások, idegbántalmak, az izületek bénasága** stb. A hatás bámulatos, közvetlen és tartó

1 darab ára 60 kr., a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 75 kr. **Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor"-hoz, Budapest, VI., Váci-körut 17.**

Gutori Földes Kelemen

aradi gyógyszerész

Margit-Crémeje.

Margit-Créme legjobb arcz créme, rövid idő alatt ifjitja és szépiti az arczot.

Margit-Créme egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások bőratka (Mitesser) ellen.

Margit-Créme egyedüli szer. bőrpattanások, arc és kézvörösödés, napbarnitás ellen.

Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön fölvétetik, s ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arcz 3—4 nap alatt alabástromfehérré lesz.

Margit-Créme telje en ártalmatlan, miután nem zsiros, hanem igen finom, hamar felszivó hafással bir. Az arcz nem lesz olyan fényes, mint más crémetől, azért nappal is használható.

Margit-Créme nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.

Margit-hölgypor fehér, rózsa és créme 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon felirattal és czimerrel van ellátva.

Hamisitásoktól óvakodjunk

Főraktár Nagy-Kanizsán:

Reich Gyula gyógyszerésznél.

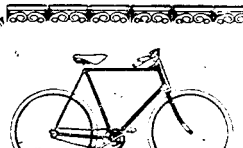

HASZNÁLJON ÖN fegyver kerékpárt!

Könnyü menésű, (ezért semmi megerőltetés, fő előnye a Styeri fegyvergyár kerékpárainak).

Főképviselő Magyarország részére:

KANY és HELLER Budapest, Váci körut 62. szám.

Szivattyukat

házi, ipari mezőgazdasági, épitkezési és egyéb nyilvános célokra kézjárány és erőhajtásra.

Tüzlecskendőket

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöcegödör tisztitó készülékeket utcai öntözőkocsikat, sárkaparokat

készit és ajánl a

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság (szelött WALSER FERENC)

Budapest, VI., külső Váci-ut 45.

Árjegyzékek és költségvetések ing en és bérmentve.

1868-ik év óta ismert

BERGERFÉLE ORVOSI

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva Ausztria-Magyarországban, Franciaország, Németország, Hollandban, Schweizban, Romániban stb. már tiz év óta fényes sikerrel használtatik,

mindennemű bőrküteget

mint szinte az arcbőr mindenféle tisztátlanságai ellen különösen a rüh, az ifjú és pikkely sömör ellen a kosz, a sömör repedvény, a fej és szakál ellen, szeplő, májfolt, ugynevezett rezes orr, a fagydag, a lábizzadás, a gyermekek valamennyi külső fejbetegségei ellen. Ezenkivül, mint a bőr tisztitó mosdószer ajánltatik.

Ára darabonként használati utasitással együtt 35 kr

A Berger-féle kátrány szappan 40% -a tömény fakatrányt tartalmaz, felettébb gondosan van készitve s lényegesen különböző a minden egyébb, a kereskedésekben előfordulo kátrány szappanoktól mert ezen szappan 35% glicerin anyagot tartalmaz, finom illatszeres.

Csalások kikerülése végett

gyógyszertárakban világosan BERGER-féle kátrány-szappan kérendő s ügyelni kell a zöld csomagolásra

Számos okiránnyal kitüntetelett a bécsi nemzetközi kiállitáson 1883-ban.

Egyedüli helyettes a bel- és külföld részére:

G. HELL **gyógy.** TROPPAU hova a megbizások és rendelkezések is küldendők.

Nagy-Kanizsán Próger Béla és Belus Lajos gyógyszerésznél.

Az
ÁCHAIA PATRAS
görög borai.

Főképviselő az Osztrák Magyar-Monarchia részére:
C. I. SCHRAUTH
WIEN,
IX. Frankgasse, Nr. 4.
Elárusitó:
NEU és KLEIN
N.-Kanizsán.

Jubileum kiállitás Bécs 1898.

SINGER-PAVILLON a ROTUNDÉBAN.

Van szerencsénk a n. é. közönséget a Rotundában levő kiállitásunkra meghivni. Ezen kiállitásunk a legujabb szerkezetü varrógépeket tartalmazza családi és ipari célokra, minden iparhoz különleges gépek — **Minden gép működésben lesz bemutatva**; dus gyüjtemény műhimzés, felrakott és áttört munkákban.

A Singer Varrógépek mintaszerüek kivitelben és szerkezetükben.
A Singer Varrógépek nélkülözhetlenek a családban és iparban.
A Singer Varrógépek a gyártás terén a legelterjedtebbek.
A Singer Varrógépek felülmulhatlanok tartósságban és munkaképességben.
A Singer Varrógépek a műhimzéshez a legalkalmasabbak.

Díjtalan oktatás a műhimzésben.

A Singer társaság több, mint 400 fajta gépet készit minden ipar részére és csak saját üzleteiben kaphatók.

The Singer Manufacturing Co. részvénytársaság
(ezelőtt Neidlinger G.)
NAGY-KANIZSA: DEÁK FERENC-TÉR 460. sz.

NESTLÉ Gyermektápli sztje

legjobb alpesi tejet tartalmaz.
Régóta jónak bizonyult tápláléka a csecsemők és gyomor betegeknek.
Minta dobozok, használati utasitással ingyen a központi raktártól
F. Berlyak Wien I. Naglergasse 1.

Kipróbálva az első orvosi kapicitásoktól: 30 év óta az összes gyermekkórházakban használtatik.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
KRONSTEINER KÁROLY
Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában.)
Az arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak cs. kir. katonai intézöségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, épitési vállalatok, épitömesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállitója. E homlokzat festékek, melyek mészben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilónként 16 krtól felfelé szállittatnak és a mi a festék szürtisztaságát illeti, azonos az *olajfestékkel.* — **Mintakártya, ugyszintén használati utasitás kivánatra ingyen és bérmentve küldetik.**

Posztó szétküldés csakis magánosoknak.

Egy vég 3,10 mét. hosszu 1 urf öltönyre, elegendő, ára csak	frt 3 10 jó frt 4·50 jó frt 7 50 finom frt 8 70 finom frt 10·50 legfinomab frt 12·40 angol frt 13·95 kamgarn

Valódi gyapjuból.
Egy vég fekete szalon öltonyhoz 10 frt. Felöltő szövetek mérterenként 3 frt 25 krtól. Loden díszöltöny szinekben 1 vég 6 frtól 9 frtig 95 krig. — Peruvienne és dosking. — Állami és vasuti hivatalnoki és birói-talár szövetek; legfinomabb kamgarnok és Cheviottok, valam ut egyenruha szövetek, pénzügyőrség és csendőrség részére etc. etc. szétküldi gyári árakon a tisztességesek és szolidusok

elismert posztógyári **Kiesel Amhof Brünnben.**

Minták ingyen és bérmentve
Mintaszállitás figyelemreméltó!
A t. közönségnek fontos az tudni, hogy a szöveteket közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban kapja, mint a közvetitő kereskedelem utján. — KIESEL AMHOF brünni cég az összes posztókat valódi gyári áron minden itaboit felszámitása nélkül küldi szét.

A m. kir. államvasutak gép- gyárának vezérügynöksége
Budapest, Váci-körut 32. sz.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcséplőgarnituráit,** ipari célokra alkalmas **„Compound" lokomobiljait,** teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit gőz kukoricamorzsolóit, Stibor-féle körfürészeit,
„MILLENIUMI" kaszáló- és arató-gépeit,
továbbá SACK-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit,
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz „Moll A." védjegyét és aláirását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb **gyomor- és altestbántalmak,** gyomorgörcs és gyomorhér, rögzött székrekedés, **máj bántalom, vér telités,** aranyer és a legkülönbözőbb **női betegségek** ellen, e jeles háziszernek értizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — **Ára egy lepecsételt eredeti dobozuk 1 frt o. é.**

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „Moll" feliratu ónozattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint **fájdalomcsillapitó hatásu szer** köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer. — **Egy üveg eredeti üveg ára 90 krajczár.**

Moll Salicyl szájvize.
(Fölsalkatrésze: fűzolysavas aziksó.)
A mindennapi szájtisztitásnál különösen fontos bármely korú gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztositja s egyszersmint szer fogfájás ellen. — **Egy Moll A. védjegyével ellátott üveg ára: 60 krajczár.**

Főszétküldés:
Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,
Bécs: Tuchlauben 9. sz.
Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.
Raktár: Nagy-Kanizsán **Rosenfeld Adolf és Fia.**

GRAND-HOTEL NATIONAL, Bécs II. Taborstrasse 18
Régi birneves családi szálloda, ujonnan berendezve, 200 szoba 1 frtól felfelé, kiszolgalás és világitással, fürdők cs. és kir. távirda- és telefon állomás a házban. Legkedvezőbb fekvéssel, a jubileum kiállitás látogatók számára. — A kiállitás alkalmával árfelemelés nélkül. — Pályaudvarok és gőzhajóállomás közvetlen közelében. — Lovasut és társaskocsi összeköttetés a házból minden irányban.
Kitünő étterem. — Személy felvonás.
F. M. Mayer, tulajdonos.

„MARGIT"
GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

Kitünő hatásu szénsavas nátriumainál és csekély szabad szénsavánál fogva a légutak s tüdő hurutos állapotainál sőt egyenesen nélkülözhetetlen, ha, mint a tüdővészeseknél, vérzésekre való hajlandóság van jelen. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, hol a fölösmennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek. Előnyösen hat a hólyag hurutos állapotainál, mert akadályozza a húgysavas sók lerakodását és igy a kő- és homokképződést. Ezek eredményezték azt, hogy a legkiválóbb orvosi kapaczitások mindig a legszivesebben használják és mindig előnyt adnak neki a hozzá hasonló összetételü gyógyvizek fölött.

Mint ivóviz
kiváló ivószernek bizonyult **járványos betegségek** idején, főleg **typhus ellen.**

Mint borviz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár **ÉDESKUTY L.** Budapesten
V., Erzsébet-tér 8. cs. és kir. udvari szállitó. V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőkben.

Nyomatott Ilj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.

NAGYKANIZSA, 1898. julius hó 9-én. 28-ik szám. XXXVII. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész evre . . . 5 frt — kr.
Fél evre . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 5, a minden további sorért 5 kr.

NYILTTÉRBEN
petit soronkent 10 krert vétetnek fel. Kimutari illetek minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére cimzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület," „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság," a „Kotori takarékpénztár részvény-társaság," „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egylet," a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület," a „nagy-kanizsai tanitói járáskör," a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet," „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet," „szegények tápintézete," a „katonai hadastyán egylet," a „soproni kereskedelmi iparkamara," nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Ipartestületeink tevékenysége.

Nagy-Kanizsa, 1898. julius 8-án.

Tizennégyéves multja alatt az ipartestületi intézmény sok helyt átment az életbe, sok helyt ez az átmenet folyamatban van, sok helyt pedig a kezdet nehézségeit érzik. Számbelileg is fejlődtek, habár szinte egész országrészek vannak, melyeken az uj testület nem bir megküzdeni a régi ipartársulattal.

Azok a célok, melyeket az ipartörvény 126. §-a az ipartestület elé tűzött, a lefolyt idő alatt csak részben lettek elérve. Ipartestületeink tulnyomó része közigazgatási szervezetnek maradt; részben mint önkormányzati tagozat, részben mint az elsőfoku iparhatóságnak segitsége. E szempontból a kijelölt célok idevágó csoportját elérte, de nem azokat, melyek nem kevésbé lényegesek, sőt a kisiparos-osztály szempontjából a jelen kor versenyküzdelmében kiválóan nagy horderejűek: a segélypénztárak, szövetkezetek létesitését s egyáltalán azokat nem érte el, melyek a testületi életet belterjesebbé, a kisiparososztály legközvetlenebb gyuponjtjává tenni hivatva volnának.

Az a statisztika, mely a m. kir. központi statisztikai hivatal kiadványainak sorozatában meg fog jelenni, bizonyára sok irányban fog felvilágositást adni a testületek viszonyairól. Annak alapján majd, ha nem is végleges, de időszaki itéletet lehet mondani ez intézményről, a mely oly vérmes reményeknek volt tárgya. De talán ma is lehet mondani, hogy e remények korántsem valósultak meg akkora mérvben, mint azt tényleg hinni és várni lehetett.

A viszonyok raskényszere elől — tudjuk — nem lehet elzárkózni. És nagy munkálkodást nem lehetett teljesen végezni akkor, midőn egy osztály erős létküzdelmet viv. De még ezek mellett is, avagy talán éppen ezek dacára is, ha a kézműiparososztály közszelleme lüktetőbb, a cselekvésérzet erősebb, föltétlenül közelebb kellene állaunuk azon érdemlegesebb célokhoz. Hisz tiz-tizenöt év e rohanó korban valóban nagy idő. De e korszak alatt főként csak a formaszerü keretek alkottattak meg, a keretek azonban friss és eleven beltartalommal nem töltettek be s az az eredmény, melyet ma még fölmutatni képesek vagyunk, sem az egykori várakozással, sem a lefolyt időszakkal, sem magával a kézműiparos osztály értelmi és anyagi beltartalmával arányban nincsenek.

Nálunk az a, csak részben helyes közvélemény lett általános a kisiparos-osztályban, hogy az ipartestületek főként közigazgatási teendőkre valók. Ebből folyólag az a tévhit uralkodik, hogy az ipartestület tevékenységének és hivatásának javarésze ki van azzal meritve, ha tanoncokat szerződtet és felszabadit, segéd-nyilvántartást vezet és a béketető bizottság ugy a hogy működik. De hogy a kézműiparososztály helyhez kötött érdekei ezzel legkevésbé sincsenek kielégitve, hogy az iparos-osztály helyi követelményeinek teljesitése, szellemi és anyagi erejének fokozása tekintetében is a kötelességszerü nagy feladat és hivatás ugyancsak az ipartestület vállaira nehezedik, erre a magaslatra általánosságban nem emelkedtek.

A közszellem javitásának nagy gondját nem vállalták el testületeink, holott a kézműiparos osztály önbizalma, tettvágya, teljes értelmi és erkölcsi hatékonyságának ugyszólván alapvetését vártuk a testületektől. Azonban a kedvező fordulat nem következett be. Nincs tehát eleven és átható élet, a mi nélkül a legkitűnőbben kicirkalmazott s a legszebben megfogalmazott paragrafusokon alapuló sze vezet hiábavaló. Mert csak igy érthető meg, hogy a tulajdonképpeni érdemleges céloktól tizennégy év után is távol álluuk. Segélypénztáraink nincsenek, — szövetkezeteink nagyon szórványosan, ha csak a törvényhozás elé most terjesztett szövetkezeti javaslat ezen egyet nem fordit.

A közszellem pangó voltának tudható be, hogy az ipartestületi belső élet nem eleven s nem egyesiti mindazt, a mivel az iparos-osztály rendelkezik. S igy működése is általánosabb jellegü a szakszerüség rovására s érthető, ha alig-alig alakultak szakosztályok a testületek kebelében. Ezért nem lehetett kellő hatása a szakoktatás s segédszemélyzet fejlesztésére, s nevelésére sem. Mindezek összhatásaképp mutatkozik az a tünet, hogy a társadalomban és a hatóságok előtt a testület nem emelkedett arra a tekintélyre melyre igénynyel s hivatottsággal bir s a mely hatékony tevékenységének elengedhetlen kelléke.

Mind e csalódások dacára is azonban, mert a mag jó, az ipartestületi működéstől sokat, sőt a jelzett mult után éppen mindent a jövőtől várunk. Ennek első alapföltétele a kisiparososztály lohadt önbizalmának emelése s az ezzel együtt járó hátrányos szociális kisérő jelenségek kiküszöbölése eleven testületi élet utján. E kettős kölcsönhatásban van egymással. Elevenné kell tenni a testületi belső mozgást, hogy erőteljesebben lüktessen vérkeringése. Meg kell becsülni a testületi intézményt azzal, hogy nemcsak közigazgatási foknak tartjuk, hanem azzal is, hogy a kézműiparososztály életerős helyi szervezetének neveljük, olyan gócponttá teszszük, melyben az iparosság jobbjai vállvetve küzdenek, hová ez osztály vágyainak, törekvéseinek szálai összefutnak.

Ilyennek képzelték tervezői, ennek alkotta a törvény, ezzé kell lenni az iparos-osztály által s akkor nyugodtan pillanthatunk vissza egy-egy naptári év eredményeire, melyeket nemcsak az évi jelentési tabellák és száraz számadatok tömege fog igazolni, hanem becses és maradandó kihatások a kézműiparos-osztály szilárditására.

Iskoláink beszámolói.

Városunk nemcsak kereskedelmével, hanem iskoláival is elsőhelyen áll vár megyéckben. És iskolái nemcsak számra tekintélyesek, hanem szinvonalukra nézve is magasan állanak. Meggyőzhetnek erről mindenkit azok az Értesitők, melyekben a mult iskolai évről számolnak be.

Iskoláink között első helyen áll a fögimnázium, nemcsak mert legmagasabb iskola, hanem mert egész vármegyénkben a legrégibb és legnépesebb intézet. Ha meg éri azt az időt, hogy uj épületet kap, még hathatósabban működhetik és még jobban vonzza majd az ifjuságot, melynek száma igy annyira szaporodik, hogy jövőre már aligha lesz elég csak az első osztály párhuzamositása. Melléje sorakozik a felső-kereskedelmi iskola, mely valószinüleg átélia mostani válságos időket is. Szép eredménnyel működik, szintén igen népes. Polgári iskoláink kiváló tanitó erők vezetése mellet magas szinen állanak. Az izr. polgári iskolát kár volna megszüntetni, a községiek pedig talán nemsokára államiak lesznek. A népiskolák államositása is közel van, s ez a tény bizonyosan nagy hatással lesz jövő fejlődésükre.

Van tehát iskolánk szép számmal. — Azonban még mindég nincs felsőbb leányiskolánk, pedig a nőképzés fontosságát alig kell bizonyitanunk. Valóban csodáljuk, hogy e tekintetben nem tettünk még egy lépést sem az illetékes köröknél. Az államositás kérdésének megoldása után erre kell az első lépést irányozni, ennek megvalósitására kell törekedni.

Iskoláinkról lévén szó, ujra emlékeztetünk az Irod. és Müv. Kör azon akciójára, mely egy zeneiskola felállitására irányul és kivánjuk, hogy sikerrel járjon. Dicsérettel emeljük ki, hogy a Kereskedők Társulata alsó foku kereskedelmi iskolát tart fenn.

Ezek után vegyük sorba iskoláinkat:

1. A fögimnázium.

A kegyes tanitórendiek vezetése alatt álló fögimnázium Értesitőjét dr. Pachinger Alajos igazgató tette közzé, A gondosan szerkesztett Értesitőt Kalcsok Leó tanárnak XIII Leó páparól mondott magvas beszéde nyitja meg, mely után egy szakszerü nyelvészeti dolgozat következik dr. Perényi Józseftől Wieland Oberonjának nyelvéről. Az alapos értekezés a szaktudósok figyelmét bizonyára magára fogja vonni. — A tanári kar 16 rendes tanárból és 5 felekezeti hitoktatóból áll. Különösen ki kell emelnünk, hogy nagy gondot fordítanak a rendkivüli tárgyakra is, valamint nagy körültekintéssel és helyes pedagógiai tapintatról tanuskodnak az irásbeli feladványok is. Az igazgató a fögimnázium történetéhez nyujtott, gondosan összeállitott adataiban mindenről pontos felvilágositást nyujt. Kitünik ebből, hogy az intézet nagy gondot fordit a tanulók valláserkölcsi és hazafias nevelésére. A fegyelem ellen mégis sulyosan vétett több tanuló, kikkel szemben a tanári kar igazságos szigorusággal járt el, — ami a jövőben bizonyára üdvös gyümölcsöket terem. — Szépen számol be az Értesitő a gimnáziumi ünnepségekről, melyek közül a márc. 15-ki valóban nagyszerü ünnepségnek leirását a Zalai Közlöny márc. 19-ki száma után közli. — Az Adatoknak legszomorubb része az, mely a fögazgatói látogatás kapcsán az intézet helyiségeinek szomoru állapotát rajzolja. Valóban itt már egy uj épület emelésének ideje. — Nagy áldás a szegény tanulókra nézve a Segitő-egyesület, mely könyveken kivül még 30 tanulót részesitett pénzbeli segitségben. Jutalmakul 257 frt 39 kr., 3 db. arany és 26 köt. könyv osztatott szét. Ösztöndijat élvez 7 tanuló. A könyvtárak és szertárak elég gazdagok és szépen gyarapodnak.

A beirt tanulók száma volt 387, kik közül 358 tett vizsgálatot. Róm. kath. volt 231, gör. kel. 1, ág. ev. 7, ev. ref. 3, izr. 116. Nagy-kanizsai volt 188, megyebeli 82, somogymegyei 54, horvátszlavonországi 10, más megyebeli 24. Minden tárgyból jeles volt 19 és pedig: I. A) osztt.: Fábián János, Wollák Gyula, az I. B) osztt.: Gózon Ferenc, Steiner Béla, Ventzeli Sándor, II. osztt.: Blau Artur, Blumenschein H., Kovács János

TÁRCA.

Aratáskor.

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája —

I.

A kaszámra „bivajkó" mat felteszem,
S az aratast holnap reggel megkezdem.
— Dül a marok kaszám előtt halomra:
Erdő, mező visszhangzik a dalomra.

. . Éget-forráz a napsugár napestig,
De kivágok a nagy dőlő végeig —
Ott van egy fa s annak sötet árnyába',
Csókot adok kis angyalom ajkára.

— Kis angyalom jer utánnam szaporán!
Mutasd meg, hogy szeretsz engem igazán,
S hadd tudja meg, amit nem tud — a világ,
Azt, hogy szivünk egymásért nyiló virág!

II.

Járjon rózsám a kezedben
Az a „görbekártékony" —
Hisz derekad mint darázsé
Karcsu — azaz, hogy vékony
Kunyen hajolsz a marokért:
Gyorsan, vigan angyalom
Fáradt testnek hej de édes
A pihenés, nyugalom!

III.

Sürü marok, sürü kéve utánunk:
Erőt, munkát — látszik, hogy nem sajnálunk.
— Fele erő, fele munka a szerszám,
Még kevesebb, ha mellettem vagy Terkám!

Arany mező szép kalásza előt ünk,
S ott az élet bekötözve mögöttünk
Isten áldás kiséri a munkánkat,
— Érző szived kis angyalom nem fájhat.

. . Alkonyodni kezd immár a határon:
„Meg egy rendet s azán többet ne vágjon?!
Nyugalom és ujult erő kell hozzá . . ."
— S a legény csak a fejével bólint rá.

Farkass Károly.

A mi irigyeink.

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája —

Irta: Burkuss Báró.

Áldott semmittevés! Boldogok mi, kik ha egyik nap délelőtt, vagy délután — már t. i. amelyik részére a napnak kitűzi az iskolaszék egy évi fáradozásaink gyümölcsének nyilvánosan való leszedését — leszámoluuk; beéll a vakáció, az áldott semmittevés — nem ritkán — unalmas napjai.

És ezt tőlünk, a nemzet mostoha napszámosaitól, hányan, de hányan irigyelik. Pedig hát tessék elhinni kedves irigyeink, hogy erre nekünk igen, de igen nagy szükségünk van, s mégis akárhányan vagyunk, kik önökkel kedves irigyeink ezt az áldott, irigyelt semmittevési időnket örömest elcserélnénk. De el ám!

Lássuk miért?... Van-e halandó, ki a mi torturánk nélkül lett azzá, a mi? És van-e halandó kedves irigyeink önök között, ki visszatud emlékezni arra az időre, mikor legelőször lépte át az iskola küszöbét? Ha van, emlékszik-e arra, hogy ekkor ő sem volt más, mint egy darab élő hustömeg melyet annak a tanitó bácsinak, vagy néninek akként kellett gyurni, idomitani, hogy belőle: az államnak hasznos, a társadalomnak pedig müvelt tagja legyen.

Persze önök kedves irigyeink erre már nem emlékeznek; és még kevésbé emlékeznek arra, hogy annak a szegény tanitó bácsinak, vagy néninek mennyi lelki erejébe került az, hogy önöket kedves irigyeink az állam és társadalom ilyen polgáraivá nevelte?

De nem ám! mert jó magam is akárhányszor hallottam hangoztatni, hogy a népiskola semmi s ezen elvből kifolyólag a népiskolai tanitók is semmik. Pedig halt kedves irigyeink! — nem mondom, hogy hazudnak, hanem annyit nyilvánosan merek állitani, hogy nincsen igazuk.

Nincs pedig azért, mert mint mondám a népiskola csak élő hustömegeket kap, s ezen élő hustömegekből emberi, szellemi lényeget van hivatva képezni, nevelni. A jó népiskolai tanitónak hasonlitani kell a jó kertészhez, mert mig a kertész gyenge csemetéit, virágpalántáit akként iparkodik ápolni, gondozni, hogy azokból életerős fák, virágok legyenek; addig a tanitó a reábizott gyermekeket akként iparkodik nevelni, hogy azok mindenből olyan helyes alapfogalmakat szerezzenek, mely őket az élet göröngyteljes utain helyesen átvezérelje, édes mindnyájunk közös rendeltetésének végharáig. Hogy pedig ezt megtehessük, olyan kitartó vasszorgalmat és fárasztó munkát kell végeznünk —, minőt alig hiszem —, hogy van pálya, mely követeljen a rajta működőtől.

És e rendkivüli nehéz, fárasztó munkát évenkint nyolc tiz hónapig az iskola falai közt megszorult por és büzteljes levegőben kell —, nem ritkán 120 -140, majdnem mindegyik más és más szülőktől származott idomitatlan élő hustömeggel — végeznie, az önök által kedves irigyeink, — irigyelt két havi vakáció élvező, uj lelki erőt gyüjtő irigyeltjeiknek.

És mi mégis akárhányan vagyunk, kik önökkel, kedves irigyeink ezt a vakációnket elcserélnénk, mert mint „Tani Tóni kántortanitó kollegánk szokja mondani:" tanitani könnyü; de megélni nehéz. Ime! kedves irigyeink — itt a lóláb! Persze, hogy persze — önök erre nem is gondolnak; pedig hát igy áll az önök által irigyelt, vakációt élvezők legtöbbjeinél, mert a testet lelket ölő, fárasztó munkával szemben olyan silány a honorárium, hogy valóban méltó egyik legkedvesebb kollegám elkeseredett vizsgái kifakadása —: ennyiért, ennyi is sok!!

Lássák kedves irigyeink! ne legyenek irigyek, mert amely testnek vannak fényoldalai, annak rendesen árnyoldalai is szoktak lenni. Igy van ez — az önök irigyelljeiknél is. De igy ám!

. . . Áldott semmittevés! Ugy-e önök, kedves irigyeink, ezt nem ismerik? De nem ám! mert, ha önöknek van egy-két heti vakációjuk, nem semmittevésre használják azt, hanem — utaznak, fürdőkbe mennek, szórakozást keresnek. Lássák mi ezt, a hosszu vakáció dacára sem tehetjük mert nem tellik. De nem ám!

Apropó! Boldog emlékezetü Kneipp páter! Áldunk téged holnap reggeltől kezdve én is, meg talán Kala Pál barátom is, mert-mert a harmatos fűben „kneippolni" kezdünk.

. . . Hm! osztég mondok én jaz. Gösejoraszágbul ippejig ideszlaatt Kala Pál pajtásomnak, hohát: erre gyüjjék la! Mer hát ittennék van jaz hosszi fűjjön na harmat.

Mán osztégeeis mentünk, de hamargyábo poru is gyártunk, mer hán jaz hosszi fűben, hosszi gelegenye tüske ment jaz Kala Pál pajtásom lábik taptyábó bele...

Piszkátuk máketten is; de heábo, mer hát méérgesen ment jaz lábik taptyábo bele.

Szegény Kala Pál pajtásom! más betegen tekszik garcon lakásának ágyábo, orvos kéne nekije; de hát nincsen „kiristusa", mer jaz ü kössége — ippejig féléve — harminchat foréntot jadott jaz füzetsibe csa bele.

Cuciliszkák lesztünk! mán ha jaz körorvos urak is strákolnak s ippejig csak akkor gyünek osztég jaz kösségbe, ha füzetés köll nekik. Utiátlánt a körorvos uraknak is!

— Cuciliszkák lesztünk! mer: tanétanyi könnyü; de megélnyi nehéz.

Mondok én jaz Kala Pál pajtásomnak —: ne legyünk cuciliszkák, hanem fogózunk összü, mán olyan formába, mind jaz láncszemek éés kopoggyunk, zörgessünk addig, mig jaz kérésünk meg nem hallgattatmányoztatik.

— Osztég mán hun kopoggyunk éés mit kérgyünk, hohát hallgatmányozják meg? — má tunnyi való minket.

Kopoggyunk jaz mi éédes apánkná' jaz Valasécsná: kérgyük, hohát legalább jaz képénz füzetésünk jaz adóval szeedessék összü éés mi jaz adóhivatabul kaptyuk jaz képénz füzetésünket. Éédes apánknak eez csak egy rövidke rendeletébe kerül éés mi bódogok lesztünk, mer csekély képénz füzetésünket nem foréntokként, hanem havonként, vagy évnegyedenként pontosan megkaphattyuk.

Pickel Ferenc, Rotschild István, III. oszt.: Tóth István, IV. oszt.: Rotschild József, Szabó Vendel. V. oszt.: Szadnik Sándor, VI. oszt.: Schwarz Gyula, VII. oszt.: Schwartzstein Ödön, VIII. oszt.: Bagyary Béla, Weiser János, Zerner Hugó. Minden tárgyból jó volt 46, elégs. 185; egy tárgyból bukott 44, kettőből 17, többől 37.

2. Az izr. hitközség iskolái.

Az izr. hitközség egy felső kereskedelmi, egy polgári és egy elemi iskolát tart fen. Mindenről egy Értesitő számol be, melyet Bún Samu, igazgató szerkesztett. Dr. Villányi Henrik tanárnak Gellert és La Fontaine cimü szép értekezése nyitja meg. Nagy tudással és főként a pedagógiai célt tartva szem előtt, tárgyalja a szerző Gellertet és La Fontainet, a két hires meseirót, megtévén köztük az összehasonlitást. A felső kereskiskolába beiratott 106 tan. végzett 104 a polgáriba beiratott 112 tan., végzett 109, az elemi leányiskolába beiratott 133, végzett 125, a fiuiskolába 167, végzett 165. — Igen sok alapitvány és nagy összegü adakozások segitik a szegény tanulók tanulását. Ösztöndijat élvezett 57 tan.

A felső kereskedelmi iskola tanári kara: 9 tanár és 3 hitoktató. Az értesitő közli a tantervet, a szabályzatot és a fegyelmi szabályokat. A polgári iskolában 8 tanító és 2 hitoktató, az elemi iskolában pedig 10 tanító és 3 hitoktató működött.

Az összes tanulók között volt helybeli 341, vidéki 167. — izr. 488, róm. kat. 25, ev. ref. 2, ág. ev. 4. Kitünő tanuló volt a polg. III. osztályban Feldmar Béla; jeles tanulók voltak a felső kereskedelmi középső osztályában Tauber Győző és Wirth Imre, az érettségi vizsgálatot jelesen tették le: Deutsch Jakab, Herlinger Ernő, Hoch Imre, Nagy Jenő és Tauszik S. Az értesitő végén igen részletes kimutatás olvasható az izr. hitközség hittani intézményeiről dr. Neumann Ede főrabbitól.

3. A községi polgáriskolák.

A nagykanizsai állami egy és negyedosztályú polgári fiu- és leányiskola huszonhatodik értesitője az 1897—98. tanévről. Szerkesztette dr. Bartha Gyula igazgató. A jelentés visszapillantást vett arra a fontos eseményre, hogy a polgári leányiskolának a város uj épületet emelt. Az uj otthon egyik szembeszökő hiánya, hogy nincs tantestületi szoba, könyv- és szertárhelyiség. De a mi a legnagyobb baj, a rajzterem oly szük, hogy legfeljebb 45 tanuló helyezhető el, holott az I. és II. osztály növendékeinek létszáma 60 körül jár. Ugyszintén égető hiány, hogy nincs a helyiségek közt egyetlen terem sem, a hol az intézet összes növendékei, bármily tömötten is összegyülhetnének, mint pl. iskolai ünnepélyek alkalmával.

Az uj épület 1897. november 21-én a polgári fiuiskola rajztermében a megye főispánja dr. Jankovich László gróf, Csertán Károly alispán és dr. Ruzsicka Kálmán tanfelügyelő jelenlétében avatták fel. Az iskola közeljövőben való államositására alapos kilátás van. A leányiskolánál alkalmazott 3 tanerőnek fizetését az állam kiegészitette és a célra 830 frtot utalványozott.

Hoffmann Mór fiuiskolai rendes tanárnak Ő Felsége a polgáriskolai igazgatói cimet adományozta.

A leányiskola létszáma 189; a fiuiskolá 198 volt. Javító vizsgálatra utasittatott 32, osztály ismétlésre 10 leánynövendék. A fiuiskolában javító vizsgát tehet 37 tanuló, osztályismétlésre utasittatott 15 fiu.

— Mán mondok jaz jó vóna! de hán hun vannak, kik összütt tartanak?

Ippejig e'ek nincsennek é'ées Kala P. barátom, mer jaz összü tartás helyen emmást rággyákla'okis, kik soselátták egymást. Igy tesz jaz één kedves vót elődömis velem.

— Még velem is ugy tett, meg egy harmadikkal is; tehátlan vigasztalólj?!

Mondok meeg vigasztalóttam, mer mind sorsosunkat ismerem; mind embert pejig majd csak meegismerhetem s asztán mondok végeztünk, mer —: megélnyi könnyü; de tanétanyi nehéz! Persze Tani Téni nem igy mondja.

Ámde, kik ezt tartják, legyen azoké a dücsösség most és mindörökké — amen.

. . . Láseák kedves irigyeink, milyenek ezek az iró emberek!? Mig a hölgyeknek elitélik a szapulási hajlamot; addig ők nem elégesznek meg avval, hogy maguk közt foglalkoznak bajaikkal, hanem még önökkel is időt pazaroltatnak azok elolvasására. — Csunya iró emberek.

Udvardy Ignác jubileuma

— 1898. julius 3-án. —

A zala-egerszegi polgári és felsőkereskedelmi iskola érdemekben gazdag igazgatója, Udvardy I. f. hó 3. ülte meg tanügyi pálya futásának negyedszázados jubileumát.

Összegyült a jubiláns ünneplésére Zala-Egerszeg és a megye szine-java. Délben a „Bárány" disztermében diszlakoma volt, melyen mintegy 250 en vehettek részt. Akik ott összegyültek, azok mind tanuságot tettek arról, hogy Udvardy Ignác igazgatót a megye közönségének tisztelete és szeretete övezi. Aki mint az ünnepelt örömben és bánatban csak az igazság utján járt és ragyogó példaadással az ifjuság élén haladt, az vidám kedélyivel evezhet be az aggkor kikötőjébe is, mert ott is diadalmaskodni fog az élet zugó fergetegjein.

Az ünnepelet egy küldöttség Body tanár vezetése alatt üdvözölte és meghivta a tiszteletére rendezett bankettre. Wlassics Gyula miniszter és dr. König Gyula miniszteri biztos levélben üdvözölték Udvardy-t. — Az első felköszöntőt Botfy Lajos polgármester mondotta a királyra. Halász Miksa dr. a közoktatásügyi miniszternek éltette. Donc József és dr. Hajós Udvardy-ra üritették poharukat, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő és kir. tanácsos a következő felköszöntőt mondotta:

Tekintetes Igazgató Ur!

Munkában és a nemesért való küzdelemben gazdag igazgatói pályájának huszonötödik évfordulóját a szeretetteljes becsülés és elismerés megható ünnepévé avták azok, kik igazgató ur emlékét az élet évtizedes viharaiban is hiven megőrizve megjelentek ma tanuságot tenni azon mélységes ragaszkodásról, melynél van a földnek nagyobb ékessége, fényesebb csillogása, de nincs nálánál magasztosabb megnyilatkozása az emberi léleknek.

A hálás növendékek szivével összeforr mindazok érzése, kik hatósági, társadalmi vagy egyéni keretben, igazgató ur széles tudásának, kiváló nevelői hatásának odaadó buzgalmának s példás életének varázsa alatt állottak.

Ámde a huszonötéves évforduló ünnepsége nem végződik a mi szivein kné!

Részt kivánt magának abból a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszter ur is, a mai alkalomból külön leiratával tüntetvén ki azon férfiuk, ki e város tanügyét huszonöt éven át annyi odaadással és szeretettel szolgálta.

Midőn ő excellenciájá megbizásából az ő elismerő leiratát átadám, legbensőbben üdvözlöm igazgató urat Zalamegye kir. tanfelügyelősége nevében is.

De külön is kifejezést adok szivem örömének a mai napon.

Hisz azon tizennégy év alatt, melyet a huszonötből egy és ugyanazon magasztos eszme szolgálatában eltöltöttünk, mindig oly férfiunak ismertem igazgató urat, kinek szellemi képessége és sok irányu lelkes tevékenysége az áldás és tanulság forrása volt ifjuságunknak.

Megsejtette már a gyermek is, hogy igazgató ur pályájára a magyar müvelődés ragyogó eszménye vezi azt a fényes sugarat, mely nemcsak világit, de vezet és melenget egyaránt.

Ez a titka a paedagoziai példa nagy hatásának midőn egy ember a maga légkörében kifakasztja és megérleli száz és száz ember szivboldogságát s bizalmát a földi lét becsének.

Legyen érte áldott igazgató ur!

S ha volna mégis egykor életének egy nehéz, lelket kipróbáló perce, gondoljon vissza és fontolja meg, hogy az a sok szeretet, hála és elismerés, mely ma igazgató urat körülveszi, nem szubjektiv feldobbanások bolygó tüze, de örökre kifogyhatlan erkölcsi tőkéje egy életpálya legnemesebb jutalmának.

Éljen Udvardy Ignác.

Udvardy I. megköszönte az ovációkat és az egyesületeket, testületeket és Z.-Egerszeg lelkes polgárságát köszöntötte fel:

Felköszöntőket mondottak még Strausz Lajos, Balaton József apátplébános, Miltényi Árpád, dr. Fürst J., Bödy I. stb. Az országminden vidékéről érkeztek üdvözlő táviratok.

Felhivás előfizetésre.

Jul. hó elsejével a második félévbe lép lapunk. Bizalommal fordulunk azért N.-Kanizsa városés vidéke olvasóközönségéhez, szives pártolásába és figyelmébe ajánlva lapunkat ezentulra is.

Valamint a multban az volt, úgy a jövőben is az lesz lapunk vezetőeszméje, hogy a közönség minden várakozásának teljes erőnkből és őszinte odaadással megfeleljünk. A nagy politika a mi lapunk hasábjain sohasem szólal meg, hanem helyette mindenkor és első sorban városunk közigazgatási és társadalmi viszonyait fogjuk a leguagyobb tárgyilagossággal és igazságosan ismertetni. Ugyanilyen figyelmet szentelünk a vidék érdekeinek is, mert az a célunk, hogy városunk és életerős vidéke között, állandó és nagybecsü szellemi kapcsolatot teremtsünk.

Hirrovatunk változatosság és megbizhatóság tekintetében ezentulra is meg felel a közönség várakozásának, tárcarovatunkban pedig a vidék legjobb erői fogják közönségünket szórakoztatni.

Egyáltalában abban keressük és leljük fáradozásunk jutalmát, ha olvasó közönségünk fellismerve a közügyek iránt tanusitott önzetlen buzgalmunkat, elismerésével és nagybecsü bizalmával meg fog bennünket ajándékozni; a maguk részéről újólag biztositjuk közönségünket, hogy minden alkalommal a szép, jó és nemes eszményei fognak bennünket lelkesiteni és sem fáradtságot, sem áldozatokat nem kimélve, azon leszünk, hogy közönségünk várakozásának megfelelhessünk.

A „ZALAI KÖZLONY"
szerkesztősége.

Teljes tisztelettel kérjük nagyrabecsült előfizetőinket, hogy előfizeté seiket mielőbb megújitani siveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében zavarok történjenek.

A „ZALAI KÖZLÖNY"
előfizetési ára:

Egész évre **5 frt.**
Fél évre . **2 „ 50 kr.**

Az előfizetési pénzek legcélszerübben *postautalványon* küldhetők.

Teljes tisztelettel

A „ZALAI KÖZLÖNY"
kiadóhivatala

Felhivás!

Az Ernő főherceg névét viselő cs. és kir. 48. gyalog ezred, mely az 1798 évben történt felállitásától egészen 1860-ig Vas-, Sopron-, Somogy- és Zala megyékből egészitette ki magát, jelen évben 100 éves fennállásának ünnepét üli meg.

Kegyes tisztelet jeléül és hogy a vitéz elődök emléke, — a kik vér — s élet áldozatukkal az ezrednek becsülettel s dicsőséggel koszoruzott multját mint örökséget hagyták reánk, — örök időkre fennmaradjon, egy ezred muzeum létesitése kezdeményeztetett.

Hogy e gyüjtemény mennél gazdagabb legyen, kivánatos volna tiszti és legénységi kitüntetések beszerzése, különösen vitézségi érmek Ő Felségeik I. Ferenc, I. Ferdinand és I. Ferenc József császár és király uralkodása idejéből, továbbá ágyukereszt az 1814. évből, a pápai emlékérem 1849. évből, szolgálati érmek, melyek az ezred tagjainak adományoztattak és talán még ma is utódjaiknak birtokában vannak, továbbá oly képek melyeknek tárgya az ezred történetéből van meritve.

Az ezred parancsnokság hajlandó volna ily nemü ereklyéket a kitüzött cél elérésére, vásárlás utján is megszerezni.

Erre vonatkozó szives közleményeket az ezred parancsnoksághoz Pozsonyba intézendők. A főtisztelendő papság, a szolgabiró, jegyző és tanitó urak, ugyszintén az érdemes hadastyán és tüzoltó egyletek felkéretnek ezen hazafias vállalat támogatására.

Csanády Arthur s. k. ezredes.

TUDNIVALOK.

— **Hirdetmény.** A Pozsony-, Sopron-, Zala-, Moson-, Vas, Győr-, Nyitra-, Komárom- és Esztergom-vármegye több helyén állomásozó cs. és kir. közös hadseregbeli és m. kir. honvédségi csapatok számára f. é. október hó 1-től december hó 31-ikéig szükséges kenyér- és zab, továbbá a f. é. szeptember hó 1-től 1898. évi augusztus hó 31 éig több ezer métermázsa szalma, széna, tüzifa és köszén szállitásának biztositása céljából f. é. julius hó 4-ikén Pozsonyban, 7-ikén Sopronban, 11-ikén pedig Komáromban, a cs. és kir. V. hadtest hadbiztosságánál, illetve a cs. és kir. katonai élelmezési raktáraknál ajánlati tárgyalások fognak tartatni. Miről az érdekelteket oly megjegyzéssel értesitjük, hogy a részletesebb adatok a tárgyalást megelőző napon a fönnevezett katonai hatóságoknál tekinthetők meg. Sopron, 1898. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

—

— **Hirdetmény.** A gölnicbányai állami vasipari szakiskolának a folyó tanévvel végzett növendékei hazai iparvállalatoknál keresnek alkalmazást. E növendék a kovács- és géplakatos iparágban nyertek kiképzést s valamennyien jó rajzolók. Miről az érdekelt köröket oly megjegyzéssel értesitjük, hogy a növendékeket illető közelebbi adatokat kamaránk készséggel közli. Sopron, 1898. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

—

— **Hirdetmény.** A székelyudvarhelyi m. kir. állami kő- és agyagipari szakiskolát f. é. julius hónapban elhagyó növendékek, kik vagy a kő-, vagy az agyagiparra birnak képesitéssel, hazai iparvállalatoknál keresnek alkalmazást. Miről az érdekelt köröket oly megjegyzéssel értesitjük, hogy a szakiskolai növendékeket illető minden bővebb fölvilágositást kamaránk készséggel megad. Sopron, 1898. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

HIREK.

— **Házasság.** Strem Tivadar, a helybeli Strem és Klein cég beltagja, e hó 10-én vezeti oltárhoz Ebenspanger Károly varasdi kereskedő leányat, Hermintát.

— **A honvédség köréből.** Takách János, a marosvásárhelyi 22. számu honvédgyalogezred őrnagya, a nagy-kanizsai 20. honvédgyalogezred 1. zászlóaljának parancsnokává kineveztetvén, városunkba költözött.

— **Halálozás.** Lapunk zártakor vesszük a szomoru hirt, hogy az Ebenspanger családot mély gyász érte. Ebenspanger Lipót ker. tanácsos neje szül. Weisz Szidónia f. hó 7-én délben Bécsben, hová beteg anyját kisérte, szivszélhüdés következtében meghalt. A gondviselés a legjobb anyát és hű hitvest ragadta ki övéinek karjaiból és a nagy-kanizsai társadalom is számos jótékony egyletének fejét tisztelte az elhunytban: Halálával társadalmunk egy általánosan tisztelt alakja tünt le, azért szeretteinek könyüivel méltán ölelkezik a közönség fajó részvéte is.

— **Bátorfi** *siremlékére mintegy 160 frt gyüllt össze. A „Zalai Közlöny" elhunyt érdemes szerkesztőjének sirdombját nem sokára disziteni fogja a Weiszberger Zsigmond által készitett siremlék.*

— **A tárházak.** A tárházak ügye a f. hó 7-én tartott választmányi ülésen végre dülőre került. A vállalatot a *Magyar Általános Hitelbank* financirozza, olyképen, hogy szindikatust alkot, mely a nagy-kanizsai tárházak összes részvényeit átveszi és a kanizsai piacnak csak 150 drb. részvényt enged át jegyzésre 20 frt felpénzzel. A tárházat még az idén felépitik. — A Hitelbank részéről a tárgyalásokat *Kilényi Hugó* igazgató vezette.

— **Zilahi** Gyula, a nemzeti szinház elsőrendü művészének, 1898. julius 9-re, az „Eötvös" alap javára rendezendő müvész estélyének megtartása bizonytalan időre el halasztatott.

— **A bor-ellenőrzés érdekében.** A bor-ellenőrző bizottságok szervezeti és szabályzatának megalkotása céljából több oldalról kifejezett kivánság folytán, folyó évi julius hó 12 én délelőtti 9½ órako. Zala-Egerszegen a vármegyeház gyülésztermében rendkivüli törvényhatósági bizottsági közgyülés fog tartatni.

— **Csodás szellemi találkozás.** A „Zala" most egy év óta már másodszor ráismert arra, hogy a lapunkban megjelent egy-egy tanulmány nem az irójának eredeti munkája, hanem: „csodás szellemi találkozás", helyesebben plagium. Igazán megindító a „Zala" szerkesztőségének, vagy talán egyik riporterjének az a buzgalma melylyel cikkeinket elolvassa, sőt még tovább is megy, azok forrásait kutatja. Irántunk való jó akarat, literatursi szenvedély, kalandvágy vagy mi vezérli laptársunkat ebbeli kutatásaiban? Mi ugy tudjuk, hogy rossz akarat, azzal a leplezett szándékkal, hogy a „Zalai Közlönyt" az olvasó közönség szemében diszkreditálja. Nem vagyunk a plagium védelmezői, sőt rosszaljuk és elitéljük az irodalmi birnévnek az ilyen olcsó pénzen való megszerzését. De szerkesztőségünket az ilyen lelepiezések nem érinthetik, mert mi jóhiszemüleg helyt adunk, minden oly közleménynek, mely irodalmi szinvonalon áll, melynek irója előttünk ismeretes, és felveszszük a cikkelyt különösen akkor, hogyha teljes névaláirással van jegyezve. Igy tettük ezt az irásmesterség cimü közleménynyel is. Ha nem bizonyult eredetinek, akkor ez Kabos Jenő urnak privát szerencsétlensége és magán afférje, melyet ő végezzen el a „Zala" plágiozippuszával. A mi jóhiszeműségünkhez nem fér szó.

Ez a mi állás pontunk; mi még ezután mondani való van, az kizárólag Kabos Jenő ur **személyes** ügye.

— **Ovodák ünnepe.** A nagy-kanizsai kisdedovók ez évi ünnepségéről szóló jelentésünk, több rendbeli jelentékeny hirrel és tudósitásunkkal együtt, a belördelesnél elöfordult figyelmetlenség miatt, lapunk legutóbbi számából kimaradt — Ezen akaratunkon kivül történt mulasztásért az érdekelt körök szives elnézését kérjük és a mennyiben a tudósitás már idejét multa, ezuttal nem is közölhetjük.

— **A proletariatus megszervitása.** Érdemes reformot szervez a koldusok egyesülete Nagy-Kanizsán: Elejét akarja venni annak, hogy hivatlanok ne toduljanak a koldus pályára; oda nem való elemek ezentul nem furakodhatnak be a jótékonysági egyletekbe, a házakba koldulni. Ime egy igazi reform a szegényügy terén! A szabályzat a következőket foglalja magában, (tervezője Scheiber Salamon.) A proletárok egyesületébe felvételi vizsgálat nélkül senki sem vehető fel. Kivételt alkotnak a proletárok gyermekei, kik már születésüknél fogva tagjai az egyesületnek. A kik harminc éves életkorukat meghladták, azok egyáltalában nem vétetnek fel, mert az igazi proletár már zsenge korban kezdi a házalást. A felvett tagok először gyakorlatra bocsáttatnak ennek letelte után végleges felvételüket kérhetik. Hatósági, erkölcsi bizonyitványra senkinek szüksége nincs. A gyermek törvényes házasságból való származandósigának bizonyitása is felesleges. Hibás külső és siránkozó hang különösen kvalifikálnak a felvételre. Ezek után csak arra kérjük az egyesület vezetőségét, hogy tagjaiknak különös jelvényt sziveskedjek adni a publikum tájékoztatása kedvéért.

— **Éjjeli botrányok.** Éjjelenkint nagy lárma veri föl, különösen ünnep- és vasárnapokon, a Sugár-u. és a Király-utca lakóit, kik ijjedten ugrálnak az ablakokhoz, bár az éjjel a pihenésre van szánva. A botrányt részben berugott állapotban levő emberek, részben szerelmet lihegő ifjoncok okozzák. Eszeveszetten orditoznak ezek az urfiak és döngetik a lakók ajtait, ablakait. A rendőrséget ez nem boszanthatja, mert a rendőri poszt ritka dolog éjjel. Talán mégis talál majd utat, módot a rendőrség, hogy ezeket a csendháborításokat megszüntesse. Mint halljuk, már illetékes helyről is kapott figyelmeztetést a rendőrség a szinte türhetetlen botrányok miatt.

Foulard-selyem 65 krtól valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként - sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin- és árnyalatban stb.) Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak póstabér-, vámmentesen s házhoz szállitva.

— 3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat s szinekben —

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállító).

— **Tehén és disznó.** A csengeri utca sarkán állok. Mulázó szemmel nézem a lenyugvó napot. Olyan jó elmerengve állni Isten szabad ege alatt, mikor a sétáló emberiségre az esti alkonyat megnyugtató békéje szállal. A korzó széles aszfaltján állnak az ellentállhatatlanok, egy tüzes szempár tekintetére vadászva. Egyszerre csak megrezdül a levegő egy irtózatos csattanásból. Megrémülve fordulnak meg az emberek. A tehenész volt, aki nagy mérgesen suhintott végig egy makrancos tehénen, amely nem akart balra lekanyarodni hazája felé. Ott pedig a Kazincy-utca közepén, hol az uradalmi majort elfödik a körülötte álló jegenyefák, ahol illatos a levegő a sok trágyától, ahol már az ezer ajku szent természet beszédét hallja a rétáló közönség, hirtelen csak zaj hallatszik. Szürkéllő porfellegek emelkednek fel és előtűnnek a rőfögő apróságok, melyek a tanyai fészkükbe igyekeznek A csorda, melyet a kanász ostorral üldöz! Mindenki rátér a gyalogutra és sietve indul vissza a városba, nehogy meglepje őt a disznó ereg. Pattog, durran a kondás ostora, végre azis elcsendesedik és egy bornagykereskedő kutyája jelzi, hogy Kanizsán mégis akfalunlakunk.

— **A regruta.** Ilyen cimmel jelent meg Webel János a 48. gy. e. pótkeret rázsiólaljának hadnagyától, egy csinos füzetecske, a mely gördülékeny, jó izü versekben tárgyalja a regruta élet örömeit és bajait. — Webel hadnagy társadalmunk közkedvelt alakja, kinek irói képességeit nagyon előnyösen ismerik városunkban A kötethez Ohmeyer Ferenc hadnagy készitett pompás illusztrációkat. Katonák és nem katonák, egyaránt nagy élvezettel olvashatják. — Ára két kor. megrendelhető a szerzőnél N.-Kanizsán.

— **Felszólamlások** Az országgyülési képviselők választásáról szóló 1874 évi 33 t. c. némely szakaszainak módosításáról alkotott 1876. évi XVIII t c. 2 §-a értelmében a képviselőket választók névsorozata 1898. jul. 5-től egész 1898 julius 25-ig minden városban, nagyközségben és községben közszemlére kitetetik és ezen idő alatt bármily jogtalan felvétel vagy kihagyás miatt megtehetők a felszólamlások melyek 16—26-ig irásban benyujthatók.

— **Tüzeset.** 1898. julius 5-én délután 2 órakor Kis-Kanizsán tűzütött ki, melynek 3 pajta, néhány kazal széna és szalma és 2 borju esett áldozatul A kivonult tüzoltóság gyorsan utját állta a pusztitó elemnek. Emberéletben nem esett kár.

— **Kerti mulatság.** Sikerült táncmulatságot rendeztek e hó 3-án a Polgári Egylet kerti helyiségeiben az épitő iparosok betegsegélyző egyletük javára. Az idő kedvezett is a mulatságnak és a kiadások csekély számánál fogva, elég csinos összeg maradt tiszta jövedelemkép. A mulatságon fesztelen jókedv uralkodott, volt világposta és konfetti dobálás is. Egy körülményt azonban sajnálattal kell felemlitenünk és ez az, hogy a rendezőség absolute semmit sem tesz az iránt, hogy az „uri" osztályhoz tartozó és 11 óra után oda vetődő férfi társaság randalirozását megakadályozza. Ép oly nemesen ver az iparos leány karton ruhája alatt is a romlatlan szív, mint akármelyik századvégi uri leány selyembluza, vagy akármily bluz alatt. Hogy a mi demokrata századunk nem tudja ezt megérteni!

Jelenvoltak. — Lányok: Áyb Róza, Benedek Szidónia, Bodzay Juliska Berdó Anna, Cserép nővérek, Engel nővérek, Engel Málvin, (Körmend, Fischl Anna, Gärtner Johán, Gáspár Mariska, Hegedüs Róza, Horváth Vilma, Heisler nővérek, Hencsics Mari, Hefer nővérek, Kripác Margit, Kollarits Róza, Kovács Mariska, Kedmenec nővérek, Kövecs Piroska, Kovács Mariska, Kulcsár Mariska, Litvay Szidónia, Mészáros Anuska, Ofenbeck Rozina, Sabján nővérek, Stokker Juliska, Stadler Katinka, Terasztenyák Gizella - Asszonyok: Aszalay Gáborné, Cserép Józsefné, Davidovics Istvánné, Engel Ferencné, Fischl Antalné, Folkmeyer Józsefné, Gärtner Sándorné, Horváth Györgyné, Horváth Jánosné, Horváth Ferencné, Horváth Lajosné, Hencsics Józsefné, Kollarits Istvánné, Kulcsár Sándorné, Kovács Györgyné, Kedmenec Mihályné, Lukacsi Andrásné, Lisfai Aladárné, Megyesi Ferencné, Mészáros Jánosné, özv Ofenbeck Mihályné, Országh Kálmánné, Reinberger Józsefné, Reidinger Gyulané, Sabján Jánosné, Stocker Ferencné, Szabó Józsefné, Szele Károlyné, Suchez Lajosné, Szabó Ferencné, Szakál Györgyné, Stadler Józsefné, Terasztenyák Bédognné, Torma Lajosné. — A négyeseket 60 pár táncolta.

— **Kis-kanizsai c endélet.** Polai Gyuritz Ferenc, 25 éves római kath. földmüves a kis-kanizsai bucsu alkalmával, valami szóvitába elegyedett Szollár (taracki) László-val, ki a kis-kanizsai szokásos argumentummal, a bicskával kapacitálta ellenfelét, a mennyiben orratövén egy szurással megsebesitette. A seb nem sulyos, de mindenesetre bizonyitéka, hogy Kis-Kanizsán nincs bucsu szurkálás nélkül.

— Lövöldöző bábos. Princ Mihály bábosegéd, huzamosabb ideig volt özv. Spachinénál mint üzletvezető alkalmasva. — A huzamos ideig tartó szolgálati viszony egy másik viszonyt is eredményezett, a mi azonban Princ Mihálynak egy hónappal ezelőtt bekövetkezett elbocsáttatása folytán megszünt. — Princ Mihály ujabbi gazdájával Szabó József bábossal eljött a julius 3-iki kis-kanizsai bucsura és itt felmerült lelkében annyi boldog napemléke és a szintén ott ártusító Spachinét megkérte, hogy vegye őt vissza a szolgálatba. Spachiné a kérést megtagadta, mire Princ előrántotta töltött revolverét és rálőtt Spachinéra, a ki a futásban keresett menedéket, Princet pedig a bucsusok letoperték, revolverét elvették, őt pedig átadták a rendőrségnek. — Kihallgatása után átadták a büntető törvényszéknek.

— **Terjed a magyarság.** Két kis község iskolai vizsgálatáról kaptunk tudósitást, melyet, ha késön is, szivesen közlünk, mivel a magyarság terjedéséről értesit: Az erdősfai államilag segélyezett róm. kath. hitfelekezeti elemi népiskolában és a molnári állami elemi népiskolában az évi záró vizsgák f. é. junius 22-én tartattak meg, mely alkalommal a kü önben horvát ajku növendékek kitünő magyarsággal adták meg az összes feltett kérdésekre a feleleteket: a hallgatók mindegyikével elfelejtették a tanuiók, hogy horvát ajku lakósság alkotta községben vannak vizsgáláton. Ezen örvendetes jelenség az erdősfai iskolánál, Heckenast Károly, — a molnári állami iskolánál pedig Márkus Sándor ig. tanitó és Körmendy Emma tanitónő fáradhatlan szorgalmával párosult tevékenységének az eredménye minek folytán őket, a magyarositás terén szerzett érdemeik megjutalmazása végett, az illetékes körök figyelmébe ezuttal is melegen ajánlani bátorkodunk.

— **Érdekes hatáskörl összeütközés.** Jogász körökben nagyon sokat beszélnek most egy esetről, a mely érdekességénél fogva érdemes arra hogy minél szélesebb körben ismeretes legyen. — A nagykanizsai királyi ügyészség vezetője tekintettel a vasár és ünnepnapokon a Királyutcában és egyebütt is történő éjjeli rendzavarásokra, kurjongatásokra kapu és ablak döngetésre átiratilag fordult a helybeli csendőr parancsnoksághoz, hogy ezen emlitett rendellenességek megszüntetésére sziveskedjék az emlitett napokon és azok éjszakáin a megjelölt utcába őrjáratokat kirendelni. — A csendőrparancsnokság ennek megtételére magát illetékesnek nem érezvén áttette az ügyet a rendőrséghez, azzal, hogy a meunyiben a rendőrkapitányi hivatal az ügyészség vezetője átiratának eleget tenne, ugy a csendőrség hajlandó lenne a rendőri őrjáratot mindenben támogatni. Egyuttal a csendőrség az általa átvett átirat értelmében érdemleges intézkedest kért. — A rendőrkapitányi hivatal azonban a csendőrség megkeresésének nem tett eleget és ezen határozatát azzal indokolta, hogy a községekről szóló 1886. évi XXII. t. c. 21. §-ának g) pontja értelmében a rendészet körül előforduló összes teendők a rendőrkapitányság hatáskörébe tartoznak és annak teendői a városi szabályrendelet VII. fejezet 55. §. b) pontjában az ügyészség vezetője által emlitettekre nézve világosan meg vannak határozva. Ugyancsak taxative fel vannak sorolva a helybeli rendőrkapitányság teendői az 1886. évi XXII. t. c. en alapuló városi szabályrendelet IV. fejezetében, igy tehát természetes, hogy a megkeresésnek annál kevésbbé tehetett eleget a rendőrkapitányi hivatal, mert a helybeli ügyészség vezetője ez esetben közhivatalnoki minőségét semmiképen sem vethette latba. — De illetéktelenség van abban is, hogy a csendőrséget kerestemeg az jároratok teljesitése iránt, mert a m. k. csendőrség szervezeti utasításának 6. §-a értelmében a kir. csendőrség csak az esetben adható a kir. ügyészség rendelkezésére, ha ennek saját közegei, az ő szolgálatuk végzésére nem elegendők. Azt is kimondja ugyanezen utasitás 3 §-a, hogy a csendőrség csakis mint karhatalom rendelhető ki rendezett tanácsu városokban, de ennek kirendelése iránti megkeresés sem tartozik a kir. ügyész, hanem a polgármester hatáskörébe. Ilyen kirendelésre pedig ez idő szerint városunkban semmi szükség sincsen. — De indokolatlan volt a csendőrség megkeresése azon okból is, mert a magyar királyi csendőrség szolgálati utasításának 1. §-a, — csak azon ügyekben engedi meg a csendőrség igénybe vételét és annak közbe lépését, a mely ügyekben a községek közegei nem hivatottak. — Minthogy pedig ilyen ügyről, az 1886. évi XXII. t. c. 21. §-ának g) pontja értelmében, a jelen esetben szó sem lehet, ennélfogva természetes, hogy a csendőrség a fentebbi szakaszok alapján, az ügyészség vezetőjének átirata értelmében, közegeit nem bocsáthatja rendelkezésre.

— **Házeladás. Ház két kerttel, négy utcai két udvari szobával hozzá való helyiségekkel szabad kézből azonnal eladó. Cim: a kiadóhivatalban.**

— **Szobafestő és mázoló segédeket jó fizetés mellett azonnal felveszek. Ifj. Budai festő és mázoló üzlet, Pécsett.**

Szerkesztői üzenetek.

— H. J Budapest. Nagyon sajnáljuk, hogy a küldött cikket politikai tartalma miatt nem közölhetjük, kérjük azonban további közreműködését Üdvözlet.

— B. J. Helyben. Tárgyhalmaz miatt a jövő számra maradt.

Nyilatkozat.

Elismerem, hogy a cikkem alapjánl szolgált forrást a „Zala" az igazságnak megfeleló hü szövegben közölte, de nem tanusitott igazságérzetet akkor, midőn elhallgatta azt, ami a cikkben a sajátom.

Egyébiránt ez nem tartozik a lényeghez, a minthogy nem változtat a lényegen a „Zala" szándékainak proveniencija sem.

Hogy kedves laptársunk ilyen herostratesi dicsőségre áhitozik, ez olyan kedvtelés, melyben én őt zavarni sohasem fogom, sőt hogy alkalmat adjak neki, miszerint ezen dicsőségét a felmagasztosult tiszta ideál hideg csillagmagaslatáig felemelhesse, ezennel kötelező igéretet teszek, hogy valahányszor nagy kérdések megbeszéléséről és azok helyes módon való megitéléséről lészen alkalmam akár szóban, akár irásban nyilatkozhatni, inkább óhajtok és fogok Emersonnal szellemileg találkozni, mint a „Zala" cimü ujsággal.

Ezzel az én személyes ügyem is elintézést nyert; a többire nézve pedig, a „Zalá"-hoz is intézvén soraimat, plagizálom Hamlet utolsó négy szavát: „The rest is silence."

Nagy-Kanizsán, 1898. julius 8-án.

KABOS JENŐ.

KÖZGAZDASÁG.

— **Heti jelentés a gabonaüzletről 1898. julius hó 7-én.** A mult hó végén és a jeles hét kezdetén lévő meleg időjárás a hangulatot ellanyhitotta. Gabonacikkeink áraiban kisebb hanyatlások voltak észlelhetők. Az e héten megjelent miuiszteri jelentés, mely az idei termést kevesebbre becsüli, mint a 14 nappal ezelőtt kiadott jelentés, valamint a beállott esős és hűvös időjárás sem változtatták meg a lanyha irányzatot. Az ország különböző részeiből beérkezett tudósitások olyannyira eltérők egymástól, hogy az idei termésről illetőleg a termési kilátásokról biztos véleményt mondani nem lehet, mely körülmény nagyon sok tévedésre adhat okot. Piaci forgalmunk e héten nem volt. Az aratási munkálatokat az eső nagyban akadályozza. Reméltetőleg két hét lefolyása alatt uj gabona fog szállitásra kerülni. Ma következő piaci áraink vannak.

Buza	frt	11 20	— 11·40
Rozs	„	7 50	— 7·70
Zab	„	6 60	— 6·80
Tengeri	„	5·90	— 6·20

100 kgrammként.

Felelős szerkesztő: *Dr. Kiss Ernő*
Helyettes szerkesztő *Dr Villányi Henrik*
Kiadó: *Ifj Wajdits József.*

VEGYESEK.

— **Kevés gyógyvíz küldetik oly távol vidékekre és örvend oly közkedveltségnek mint a már több mint husz év óta használatban lévő FERENC JÓZSEF keserűvíz, miről eddig 4 világrészben nyert aranyérem tanuskodik. Mint rendszeres adag egy boros pohárral, reggel éhgyomorra véve, elégséges.**

— **Működelők fényképezésébez?** Elismert legjobb szalon és utazási fényképező készülékek uj felülmulhatatlan pillanatnyi kézi-készülékek, továbbá mindennemü fényképezőkellékek A. Moll cs. és kir. udvari szállitónál, Bécs, I. Tuchlauben 9 Fényképező kellék üzlet alapittatott 1854 — Kivánatra nagy képes árjegyzék ingyen.

Nyilttér.*)

Vese, hugyhólyag, hugydara és a köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz.

Hugyhajtó hatásu!

Kellemes izü! Könnyen emészthető

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

BUCSUZÓ.

Miután komoly betegségem arra kényszerít, hogy üzletemtől néhány hétig távollegyek, tehát ezután mondok Isten hozzádot nagyon tisztelt vendégeim és ismerőseimnek, kérvén őket, hogy kegyeskedjenek továbbra is szives pártfogásunkban megtartani.

Kész szolgájuk:

Tivolt János, kávés.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETESEK:

GRAND-HOTEL NATIONAL, Bécs II. Taborstrasse 18.

Régi hirneves családi szálloda, ujonnan berendezve, 200 szoba 1 frttól felfelé, kiszolgálás és világitással, fürdők cs. és kir. távirda- és telefon állomás a házban. Legkedvezőbb fekvéssel, a jubileum kiállitás látogatók számára. - A kiállitás alkalmával árfelemelés nélkül. — Pályaudvarok és gőzhajóállomás közvetlen közelében. Lóvasut és társaskocsi összeköttetés a házból minden irányban.

Kitünő étterem. — Személy felvonás.

F. M. Mayer, tulajdonos.

Régi hirneves kénfürdő Horvátországban.

Vasuti állomás **VARAZSD-TOPLICZA** Posta és Távirda

a Zagoriai vasut mentén (Zágráb-Csáktornya.)

Vegyelemezve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894 ben.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmulhatatlan hatása van izom és izület rheuma, izület betegségek gyulladásos és csontitörési összehuzódások, köszvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr és titkos betegségek idült vesebajok, hólyagburut, görvélykór, angolkór, ólom és higany mérgezéseknél stb stb.

IVÓKURA torok, gége, mell, máj, gyomor- és bélbajoknál, aranyérnél stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógytatézet minden kényelemmel, egész éven át nyitva.

Idény tartam mára 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ülettevények, szép kirándulások — Állandó zenekar, a zagrábi kir. operaház tagjaiból. Zene- és táncestélyek stb

A Varazsd-Toplicai vasmason naponta társaskocsi várja a vendégeket. — Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállitása előbb a fürdő intézőségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos Dr LONGHINO A ad

Prospektusokat és broschurakat ingyen és bérmentve küld

a fürdőigazgatóság.

Székesfehérvári m. kir. méntelep parancsnokság.

750 szv. szám.
1898.

Árlejtési hirdetmény.

A székesfehérvári magyar királyi állami méntelep székesfehérvári, bábolnai, nyitrabajnai, nagy-atádi és palini osztályaiban elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1898. november hó 1-től 1899. október hó végéig szükséglendő kenyér, takarmány és egyéb cikkek biztositása iránt a székesfehérvári m. kir. állami méntelep parancsnokság számvivő irodájában **1898. évi augusztus hó 25 én délelőtt 9 orakor zárt ajánlatok tárgyalása fog megtartatni.**

A közelebbi szállitási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvivő irodájában megtudhatók, a hol a szállitási feltételek füzete is betekinthető, és ahonnan az árlejtési hirdetmény kivánatra megküldetni fog.

Az érdeklődők ennélfogva azon felhivással értesittetnek, miként az erre vonatkozó ajánlataikat a kitűzött határidőig annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezettek figyelmen kivül hagyatnak.

Kelt Székesfehérvár, 1898. julius hó 10-én.

Sz.-Fehérvári m. k. méntelep parancsnokság.

Fontos házi asszonyok részére.

VALÓDI

Borostyánkő Padlófénymáz

PUHA PADLÓZATNAK

tartós befényezésére különböző szinekben, mely 2—3 óra alatt tökéletesen száraz, továbbá

gyorsan száradó Spiritus padlófénymáz

4 szinben puha padlózatnak azonnali száradás melletti befényezésére.

SCHRAMM KRISTÓF

lakk- és fénymáz gyárából

Bécs (Simmering,) Offenbach a Majna m., Berlin.

ALAPITTATOTT 1837.

Továbbá

meghaté-zománcz festékek elegáns szinárnyalatban

mindennemü házi szerek befényezésére, melyet bárki szaktudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosdó szekrények, ajtók, ablakok, valamint falak bezománczozására konyhákban és fürdő szobákban.

Copall butorlakk, Copallakk belső használatra Damarlakk, Bőrlakk, Száritófirnisz, Politurlakk, Vasslakk és Brunolin, mely utóbbi homályos butorokhoz használtatik, ugyszintén a többi lakkfélék valamennyi iparágak részére.

KÜLÖNLEGESSÉG: kocsigyárosok és kocsifényezők részére, Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestellak, Schleif és Lazurlakk eredeti 1 kgramos dobozokban.

Kapható: Fesselhoffer József, Neu és Klein fűszer- és csemege kereskedésében Nagy-Kanizsán. Laskay Ernő, Marton Móricznál Keszthelyen. Strachia Testvéreknél Csáktornyán

Kérem Kristóf Schramm-féle feltratra figyelni.

Kérem Kristóf Schramm-féle feltratra figyelni.

Suchard csokoládjai és kakaói.

Tévedések elkerülése czéljából a mélyen tisztelt közönség figyelmeztetik arra, hogy **Suchard Ph.** gyára ugynevezett **törmelék csokoládét** se nem gyártja sem kereskedelembe nem hozza. — **SUCHARD PH.** *csokoládéért a tiszta állapotbani szállitásért kezeskedve van és csakis staniol csomagolásban gyári jegy és aláirással kapható.*

A Dr. EGGER-féle

Injectio Ham melis Virginica

a leghatásosabb külszer (befecskendezés) férfiak és nőknél, uj és idült folyások, valamint csőbántalmak orvoslására A Hamamelis Virginica tropicus növény rendkivüli hatása a nyákhártyára orvosilag már régen el van ismerve, ugy, hogy ezen különben is szerencsés összetételü Injectió ennek köszönheti gyógyerejét. 2—3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javitja, illetve meggyógyitja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg 1 frt 05 kr, 2 üv. 1 frt 75 kr, 3 üv. 2 frt 45 kr. **Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor"-hoz Budapest, VI, Váczi-körut 17**

Posztó szétküldés csakis magánosoknak.

Egy vég 3,10 mét. hosszu 1 öltönyre, elegendő, ára csak	
	frt 3·10 jó
	frt 4·20 jó
	frt 7·50 finom
	frt 8·70 finom
	frt 10·50 legfinomabb
	frt 12·40 angol
	frt 13·95 kamgarn

Valódi gyapjuból.

Egy vég fekete szalon öltönyhöz 10 frt. Felöltő szövetek méterenként 3 frt 25 krtól Loden gyönyörü szinekben 1 vég 6 frttól 9 frttól 95 krig; — Peruvienne és dosking — Állami és vasuti hivatalnoki és birói-talár szövetek; legfinomabb kamgarnok és Cheviottok, valamint egyenruha szövetek, pénzküldöny és csendőrség részére etc. etc. szétküld gyári árakon a tisztességesnek és szolidnak

elismert posztógyári **Kiesel Amhof Brünnben.**

Minták ingyen és bérmentve

Mintahü szállitás figyelemreméltó!

A t. közönségnek fontos az: tudni, hogy a szöveteket közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban kapja, mint a közvetitő kereskedelem utján. — KIESEL, AMHOF brünni cég az összes posztókat valódi gyári áron minden Rabatt felszámitása nélkül küldi szét.

Gutori Földes Kelemen

aradi gyógyszerész

Margit-Crémeje.

Margit-Créme legjobb arcz creme, rövid idő alatt ifjitja és szépiti az arczot.

Margit-Créme egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások bőratka (Mitesser) ellen.

Margit-Créme egyedüli szer bőrpattanások, arc és kézvörösödés, napbarnitás ellen.

Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön fölvétetik, s ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arcz 3—4 nap alatt alabástromfehérre lesz.

Margit-Créme telje en ártalmatlan, miután nem zsiros, hanem igen finom, hamar felszivó hatással bir. Arcz nem lesz olyan fényes, mint más crémetől, azért nappal is használható.

Margit-Créme nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.

Margit-höl ypor fehér, rózsa és créme 60 kr.

Margit szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori **Földes Kelemen** gyógyszerész Áradon feliratta és czimerrel van ellátva

Hamisitásoktól óvakodjunk

Főraktár Nagy-Kanizsán:

Reich Gyula gyógyszerésznél.

Jubileum kiállitás Bécs 1898

SINGER-PAVILLON a ROTUNDÉBAN.

Van szerencsénk a n. é. közönséget a Rotundában levő kiállitásunkra meghivni. Ezen kiállitásunk a legujabb szerkezetü varrógépeket tartalmazza családi és ipari célokra, minden iparhoz különleges gépek. — **Minden gép működésben lesz bemutatva**; dus gyüjtemény műhimzés, felrakott és áttört munkákban.

A Singer Varrógépek mintaszerűek kivitelben és szerkezetükben.
A Singer Varrógépek nélkülözhetlenek a családban és iparban.
A Singer Varrógépek a gyártás terén a legelterjedtebbek.
A Singer Varrógépek felülmulhatlanok tartósságban és munkaképességben.
A Singer Varrógépek a műhimzéshez a legalkalmasabbak.

Díjtalan oktatás a műhimzésben.

A Singer társaság több, mint 400 fajta gépet készit minden ipar részére és csak saját üzleteiben kaphatók.

The Singer Manufacturing Co. részvénytársaság

(ezelőtt Neidlinger & G.)

NAGY-KANIZSA: DEÁK FERENC-TÉR 460. sz.

SZÉKESFEHÉRVÁRI KEREKEDELMI AKADÉMIA.

Fennáll 1868. óta. Fennáll 1868. óta.

Az intézet végzett tanulói egyéves önkéntességi jogot élveznek. A végzett tanulók elhelyezéséről lehetőleg az igazgató bizottság gondoskodik.

Évi tandij 72 frt.

Havi tisztességes ellátás 20 frtért kapható.

Minden egyéb felvilágositással és értesitővel szivesen szolgál

a KERESK. AKADÉMIA **igazgatósága.**

STEYER

gyógyintézet Tóbel-fürdő

Grác mellett.

Idény: május - október.

330 méter a tenger szine felett.

2 vasuti állomás

Grácból kocsival egy óra. Posta- és távirda állomás.

Rég ismert vasiartalmu (akrotherme) acélforrás 30 ok C. meleg 23 fok (R) 25 fok C. és 20 (R) mérsékelt klima, erősitő erdőlevegő, kiterjedt fenyveserdők, gyógyhatásu idegbántalmak, ideggyengeség hátgerincbetegség, hysteria, görcsök, neuralgiei stb. Női betegségek: vérszegénység, bél- és hólyag catar, stb Igen ajánlható üdülőknek és gyenge gyermekeknek Gyógyeszköz: külön gyógy- és uszóbazin, kádfürdők melegvizzel, fenyőfürdők, villamos fürdők, massage, zuhanygyógykezelés sat. Olcsó lakások és egyes szobák, villák, gyógyterem, kitünő étterem, kitünő zeneker

A fürdőigazgatóságnál kimeritő prospectus ingyen és bérmentve.

Dr. BLUMAUER SÁNDOR, orvos tulajdonos.

!! Viszaeladóknak megfelelő árengedmény !!

Dr. HŐGYES-féle

az egész világon szabadalmazott hygénikus asbest talpbetét

MINCS TÖBBÉ LÁBFÁJÁS,

sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat sem fagyos láb, sem lábégés; rövid idei viselés utan megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét Dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest talpbetéttel látja el.

Párja egyszerü — 60 kr., kettős vastagságu 1 frt 20 kr Az asbest talpbetét kitünőségét legjobban bizonyitja, hogy a cs és kir. közös hadseregének és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 párt szállitottak.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. — Felvilágositások és prospectusok, köszönetnyilvánitások ingyen

Általános Asbestáru-gyár betétt társaság Budapest VI., Szív-utcza 18.

!! Viszaeladóknak megfelelő árengedmény !!

Van szerencsém Nagy Kanizsa város és vidéke mélyen tisztelt közönségének b. tudomására hozni, hogy

mosódámat

helyben **Nagy Kereszt-utca 66 ik szám Nagy Dezső-***féle házban megnyitottam, melyben minden függöny, fehérnemü, ing, gallér, kézelő mosások és fényezéseket elfogadok.*

Fötöreknésem oda fog irányulni, hogy a t. munkaadóimat a lehető legjobb kiszolgálásban részesithessem s ezáltal b. pártfogásukat kiérdemeljem.

B. megbizásukat kérve vagyok, kiváló tisztelettel

TAMÁSOVITS BORCSA.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik dobozt Moll A védjegyét és — aláirását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb **gyomor- és altestbántalmak**, gyomorgörcs és gyomorhér, rögzött **székrekedés**, máj**bántalom**, **vér telulás**, aranyér és a legkülönbözőbb **női betegségek** ellen, e jeles háziszerüek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — **Ara egy lepecsételt eredeti dobozcsak 1 frt o. é.**

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel **„A. Moll"** feliratu ónozattal van zárva. A **Moll-féle francia borszesz és só** nevezetesen miut **fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer** köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer — **Egy oszezett eredeti üveg ára 90 krajczár.**

Moll Salicyl szájvize.

(Főalkatrésze: fűzolyasavas szikső.)

A mindennapi szájtisztitásnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztositja s egyszersmint szer fogfájás ellen — **Egy Moll A. védjegyével ellátott üveg ára: 60 krajczár.**

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,

Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán **Rosenfeld Adolf és Fia.**

A valódi mosható

Padlózat-fénymáz

a legjobb és legolcsóbb eszköz a kockás (Parquet), puhafa vagy fenymázolt padlózat beereszitésére. Azonnal szárad és kefélés nélkül tükörtiszta, állandó fényt kölcsönöz Kapható szintelen, világossárga, sárga, sötétsárga, vörös és dióbarna szinben. Egy szelence ára 45, 85 és 1 frt 60 kr.

Csak akkor valódi, ha az aranynyal fényzett szelence a fenti védjegyet vörös mezőben hordja.

Szab Táncterem-fecskendő máz

a legolcsóbb és legcelszerübb fényező és simitó eszköz minden tánchelyiség padlózata számára Kilója 1 frt 30 kr.

Szab. Fölkefélő-máz

Tetemesen megkönnyiti a fölkefélést és az ez által megkefélt talajt a nedvesség és por ellen ellenálló képessé teszi. Fehér és sárga szinben darab szám 20 kr

Á jegyzéket díjmentesen küld

SCHNEIDER & COMP.,

BÉCS, V2., Hundsthurmestr 141 I. Telnfaltsrasse 10.

Kapható: Fesselhofer József, Marton és Huber, Neu és Klein Rosenfeld Adolf és fia urakná N.-Kanizsán és Kálmán J., Ziegler A. Komárom; Hubinszky Adolf, Jan Ferenc Zala-Egerszegen, — valamint minden nagyobb fűszer, festékáru kereskedésben és drogueriákban.

Csak akkor valódi, ha minden darab ezen eli.

Szivattyukat

házi, ipari mezőgazdasági, épitkezési és egyéb nyilvános célokra kézjárgány és erőhajtásra.

Tüzlecskendőket

városi, községi, gazdasági és gyári tüzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöcegödör tisztitó készülékeket, utcai öntözőkocsikat, sárkaparokat

készit és ajánl a

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság (ezelőtt WALSER FERENC)

Budapest, VI., külső Váci ut 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Nyomatott Ifj Waidits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.

NAGYKANIZSA, 1898. julius hó 16-án. 29-ik szám. XXXVII. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorért 5 kr.

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstari illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére czimzetten Nagy-Kanizsa-ra bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok visszaküldetnek

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület," „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság," a „Kotori takarékpénztár részvény-társaság," „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egylet," a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület," a „nagy-kanizsai tanitói járáskör," a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet," „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet," „szegények tápintézete," a „katonai hadastyán egylet," a „soproni kereskedelmi iparkamara," nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Ipari biróságok.

Nagy-Kanizsa, 1898. julius 15-én.

Julius hó 1-én jelentékeny reform lépett életbe az osztrák iparügy terén. E napon kezdték meg működésüket az osztrák iparbiróságok, melyek szervezete reánk nézve is elég figyelemreméltó mozzanatot tartalmaz.

Külön ipari biróságok szükségét a magyar törvényhozás is elismerte, de megvalósításukhoz nagyon félénken nyult, ugy hogy az ipari biráskodás, a munkaadók és munkások közötti viták eldöntése, még most is nagyobbára a rendes biróságok hatáskörébe tartozik. Az ipartörvény értelmében ugyanis első fokon az iparhatóság dönt munkaadó és munkás között; ámde ez az iparhatóság nem külön közeg, hanem a fővárosban a kerületi elöljáróság, vidéken a tanács vagy szolgabiró, oly hatóságok tehát, melyektől különös szakértelmet és az ipari viszonyok különlegesen beható ismeretét föltételezni nem lehet. De e hatóságok itélkezését nemcsak fölebbvitelekkel lehet a rendes biróság utjára terelni, hanem igen könnyü egyáltalán lehetetlenné tenni azt, hogy az első fok, az iparhatóság, alaposan dönthessen. Az iparhatóságok például nincsenek jogositva a felektől esküt kivenni. Az eljárási szövevényben jártas félnek tehát elégséges olyan körülményre, négyszemközti megállapodásra hivatkozni, a melynek valóságát csak esküvel lehet bizonyitani és az iparhatóság működését már lehetetlenné tette, az ügy a rendes, a járásbiróság elé kerül. Ez a biróság persze még kevesebb szakértelemmel dönt, mint az iparhatóság. Egy szóval a specialis ipari szakbiráskodás szükségét törvényünk elvileg elismerte, de valóságos életbeléptetése még a jövő feladata.

Ausztriában a helyzet eddig hasonlóan állott. 1869-ben szerveztek ugyan Ausztriában külön ipari biróságokat, de ezek oly kis számuak, oly szükre korlátozott hatáskörűek és oly fogyatékos szervezetűek voltak, hogy nagyobb jelentőségre nem tudtak emelkedni. A jogászelem belőlük teljesen ki volt zárva ugy hogy a „józan laikus felfogás" tényleg kiszámithatatlan önkény gyanánt nyilvánult itéleteiben. A julius 1-én életbelépett reform az ipari biróságok szervezetét egészen uj alapokra fektéti.

Mindenek előtt kiterjesztették az ipari biróságok hatáskörét helyi tekintetben. Az ipari biróságoknak nagyobb területet vetettek alá, mint eddig. Kielégítőnek a reform e tekintetben nem mondható, mert még mindig maradt számos helység, különösen vidéken, az ipari központtól távol, melyben az ipari biráskodást nem specialis iparbiróság, hanem a járásbiróság gyakorolja oly ügyekben is, melyekben pl. Bécsben az iparbiróság dönt. Oka ennek az, hogy az ipari biróságokat laikus és jogászelemből vegyesen állitják össze, a vidéken pedig nem lehet mindenütt találni megfelelő képzettségű laikus elemet. Ügyek tekintetében kiterjesztették a hatáskört annyiban, hogy most az ipari biróságok itélnek nemcsak a nagyipar körében előforduló bérviszályokban, — mint eddig, — hanem a kisipar és kereskedelem terén előforduló viták fölött, melyek vállalkozó és alkalmazott között fölmerülnek. Ausztriában tehát ipari szakbiróság dönt ezentul minden bérvitában, szolgálati viszonyból eredő egyéb vitás kérdésekben, sőt akkordmunkásoknak egymással való viszályaiban is és oly lakbérleti kérdésekben, melyek munkásházakra vonatkoznak. Látni való, hogy hatáskörük meglehetősen terjedelmes, Bécsben pl. 200 iparág és igy sok ezer ipari üzem tartozik körükbe.

Legérdekesebb azonban szervezetük. A biróság tanácsban itél, mig a mi iparhatóságainknál csupán egy-egy hivatalnok dönt. Már ebből is látszik, hogy ellentétben a mi iparbiráskodásunkkal, ez sokkal komolyabb és nyomatékosabb biróság lesz. A tanács egyik része jogász-birákból áll, a kikre nézve a birói képesités van előirva. A laikus elemet választják egyenlő arányban a munkaadók és munkások közül olyképpen, hogy minden tanácsban egy munkaadó és egy munkás üljön. Ilyképpen a két fél ellentétes érdeke egyenlően érvényesül. További intézkedés az érdekellentétek kiegyenlitésére az, hogy az egyes iparágak is külön-külön érvényesülnek, a menynyiben minden iparág külön-külön ülnököket választ és az illető szakmában ezek itélkeznek. Igy annak is eleje vétetik, hogy egyik iparág a másikat majorizálja.

Az utolsó kérdés már most az volt, hogyan válasszák az ülnököket. A szervezet szerint választható minden 30 éves osztrák állampolgár, a ki az általános erkölcsi kellékeknek megfelel. Különösen kiemelendő, hogy csakis azok választhatók, a kik hivatásukban tényleg működnek. Puszta kapitalisták tehát épp oly kevéssé lehetnek tagjai a biróságnak, mint munkás-agitátorok, a kik legalább egy év óta nem állanak munkában. Választói joga van minden vállalkozó munkaadónak és minden munkásnak kivétel nélkül. Közigazgatási intézkedések gondoskodnak a választás korrekt és pártatlan lefolyásáról és arról, hogy egyes ülnökökre ne kerüljön tulságos gyakran a sor, ugy hogy a biráskodás olyan tisztesség legyen, mely nem képez különös terhet az illetőkre. A biróság eljárása rövid és határozott lesz. Valószinű, hogy egy-egy tárgyaláson eldönti majd a legtöbb ügyet. Ügyvédeket az eljárás kizár, a felek kötelesek személyesen tárgyalni. Fontos végül az, hogy az eljárás teljesen ingyenes és bélyegmentes, ugy, hogy a vagyontalan munkásnak valóságos oltalmat nyujt. Az itéletek 50 frt értékig — és ez az ipari munkásviszályoknak tulnyomó része — fölebbezhetetlenek, de 50 frton felül is, a mikor a rendes birósághoz lehet fölebbezni, az itélethozatalban közreműködnek a laikus ülnökök.

Tagadhatatlanul vannak e szervezetnek hibái, melyek különös hangsulyozás nélkül is szembeötlenek, de nagyjában megfelel azoknak a követelményeknek, melyeket ipari szakbiróság irányában támasztani lehet, mert biztositva van, hogy az itéletet szakemberek, de a fenálló törvényekkel összhangban hozzák, a biróságban képviselve vannak az ellentétes érdekek, a birói tanácsok tekintélyesek, eljárásuk pedig olcsó, gyors és erélyes lesz

Dr. H. D.

Iskoláink beszámolói.

4. A községi népiskolák.

A Németh Ignác elhalálozásával megválasztott uj igazgató Récsey György, tette közzé a községi népiskolák értesitőjét, mely a mult év rövid történetét és a tanulók neveit és érdemeit jegyeit tartalmazza. Két jeles erőt vesztett a népiskola Németh Ignácnak és főként Tóth Istvánnak halálával. E miatt több személyi változás is volt a tanitói karban. Dr. Ruzsicska Kálmán. kir. tan., tanfelügyelő több izben meglátogatta az iskolát és az iskolaszék tagjai közül is többen buzgón ellátogattak az egyes osztályokba. A róm. kath. tanulók részt vettek a szertartásokban és a hazafias érzést két iskolai ünneppel is ápolták.

A tanitás folytonosságát mi sem zavarta a mult évben, csak a sok óramulasztás. Legtöbb, még pedig igazolatlan mulasztás volt Kis-Kanizsán. Ez a körülmény volt az, mely a „Zalai Közlöny" egyik munkását már régebben arra birta, hogy kifejtse, hogy Kis-Kanizsán a népiskolának szorgalmi idejét 8 hónapra kell szabni és a falusi iskolák mintájára berendezni. Ez eredményre jut az értesitő is, midőn a lapunkban kifejtett eszmét e szavakkal ismétli: „Tekintettel a kis-kanizsai földmives nép foglalkozási viszonyaira, itt előbb-utóbb be fog állani az intézkedés szükségessége az iránt, hogy a tananyagot nyolchavi szorgalmi időre kell beosztani és a kéthónapi szünidői többletet a nagyobb mezei munkák idejére kell apránkint kiadni." Ezzel kapcsolatban fölmerül az is, vajjon nem volna-e jobb a kis-kanizsai iskolák élére külön igazgatót állitani? Ugy tudjuk, hogy ezzel a kérdéssel már foglalkoznak is, s ugy akarják megoldani, hogy az igazgatói administrációval is ügyek vezetésével az egyik tanitót bizzák meg Kis-Kanizsán. Mindenesetre helyes lesz ez, ha ezzel nem szenved csorbát az egységes vezetés, másrészt pedig, ha ez maga után vonzza azt, hogy az igazgatók sürübben be-be jáknak az egyes tanitók óráira, hogy tanitásuk módjáról és eredményéről mind többször meggyőződjenek.

Mert bizony nagy szükség van arra, hogy népiskoláink minél hathatósabban megfeleljenek a rájuk váró nagy feladatoknak. Intenzivebbé kell tenni a tanitást, hogy nagyobb eredményt mutathassanak föl. Ehhez pedig a tanitói lelkiismeretesség, meg az igazgatói buzgóság egyaránt szükségesek.

A tanitótestület egy igazgatóból, 32 osztálytanitóból, 4 kitoktatóból és 6 szaktanitóból állott. Az év végén volt 1047 fiu, 895 leány tanuló, kik közül róm. kath. 1822 izr. 78, ág. ev. 34, ev. ref. 6, gör. kel. 2. Kár, hogy nincs feltüntetve, hányan iratkoztak be. A IV. fiosztályban kitűnő tanulók voltak: Erdősi Ferenc, Krátky István, Sárec Lajos, Stirling László, Veishauz Aladár, a párhuzamos IV. osztályban pedig Gózony Aladár és Nagy Imre.

5. A városi iparisk0la.

Az ipariskola XII. Értesitőjét Vencel Rezső közli. az uj igazgató, kit Tóth István halála után, kiről kegyeletesen emlékezik meg az értesitő, választott meg a városi közgyülés. A nagy buzgósággal és szakértelemmel összeállitott Értesitőben a jogos panaszolkodás szavait olvassuk azon nemtörődömség miatt, melylyel maguk iparosaink veszik ez

TÁRCA.

A refugium.

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája —

Egész életemben egy gondolat bántott, egy gondolat motoszkált az agyamban, nem az, hogy ágyban, párnák közt halok meg és ifju véremet a szalmazsákok vérengző kimérái fogják kiontani. Nem. Herkulesre nem!

Az aggasztott mindig, hogy biciklimet, egyetlen ingó vagyonomat időtlen-időkig oly szeplőtelenségben őrizhessem meg, hogy ne csak az idő vasfoga ne emésszé meg, de még boldog emlékü hitelezőim foga is hiába fájjon resája.

Feltartóztathatatlan gyorsasággal közelgett május 4-ike, az a nagy nap, a midőn a „conto currente" lejárt.

Kegyeletes lélekkel lestem a nagy napot, a midőn a „Bonifácia" nagyrabecsült kiküldöttjét viszontláthatom.

Szeretem az élvezeteket. Szeretem a viszontlátásokat, de csak ugy, ha ez a két fogalom ugy jelenik meg együttesen, hogy a viszontlátás élvezetet nyujtson.

Még pedig esztheticai élvezetet.

De kérdem alázattal, kinek szerzett már valaha élvezetet az a viszontlátás, a mely hitelezőknek velünk való találkozásából eredt?

Bizonyára soha senkinek!

Legalább nekem — nem.

Ésmégh ozzá esztheticai gyönyörüséget!

Non sens dolog!

Mivel foglalkozik az esztheticka?

Ugyebár a „szép"-pel.

És mi a „szép?"

Beőthy szerint: „Szép mindaz, a mi érdek nélkül tetszik!"

És jóságos Isten! Kinek tetszett már valaha egy hitelező, ha mindjárt adonizi volt is? Senkinek.

Vagy ha tetszett, bizonyosan érdekből tetszett s ekkor — már nem volt szép.

De hagyjuk a filozofálást!

Mint a Sahara, olyan sivatag, rideg tényekkel állunk szemben. Felmerült biciklimnél a „lenni, vagy nem lenni" fontos világeszméje.

(Természetesen rám vonatkoztatva; hogy t. i. az enyém legyen-e, vagy a hitelezőmé!)

Érezteme a kérdés „horderejét," messze kiható fontosságát.

Tudtam méltányolni az eszme. t. i. a „létezés" fenséges eszméjének fenséges volját, méltóságát, azért ragaszkodtam oly görcsösen hozzá.

Nem hiszek a lélekvándorlásban, annál kevésbbé a biciklivándorlásban.

Nem hihetek benne.

Eltökéltem magamban, hogy körömszakadtáig védelmezni fogom.

Mentőgondolat után néztem.

Ugynevezett „gondolat" sok, tengernyi kóválygott fejemben, de olyan, a mely „mentő" lett volna — egy sem.

És mire fennállott az ides, arra jó — magam majdnem felbuktam a sok töprengéstől. Pokoli eszmém támadt.

— — — — — — — — — — — —

II.

Végre felvirradt a boldog viszontlátás napja.

Még alig pirkadott, a midőn egy, zsevlottgérokba bujt „commis voyageur" kopogtatott ajtómon.

Persze személyesen nem ismert, de én az ő kopogtatását igen ismerősnek találtam.

Csodálatosan, mély lélektani kérdésnek találom azt, hogy „bizonyos" emberek kopogtatását, „más" emberekétől egészen szépen meg tudom különböztetni.

Valami megfejthetetlen pszichologiai théma!

Hogy honnan van, nem tudom.

De hogy van. — azt sajnos! tudom. Ugy vagyok ezzel is, mint az adósságommal.

Hogy honnan lett, ki tudná megmondani; de hogy van, — ki merné tagadni.

Zordon realizmus!

Dehogy is nem leszek miadig idealista.

A mint fennebb emlitettem, hitelezőm egy megbizottja meg akart intervievolni, de a mostoha sors megakadályozta.

Oh! gonosz Nemézis!

Kinyitom félig az ajtót és meghatott hangon kérdem, hogy kit keres.

— Brezlowszky Jazomir urat keresem, mondá ő cérnahangon.

Lehorgasztottam fejemet és hallgattam.

Egyideig nézett.

Bár gyakran a hallgatás is felelet, most az egyszer nem tudott a hallgatásból semmit megérteni.

— Talán tévedtem?! . . Pardon! . . Azt hittem . . . .

Rezgő, vibráló hangon mondám:

— Fájdalom! — jó helyen jár, de „későn."

— Késő ő n?? kérdé a megbizott 25 „ő"-vel.

Hiszen még csak 6 óra van . . .

Letöröltem szempillámról az ott ülő köcygyöngyöt és néma ajkkal, fájó szivvel odamutattam az ajtómon kiakasztott „Parte-cédulára."

A vigéc meghökkent. Ideges gyorsasággal tette szemére lorgnonját és mormogva olvasá: „Fájdalomtól megtört szivvel tudatjuk, alulirottak, szeretett gyermekünk, testvérünk, unokánk stb. stb. konyokvári Brezlowszky Jazomir urnak, f. hó 3-án, tűdővész következtében történt gyászos elhunytát . . . ." stb. stb.

Mig ő részvéttel meghatott lélekkel olvasta egyik adósának halálhirét, addig én ingem ujjával dicséretes szorgalommal törülgettem, az álmatlanságtól amugyis vörös szemeimet.

Mikor végezett, levette lorgnonját és reszkető hangon suttogta egy, vigéchez méltó rezignációval:

— Hát — meghalt . . . . Hm! . . meghalt . . . .

Azzal sarkon fordult és eltávozott.

Már-már azt hittem, hogy a vihar utolsó felhőfoszlánya is eloszlott, a midőn a 3-ik lépcsőről visszafordult és földre szegezett szemekkel, némi reménykedés tónusán kérdezte:

— És a biciklivel, nem tetszik tudni, mi történt? . .

— Állitólag egyik hitelezőjére testálta, mondám rendületlen flegmával.

Elcsoszogott.

— Hirtelen levettem a „parte-cédulát," lefeküdtem és arról sztöttem himes álmot, hogy „biciklis élet a legszebb a világon!" Miért is ne?! Végre is „más berekben, másképp szól az ének."

—r —ö.

Fürdő-levél.

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája —

(Irja egy otthonmaradt.)

A ki csak szerét teheti, julius havában utazik. Az egyik gyomorbaja miatt megy Karlsbádba, pedig ugy eszik, — mintha gyomra bagaria bőrből volna. A másiknak szorulása van és melegre van szüksége, azért elmegy Marienbadba, hol julius havában ugy fázik, hogy bundáért kell haza irnia. A soktéle bajnak, sokféle fürdő kell, azért hirdetik a fürdőket százával a képes és napilapokban. És ha megkérdezzük a fürdőközönséget, ha visszatért otthonába, hogy érzi magát, akkor többnyire azt felelik: üres a bugyelláris, egészségem sok pénzembe került. A mi engem illet, én legjobban szeretek otthon maradni, 5 órakor a Koronában megozsonálok, azután emésztési szeszát tartok legott 8 óráig. Mit is csinálnak az emberek a fürdőben? A pénz oly könnyen illan el, mint toll a szélben.

Az egyik fürdővendég megiszik két pohár karlsbadi vizet, amitől rögtön német hast kap, a másik oly meleg kénesforrásban fürdik, hogy ugy érzi magát, mintha kerékbe törték volna. A harmadik félfürdőket vesz, melyben egy kancsóval annyiszor öntik nyakon, hogy belepirul. A negyedik a tengerparton sétál, hol beléje kapaszkodik a szél, ugy hogy támaszkodnia kell. Az ötödik végül, az felmegy a magasba, mint a léggömb és lékét üt a fejébe, mert minden szenvedélyes turista valahol valamikor nyakát szegi.

iskola ügyeit. — Az iskolába 206 tanuló iratott be, kiknek száma március végéig 431-re emelkedett. — Szépen számol be az értesitő az iskolai ünnepségekről, csak az a kár, hogy március 15-ét ott is április 14-én ülték.

A rajz és munkakiállitás elég szép volt. 94 inas 152 tárgyat állitott ki; jutalmat nyert 43, kitüntető lapot 46 és könyvet 20 inas. A nehéz munkáját buzgalommal végző tanitó-testület 9 tagból állott és 7 osztályt vezettek. Rendkivül nagy az elmulasztott napok száma (419 tanuló mulasztott 7253 napot.) Foglalkozásra nézve legtöbb volt a csizmadia inas (61), aztán a kőmives inas (59), lakatos inas (55) és a suszter inas (53.)

Az értesitő végén közlött költségvetés szerint 1552 frtjába kerül ez iskola a városnak.

A selyemtenyésztés, mint keresetforrás.

— A szocializmus egyik oka. —

Most, midőn szociális, anarchisztikus s egyéb téves eszmékkel telve van a levegő s ezek a szél minden irányában elterjedve, megfertőztetik tanitásaikkal az ország egyes vidékének békés lakosságát, a kormány, a társadalom, egyesületek s magánosok mindent elkövetnek a baj ellensulyozására. Keresetet nyujtanak a szegénynek, s a gondnélküli megélhetésből származó megelégedést akarják biztositani mindenkinek. S ez az oka, hogy hazánk egyes vidékein bár fölütötte a szociálizmus és anarchismus hidra fejét, terjedni még nem tudott, mert nem a vas szigor éles kardjával küzdöttek ellene, hanem a humanizmus édes fegyverével iparkodtak elfojtani. A szegény félre vezetett munkás, az elégedetlen földmives vissza tért békés foglalkozásához s elfogadta a neki nyujtott munkát, hallgatott a jó és üdvös tanácsokra és a mi a fő: hitt a kormány jóakaratában.

De e hit alighanem megingott most, midőn a selyemtenyésztés által szerzett keresettel akarta a szegényember jólétét előmozditani. Bár a kormány jóindulatában most sem lehet kételkedni, s hogy e nálunk még uj keresetforrás nem járult az anyagi jólét némiképeni előmozditásához, hanem a helyett visszatetszést s a legnagyobb foku elégedetlenséget szülte, nem is okozhatjuk azt, hanem igenis okozhatjuk a szegzárdi központi hivatal belső adminisztrációját, mely minduntalan kibocsájtott rendeleteivel annyira megnehezitette a tenyésztők helyzetét, hogy azok mindnyájan mintegy fohászképpen sóhajtanak az éghez: A selyemtenyésztéstől, ments meg Uram minket!

De csoda-e ez? ha tekintetbe veszszük, hogy a tenyésztőnek először 15—20 és több %-kell a lombért, továbbá fuvart fizetni, eltekintve a napszámok s egyéb kiadásoktól, figyelembe sem véve 5—6 heti szakadatlan egyéni fáradságát. S midőn fáradságának jól megérdemlett gyümölcsében akarna örvendezni s első osztályu gubójáért kilogrammonként megvárja az igért s miniszteri rendelettel jóváhagyott 1 frtot, előállnak a bevál tónál, hogy 60%-ot ki kell selejtezniök, vagyis annyira megválogatniok, hogy az első osztályban alig maradjon, mert a legutóbb kibocsájtott „kapitányi" rendelet (távirat) igy szól. Az egyén ki ilyen kényszer portékát visz eladásra, oda adja gubóit ugy, ahogy veszik, csak hogy szabaduljon a szekaturától. S csudálom, hogy sok nem felelt meg egy másik rendeletnek, mely szerint a tenyésztő gubóit megválogattatlanul átengedi: II-ik osztályunak. S ezért nem kell mást tennie, mint egy egyszerü nyilatkozatot aláirni. Hogy ez mi, erről jobb hallgatni; de levonhatja mindenki a következtetést.

Hogy ezen eljárás minő elégedetlenséget szült és szül, csak az tudja, ki annak szem és fültanuja; hogy pedig hová vezet ily nagy foku elégedetlenség, azt az olvasó közönség itéletére bizom. Egy pár ügyes agitátor, néhány poltron embernek szájaskodása s kész a veszély. Ha pedig ez egyszer megvan, nehéz azt elfojtani. Mert nehezen áll ott helyre a bizalom, a hol egyszer az már elveszett. Inkább semmiféle mint ilyen segitség! Az Isten kegyelmével megélt a magyar ember e nélkül is!

Igaz, hogy minden jó és üdvösért lelkesülni tudó tanitói kar annak idején a selyemtenyésztésnek is akart propagandát csinálni s felhasználta egész befolyását, hogy vidéken az meghonositassék s igy állandó keresetforrássá váljék, de a jelen körülmények között, tekintélyének egész latbavetésével oda kell és fog törekedni, hogy a nép ne üzze a tenyésztést, mert még indirekte sem lehet terjesztője az elégedetlenség szülte téves eszméknek. Ha Zala-megye népe eddig békében élt, minek most ilyennel bolygatni és háborgatni; ha ezer esztendeig fentartotta magát selyemtenyésztés nélkül, fentartja magát ezután is, mert jobb egy békében és megelégedésben elviselt szür, mint egy elégedetlenségzel s viszályokkal szerzett selyemruha.*)

Hugauf Ede.

*) Mindenben egyetértünk a jeles cikkiróval, csak azt nem tartjuk helyesnek, ha a tanitóság valóban azon dolgozik, hogy a nép hagyjon fel a selyemtenyésztéssel. Más módról kell gondoskodni, hogy a bajok megszünjenek s hiszük, hogy egyébiránt erélyes felszólalás is sokat fog javitani a helyzeten. Szerk.

A jelen és a mult.

A napszámos munkás kenyérért esd, a tengődő földmüves s kisiparos emberibb megélhetés után sóvárg.

A rossz termések folytán bekövetkezett gabnahiány, a filoxera, peronospora által okozott szőlő pusztulás, az országot előzönlő külföldi gyári iparcikkek, a folyton emelkedő s a földmüves és kis iparos vállaira mind nagyobb sulylyal nehezedő adók földmüves s iparos osztályunk nagy részét már-már odajuttatják, hogy egy részök reményt vesztve, szülőföldet, hazát feledve idegenbe kénytelen vándoroini, másik itthon maradt részök kimerüive, terhei könnyebbitéséért, sulyos munkája után emberibb megélhetéshez szükséges garanciáért kénytelen esdekelni.

Ha esdeklése bedugott fülekre talál, s némely vidéken tán hangosan jajveszékel vagy kétségbeesésében követel is, mihamar elkeresztelik szociálizmusnak vagy a jó Isten tudja minek, tüzzel vassal indulnak elhaligattatásukra s ezzel napirendre térnek lelettők.

Nekem, ki hivatásom — s állásomnál fogva és több év óta érintkezem különösen az alsóbb néposztálylyal — bő alkalmam nyilt életmódjokat, szokásaikat, szükségleteiket, bajukat, bujukat a legközvetlenebbül kiismernem, — mi által nemcsak működésemet könnyitettem s tettem céltudatosabbá s eredményesebbé, de meggyőződtem arról is, hogy a folyton fokozódó szükséglet s termés hiány, az emelkedő adók, a jövedelmi források csökkenése; a mindinkább elharapózó vallástalanság földmüves s iparos osztályunkat a jó reménytől is megfosztva, már-már a tönk szélére juttatják. S bár ma még csendben vannak, s látszólag nyugodtak, de ha tovább igy tart, mihamar megjelennek, hogy bangosan kérjenek, s ha kell követeljenek, mikor Isten tudja mi fog történni. — Nem tréfa dolog ez komoly meggondolást, s jogi orvoslást követel.

Ezelőtt 10—15 évvel mikor a termés gazdag, a gabnárak alacsonyak, a kenyér olcsó, bor volt bőven, s a megélhetés potom költségbe került, eszibe sem jutott senkinek még zugolódni sem, a szociálizmust csak hirből ismertük.

Két-három krajcár ára kenyér, uzsanannyi szalonna, s egy négy krajcáros pohár bor elégséges volt arra, hogy az éhes ember jóllakjon, s magának a munkához némi erőt szerezzen. Ma azonban a mikor a munkás 50 vagy mondjuk 60 krt kap naponta, a rengeteg drágaság közepett, ha mindig egészséges s mindennap dolgozhat, sem képes magát s családját még kenyérrel sem bőven ellátni. Honnét vegyen kedvet, erőt, s kitartást a munkához, — reményt a bizonytalan jelenből — a bizonytalan jövőhöz?

A földmüves, ki csak néhány évvel ezelőtt is tele hombárral jó borral telt hordókkal s telt csürrel dicsekedett, ma üres pince, csür s hombár mellett sóhajtoz a boldog mult után, a mikor jutott is, maradott is; — életmódja emberibb, terhének viselése könnyebb volt; — eszibe sem jutott zugolódni.

Az iparos, ki ezelőtt egy-egy vásárban tán 50—100 frtot árult, örül ma, ha a napi kenyérre valót, s a fórdijat kiárulja.

Nem dalozással-kurjantgatással, mint régen, hanem szomoruan, lehorgasztott fővel, nehéz gondokkal terhelve tér haza a nép a napi munkából. Azok az országra szóló lagzik, dinom-dánomnak, disznótorok, vig szüretek, ma már a néhai nevet vették fel s csak mesékben élnek.

S a mikor ilyenek után a közel multban még jó módu nép a mai nyomo ruság közepett a szükségiől kényszeritve tán kenyeret kérvén feljajdul, ne keresztelják azt szociálizmusnak, ne rohanjanak tüzzel vassal pusztitásukra, hanem okkal, móddal terheit könnyebitvén, emberibb megélhetéshez kell nekik garanciát nyujtani, hiszen ők is emberek!

No majd a tanitó, — az a szintén nyomoruisággal küzdő tanitó megtanitja őket türni, szenvedni, jó tanácsaival elsimitja az ellentéteket, megnyugtatja a béketlenkedőket. Rosszul hiszitek; A jó tanács erre gyenge vagy semmi orvosság. Nem jó tanács! Kenyér és ismét kenyér, a szaporodó kövele ésekkel s növekedő adóval szemben, a jövedelmi források gyarsapitása kell a népnek — s egy uj Messiás ki a világot megváltó felebaráti szeretetre ujból megtanitsa az emberiséget.

Banckovitch János.

Felső templom.

Ujabb adakozások:

Nagy-kanizsai ipartestület (I. részlet) 100 frt, Paner János (Szombathely) 5 frt.

Kimutatás az 1898. évi első félévi vagyon állományról. (félévi kamatokat is beleszámitva.) Délzalai takarékpénztárban van elhelyezve 577 frt 89 kr., Kereskedelmi és iparbankban van elhelyezve 1762 frt 59 kr., nagy kanizsai takarékpénztárban van elhelyezve 6210 frt 87 kr., Zala-megyei gazdasági takarékpénztárban van elhelyezve 2545 frt 94 kr., értékpapir 500 frt.

Eddig befolyt összesen 11,597 frt 29 kr.

Dr. Tuboly Gyula ellenőr. *Eperjesy Gábor* pénztáros.

HIREK.

— **Frigyes főherceg.** F. hó 14-én este 7 órakor a bécsi gyorsvonattal Frigyes főherceg városunkba érkezett, hogy szemlét tartson a helyben állomásozó háziezredünk zászlóalja felett. Az indóházná a magas vendéget Csertán alispán, Lengyel Lajos helyettes polgármester, Deák Péter főkapitány, Viosz Ferenc főszolgabiró, Nagy Dezső városi tanácsos és dr. Bentzik Ferenc v. ügyész fogadták, Frigyes főherceg a „Szarvas" vendégfogadóba szállt és itt fogadta Püspök alezredes állomásparancsnok és Jemric alezredes zászlóaljparancsnok a jelentését. A város fel volt lobogózva. 15-én tartotta meg ő cs. és kir. Fensége a szemlét, melynek végeztével kegyeskedett a legénység kiképzése harc és menetképességéről, magaz elismerését nyilvánitani. A déli vonattal ő Fensége elhagyta városunkat.

— **Személyi hir.** Forinyák Gyula, lovassági tábornok a m. kir. honvédség felügyelője, e hó 15-én szemlét tartott, a helyben állomásozó 22. honvéd gyalogezred felett és teljes megelégedésének adott kifejezést.

— **A kegyesrend uj főnöke.** A kegyes-tanitórend kormánya f. hó 11-én választotta meg Frank Ferenc helyébe a rendfőnököt Magyar Gábor személyében, ki ugyan egyelőre, a rendfőnök választására jogosult rendi gyülés összehivásáig, csak mint teljes jogu helyettes vezeti az ügyeket. Magyar Gábor, a Ferenc József-rend lovagja, c. főigazgató, hosszu éveken át a szegedi főgimnáziumnak volt igazgatója, ki ez intézetet az ország egyik legjobb és legnépesebb intézetévé tette. Fiatalabb éveiben a nagy-kanizsai gimnáziumnak volt tanára, amikor tanitványa volt Wlassics Gyula is, a mostani közoktatásügyi miniszter.

— **Pribék István meghalt.** A veszprémi egyházmegyét és töméntelen szegény embert gyászba boritotta a hir, hogy Pribék István, felszentelt püspök, veszprémi nagyprépost meghalt. Benne mintaszerü papot veszit a veszprémi egyházmegye; legjobb emberét veszíti Veszprém városa. Sok megvigasztalt szegény ember könye hullott arra a koporsóra, mely a nyomorgók, az ügyefogyottak, a kétségbeesettek megmentőjének immár kihült tetemét fogadta magába. Szent embernek nevezték őt régebben a veszprémiek s az volt valóban. Mintha földi élete is örök időkre lett volna teremtve: nem hitték, hogy egy napon be kell állania az örök rend határozatának, s fel veszi őt a Mindenható mennyei karába, a mire érdemet tett buzgalmával, jócselekedeteivel. Nincs, nem lehet az az állás, rang, sőt felekezeti különbség sem, mely Pribék Istvánban az emberszeretet és a papi hivatás példaképét ne láthatta volna. A nagylelkü emberbarát haláláról a következő jelentést kaptuk: A veszprémi székeskáptalan szomorodott szivvel jelenti, hogy méltóságos és főtisztelendő Villei Pribék István, lorymai felszentelt püspök, püspökhelyettes, általános ügyhallgató, veszprémi székesegyházi nagyprépost, koppanyi prépost, gyémántmisés aldozópap, stb. stb. folyó évi julius hó 12-én délután 4 órakor, hosszas szenvedés s a haldoklók szentségeinekájtatos felvétele után, életének 85-ik, áldozópapságának 61-ik, kanonokságának 44-ik, püspökségének 26-ik évében, végelgyengüles következtében az Urban elhunyt. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 14-én délután 4 órakor fognak a veszprémi alsóvárosi sirkertben a boldog feltámadás reményében nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szent mise áldozat pedig ugyancsak 14-én délelőtt 9 órakor fog a veszprémi székesegyházban a Mindenhatónak bemutattatni. Veszprém, 1898. julius hó 12-én. Imádkozzatok érette! Pribék István egy régi nemes család sarja. Atyja káptalani tisztartó volt. 1814. március 18-án született Kenesén, Veszprémmegyében. A theológiát a bécsi Pázmáneumban végezte. 1837-ben szentelték pappá. 1850 ben szemináriumi lelkületgazgató, 1854-ben veszprémi kanonok és plébános lett, 1873 ban lorymai felszentelt püspök. Még Kovács Zsigmond püspöksége alatt 1877-ben lett püspöki vikárius, 1887-ben pedig nagyprépost. Gyémánt miséjét a mult évben mondá.

— **Halálozás.** Gál Ferenc leugyeli plébános f. hó 11-én reggel hirtelen elhunyt. A boldogult egyházának hü fia, hiveinek pedig méltó lelkésze volt.

— **Ebenspanger Lipótné temetése.** A f. hó 7-én Bécsben élete 46. évében elhunyt Ebenspanger Lipótné holttestét a gyászoló család Nagy-Kanizsára hozotta és itt f. hó 10. délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra. A gyászházál óriási közönség jelent meg. Ott láttuk Tóth László törvényszéki elnököt, Viosz Ferenc szolgabirót, Sóos Pongrác anyakönyvi felügyelőt, Somogyi Géza földbirtokost, dr. Pachinger Alajos fő gimnáziumi igazgató, dr. Kiss Ernő tanárt, a nagy-kanizsai takarékpénztár, a Bankegyesület, a kaszinó választmányát, a nagy-kanizsai izr. hitközség elöljáróságát és irodai személyzetét a kereskedelmi testület választmányát stb. stb. Dr. Neumann Ede főrabbi megindító gyászbeszédét a családtagok feltörő fájdalmas érzelmei között tartotta meg. Kartschnaroff Leó főkántor és az énekkar gyászdalai meghatották a gyászgyülekezetet. Végtelen hosszu sorban indult meg a gyászmenet. A halottas kocsi előtt haladt egy koszoruval megrakott kocsi. A lesujtott családnak egyletek, testületek és magánosok fejezték ki részvétüket. A család 100 frtot küldött a városnak és 100 frt az izraelita hitközségnek szegények közt való kiosztásra. Koszorut tettek a ravatalra: Ernő és Géza: „drága édes anyánknak," Leó: „a legjobb sógor önek," Henrik és Ottilia: „a szeretett testvérnek," Fanny és Ignác: „der besten Schwägerin," Lina, Izidor: „unserer unvergesslichen Tante", Eisinger Henrik és neje „a felejthetetlen rokonnak," Kürschner Matild: „a felejthetetlen rokonnak" dr. Fried Ödön és neje: „rokoni szeretet jeléül," Hoffmann család: „őszinte részvéttel," dr. Tuboly Gyula és neje: „Tiszteletük és részvétük jeléül," Fischl Pal és neje: „mély részvéte jeléül," Blau Lajos és neje: „tisztelet jeléül," Unger Ullmann Elek és neje: legbensőbb részvétük jeléül," Feszelhofer család: „őszinte részvéte jeléül," Scherz Richard és neje: „Részvétünk jeléül." Sommer Ignác és neje: nagyrabecsülésük jeléül." Reik Gyula; „Felejthetetlen háziasszonyának," Schwarz Gusztáv: „őszinte részvétel," Nagy-kanizsai Takarékpénztár igazgatósága: őszinte tisztelete és részvéte jeléül," Nagy-kanizsai Takarékpénztár tisztviselői: „tiszteletük jeléül," Izraelita jótékony nőegylet: „áldott legyen emléked," Bankegyesület részv. társaság igazgatósága: „őszinte tisztelete és részvéte jeléül," Nagy-kanizsai Bankegyesület tisztviselői: „kegyeletük jeléül." Nagy-kanizsai Casinó: „mély részvéte jeléül," Nagy-kanizsai Vörös Kereszt Egylet: régi és ügybuzgó választmányi Tagjának, Kereskedő Ifj. Önk. Egylete: „őszinte részvéte jeléül." Nagy-kanizsai kereskedők társulata: „Határtalan tisztelete és kegyelete jeléül."

— **Koszorut-pótló adományok.** Folyó hó 7-én Bécsben elhalt és helyben eltemetett nagyságos Ebenspanger Lipótné, szül. Weisz Szidónia urnő iránti kegyeletének jeléül adakoztak: Ngys. Ebenspanger Lipót ur azonnali kiosztásra 100 frt, Ebenspanger Leó ur 40 frt, Ebenspanger Géza 25 frt, Löti Izidor ur 10 frt, Weisz Henrik és Ottilia 50 frt, Blau Berta urnő 25 frt, Heisler Ignác ur 3 frt, Eisinger Henrik és neje 5 frt, Stern Mór és neje 10 frt, Weiser József és neje 10 frt, dr. Schwarz Adolf és neje 5 frt, Stern Sándor és neje 10 frt, Löwinger Ignác ur 10 frt, Engländer Ottó és neje 5 frt, Ebenspanger Erenő ur 25 frt, Politzer Ignác ur 25 frt, Weisz Mina urnő 100 frt, Blau Arnold ur 25 frt, Pozsonyi Aladár és Zseni 25 frt, Dannenberg I. és Weisz cég 10 frt, Kürschner Ignácné urnő 4 frt, Lövy Adolf és neje, dr. Rothchild Samu és neje, Zerkovic család, Graner Géza ur 10—10 frt, dr. Löke Emil ur 5 frt, Weisz B. és neje 25 frt. Összesen 592 frt. Nagy-kanizsai Chewra-Kadisa.

— **Készülődés az őszi közgyülésre.** A folyó évi szeptember hó 12 én tartandó megyei törvényhatósági bizottsági rendes közgyülésre az 1899. évi megyei költségvetés megállapitása tárgyában teendő véleményes jelentés elkészitése — s az üresedésben levő állandóválasztmányi egyik alelnöki állásnak választás utján leendő betöltése végett az állandóválasztmány ülése az 1886. évi XXI ik t.-c. 17. §-a értelmében folyó évi augusztus hó 22-én — ugyan a fent kitett közgyülésen felveendő egyéb törvényhatósági ügyek közgyülési tárgyalásának elkészitése végett pedig az állandóválasztmányi ülés folyó évi szeptember hó 5-én mindenkor délelőtti 9 órakor Zala-Egerszegen a vármegyeházi gyülésterében fog megtartatni.

— **Fürdőzés.** A lipik jódfürdőben a legujabb kimutatás szerint 1061 a fürdő vendégek száma.

Mikor aztán ezek a vándormadarak haza értek, nagy hivalkodással beszélnek az átélt fürdőevadról. Oh, mily fenséges „Aussee vidéke", mondja Reizenstein asszony. „Igazán", válaszol Gudelfeldné visszafojtott irigységgel. „Én biz nem mozdulhatok a háztól, olyan vagyok, mint a komondor. Férjem egész éven át üzletben van elfoglalva, szegénynek bizony elkelne a fürdő, de az üzlet rosszul megy, nem telik fürdőre.

„Hjs," mondja Reizensteinné, nekem 500 frtba került Aussee (egy év multa férje csődöt mondott a szerk.) Kérdés most már, hogy az a sok ember csakugyan mulat a fürdőben? A legtöbb jólétet, vagyonosságot szinlel, pedig éppen kölcsön pénzen fürdőzik, ez most divat. A régi jó időkben az ember vagy Toplicára, vagy Keszthelyre ment. Ma már több száz fürdőt hirdetnek az ujságokban, Szilas—Balhás, Saint—Maurice mellett szerepel, mint klimatikus gyógyhely. És ha aztán eliramodik a nyár, akkor bizonyos bosszu-érzelemmel gondolunk a hiába pazarolt pénzre, mert mégis csak a régi betegek vagyunk, akik voltunk.

Azért én inkább itthon maradok, itt is nyögdécsel néha egy hüvös szellő. Sehol sem találom én meg otthonom kényelmét. Én már csak megmaradok városi egérnek, csak itt érzem magam jól.

Eclaire.

Henneberg-selyem

fekete, fehér és szines 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (minőség 240 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban stb.)

Ruhák s bouzskra a gyárból! — Privat fogyasztóknak póstaber-, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták póstafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir udvari szallitó)

— csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelik —

— **Szobafestő és mázoló segédeket** jó fizetés mellett azonnal felveszek. Ifj. Budai festő és mázoló üzlet, Pécsett.

— **Hazeladás.** Ház két kerttel, négy utcai, két udvari szobával hozzá való helyiségekkel szabad kézből azonnal eladó. Cím: a kiadóhivatalban.

Szerkesztői üzenet.

— Egy iparos. Tegyük fel azt, hogy a 150 megbirságolt iparos egyike sem fizetne meg a rá kirótt birságot, akkor az elmarasztaltak pénzbüntetését a következőképpen lehetne elzárásra átváltoztatni: A nappali órákat 12 órában véve, esik egy napra négyszeri elzárás. Minden elzárásra 10 iparost lehetne beidézni, tehát egy napra 40-et, négy nap alatt 160-at lehetne elcsukni. De tekintettel arra, hogy egy iparos 2 frtot vagy munkában, vagy kalaberben is megkeres könnyen, nem hiszük, hogy a birságot mindnyájan le nem fizetnék — De lehet felebbezni is.

IRODALOM.

— **Jókai.** A fürdőkbe siető közönségnek jóhírt mondunk. E héten hagyta el a sajtót Jókai Mór összegyűjtött műveinek nemzeti kiadásából a kilencedik sorozat. A kalmatosabb olvasmányt keresve se találhának a legnagyobb magyar regényirónál, a ki ebbe a sorozatba már ujabb regényeit is fölvette, azokat is, a melyek könyvalakban most jelennek meg először. Elnézve ezt az ujabb tiz kötetet, bizony nem vesszük észre rajta, hogy ez a százkötetes nemzeti kiadás utolsó előtti sorozata, hogy a legnagyobb magyar irodalmi vállalkozások egyike a befejezéséhez közeledik. Még külsőleg se fogyatkoztak meg a kötetek arról nem is szólva, hogy Jókai vénájának kifogyhatatlanságát ez a sorozat is fényesen dokumentálja. Ime röviden a tiz kötet tartalma: 81—82 Frater György I. és II.; 83. Páter Péter, Asszonyt kisir — Isteni kisért; 84. A cigánybáró, Minden poklokon keresztül, 85, Nincsen ördög, a Naglóy család, a ki holta után áll boszszut; 86. A fekete vér, Lenci Fráter; 87. A két Trenk, Trenk Frigyes; 88. Sárga rózsa. A Kráó, a három királyok csillaga. (Ez utóbbi most jelenik meg, először könyvalakban; 89. Magnóta, Tégy jót; 90. De kár megvéfülni. — A nagy mű tudvalevőleg részletfizetés utján is megrendelhető. A ki a feltételek felől tájékozódni kiván, forduljon a jubiláns vállalat kiadóihoz: Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvény Társaság, Budapest.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlő permetezése.

(A második és harmadik permetezés)

(Folyt és vége.)

Ott, hol a szőlő előtte való nyárón vagy nem volt, vagy hiányosan volt permetezve a szőlőveszőnek azon részen levő szemébe, melyet czapsak hagytunk meg a szőlőpenész befészkelte magát, a szem ha kihajt is, oly satnya, hogy az ha hoz is fejét, nem neveli meg. Ezen tőleknek hajtásain alig hogy négy vagy öt levelők van, már megismerni rajtok a betegség nyomait. A hajtások levelei nem zöldek, hanem a sok apró bőbörcséktől vörösszint mutatnak és kiaszottak, szárazak.

Ha ezen beteg szőlő hajtusok elég jó korán még május hóban egy százalékos kékgálic oldattal bepermeteztetnek, többnyire kigyógyulnak a rajtuk mutatkozó betegségből, még termást is adnak. Az első permetezésnek tehát még május hóban meg kell történni, mikor még a szőlőhajtásnak alig van 4 vagy 5 levele, második permetezésnek pedig junius hóban a szőlővirágzás előtt pár héttel. De már ekkor a permetező folyadék erősebb lehet egy fél, sőt egész százalékkal is, $1\frac{1}{2}$ vagy 2 százalékos, az az minden egy hektó vizhez két kiló kékgálicot és ugyan ennyi szódát adunk.

Ez a második permetezés igen nagy fontossággal bir, mert a penész épen ebben az időben a szőlővirágzás előtt és a közben szokott legnagyobb mértékben fellépni, mikor is a meleg és nedves időjárás a szőlőpenész terjedését nagyon előmozditja.

Ha az emlitett junius hó vége felé a szőlőt figyelmesen átvizsgálja, találni fog a szőlő leveleken liszt forma piszkot, melyet kézzel is letörölhet. Ekkor van ama veszedelmes időszaka a szőlőnek, mert a szél felragadjak a szőlőlevélen levő penész sporát, elhordja s lerakja a még egészséges szőlő levelekre és fejekre, melyeken ezek ismét tovább fejlődvén a szőlőlevelét és a leendő termést pár nap alatt tönkre teszik. Mert az ily penésszel meglepett szőlőt mihelyt a forró nyári idő bekövetkezik, a nap heve leperzseli. Mintha leforrázták volna, oly siralmasak lesznek a szőlők. De ha a szőlő pár nappal vagy egy héttel előbb a liszt forma penész megjelente előtt meg volt erősen permetezve $1\frac{1}{2}$ vagy 2 százalékos gálic oldattal, szőlőlevelekre és fejekre a szél által elhozott és lerakódott penész sporái a levélzetben kárt már nem tehetnek.

A harmadik permetezésnek a szőlő elvirágzása után kell megtörténni két százalékos folyadékkal. Sokan a harmadik permetezést csak azon okból hagyják el, nehogy a szőlő élvezése az egészségre káros hatás legyen. Ez nagyon tulságos félelem vagy elővigyázat, mert kivan már sokszor próbálva, hogy a permetezett szőlőnek elverését az egészségre nézve káros belolyásainak nem tapasztalták, tehát az egészségre nem ártalmas a szőllőre nézve pedig igen is szükséges, mert ezzel a szőlő és szőlő vessző megérését mozditjuk elő.

A permetezéshez való időt mindig ugy válasszuk meg, hogy a permetezés reggel a nagy harmat eleste után 6 órától délelőtt 10 óráig és délután 4 órától kezdve este 8 óráig történjék. Homályos időben egész nap hosszában is folytathatjuk a permetezést. Erős szeles időben vagy ha közelgető esőre néz az idő hagyjuk abba a permetezést, várjuk be még a szél megszünt vagy az idő jóra vált. Ha a permetezés után hamar érte az eső a szőlőt, az eső után ismételni kell a permetezést.

A permetezéshez való folyadékot többféleképp szokták elkészitení. Legszokottabb eljárás ez a kék-gálicot és szódát mindenket külön zsákba kötve a permetezéshez egy fölöl nyitott hordóba vagy kádba előkészitett vizbe egy-egy sinornál fogva alábocsátjuk és a hordóra keresztül tett botra felakasztjuk de ugy, hogy a gálicot tartalmazó és a szódát tartalmazó zsákok között jókora távolság maradjon, hogy a kék gálic és szódának egymással való vegyülése minél tökéletesebben menjen végbe. A kékgalicot ugy a szódát is, ha nagy darabokba volna, nem árt sőt szükséges öregéből megzuzni és ugy zacskókba vagy zsákokba öntve olvadás végett a vizbe bocsátani. Szóda helyett használhatunk oltatlan meszet is, de ekkor az oltatlan meszet egy külön idényben kell megoitani annyi vizben, hogy a mész tökéletesen feloldatjon és semmi törmelik, szemét vagy oldatlan részre maradjon a mikor a mész tökéletesen feloldatott akkor öntjük a kádban levő vizhez, melyben már előbb a kék-gálic tisztára felolvadt. Az öntésnél vigyázni kell, hogy az edény fenekén levő, a mésztejből a fenéhre alá szált, oltatlan részek az edényben ne visszamaradjanak, nehogy ezek a szilárd részek a permetező gépben zavart okozzanak. Valahányszor a permetező puttont a ködben levő permetező folyadékból megtöltjük, mindig előbb a folyadékot jól felkeverjük. Azt pedig feleslegesnek megjegyeznem, hogy mikor a permetező puttont telemerjük a folyadékot gondosan megszürjük az erre a célra készitett szürőn vagy szitán. Ha szóda helyett meszet használunk, az oltatlan mész épen annyira mennyiségben adassék a permetező folyadékhoz, mennyi a kékgálic volt. Valamint a szódával való keveréknél sem szabad a szódának a kékgálicnál kevesebbnek lenni, ugy a mésznek sem szabad kevesebbnek lenni, mert ha a kékgálicot nagyobb menyiségben adtuk a permetező folyadékhoz, mint a szódát vagy meszet, akkor a folyadék maró hatásu lesz és a szőlő levelét égetni fogja.

Két százalékos oldalnál erősebb permetező szert ne használjunk, inkabb többször permetezzünk, mint tulságos erőssel, melylyel könnyen kárt tehetnénk a szőlő termésiben. A hány százalékos folyadékot akarunk készitení, annyi kilógram kékgálicot és ugyanannyi szódát vagy e helyett égetett meszet adunk minden egy egy kettő vizhez. Például $1\frac{1}{2}$ egy és fél százalékos permetező folyadékhoz, veszünk egy hektóvizet és ehhez egy és fél kiló kékgálicot egy és fél kiló szódát, vagy e helyett egy és fél kiló égetett meszet.

A permetező készülék ugy legyen neki igazitva, hogy a folyadékot ne ugy lövelje, mint a fecskendők a vizet, hanem ugy, hogy vizsugár helyett mintegy ködalakban szórja a folyadékot a szőlő levélzetére. Arra is ügyeljen a permetezést végező munkás, hogy a permetezőt ne tartsa igen közel a szőlőlevélzethez, hanem kellő távolságban, hogy a permetezés minél egyenletesebben történjék, nehogy egyik levélre sok is, másikra meg mi sejjusson a permetezői szirből. Továbbá minden egyes szőlőtőt körös körül vagy is minden oldalról bepermetezzen, hogy permetezetlenül csak egy szőlőlevél se maradjon. A kötözés után mindjárt ne permetezzünk, hanem várjunk legalább 3 vagy 4 napot, mig a levél, mely előbb árnyékban volt, megszokta a nap hevét.

Pataky Géza.

— **Heti jelentés a gabonaüzletről 1898. julius hó 14 én.** A lanyha üzletirányzat megváltozott, gabonaáraink a lefolyt héten emelkedtek. Különösen az ó buza után nagy volt a kereslet és ennek következtében annak ára lényegesen megszilárdult. A napokban került legelőszőr uj rozs szállitásra. A minőség kielégitő. A teljesen kész áru után nagy az érdeklődés és ennek folytán jó árak voltak elérhetők. Az ő-zi repce is csépeltetik már. Az eddig elkészült 11 frt 50 kr., — 11 frt 70 kr., adatott el a helybeli vasuthoz szállitva. — Feltéve, hogy jó időnk lesz, a jövő héten már nagy mennyiségü buza is lesz szállitásra készen. — A folytonos esőzések aggályokkal töltik el gazdáinkat. — Ma a piaci árak ezek:

Ó buza	frt	11·40—11·60
„ rozs	„	7·60— 7·80
„ zab	„	6·60— 6·80
„ tengeri	„	5·80— 6·—
Uj buza	„	10·20—10·40
„ rozs	„	8·— 8·10
Őszi repce	„	11·50—11·70

100 kilgrammként.

Felelős szerkesztő: *Dr. Kiss Ernő*
Helyettes szerkesztő: *Dr. Villányi Henrik*
Kiadó: *Ifj Wajdits József.*

VEGYES.

— **Fényképező készületek diletánsok számára.** Mindenkinek, kik a fényképezés ezen kellemes és hárki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek ajánljuk az 1854 ér óta fenalió különösen fényképező készülékekkel foglalkozó A. Moll cs. és kir udv. szál itó Bécs Tuchlauben 9. czéget a ennek illusztrát árjegyzékének átnézését, mely kivánatra ingyen küldetik meg.

NYILTTÉR*)

Nyilatkozat.

Alulirott, mint a görbersdorfi tüdőbetegek klimatikus gyógyintézetének tulajdonosa segiteni akarván a szenvedő embertársaimon, örömmel hozom nyilvánosságra, hogy gyógyintézetemben a

„MARGIT" gyógyforrást

(Bereg-megye)

1879 óta állandóan a legjobb eredményenyel alkalmazom a légutak hurutos bántalmainál. A legtisztább lelkiismerettel ajánlom ezen kiváló gyógyvizt alkalmazását orvostársaimnak és a melbajokban szenvedő emberiségnek is.

A görbersdorfi gyógyintézet,
tüdőbetegek számára.
Dr. Römpler Tódor.

Vese, hugyhólyag, hugydara és a köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz.

Hugyhajtó hatásu!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Köszönetnyilvánitás.

Felejthetetlen emlékü, Istenben boldogult drága nőm, illetve édesanyánk Ebenspanger Szidónia urnő elhunyta és temetése alkalmával a megpróbáltatás e nehéz óráiban ugy egyesek, mint testületek részéről a bennünket mélyen megható részvét oly számos jelével találkoztunk, hogy mindezért igaz köszönetünknek egyelőre csak ezen az uton adhatunk kifejezést.

N.-Kanizsán, 1898. jul. 12.

Ebenspanger Lipót és fiai:
Ernő és Géza.

*) Az e rovat alatt közlött kért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

A BENSON-féle lapasz

következő betegségeknél és bántalmaknál használható állandó sikerrel: **csipő fájás, idegfájdalom, helybeli csúz, hátszaggatás, hátgyöngeség, hátgerinc bántalmak, hörghurut, asthma, megránduláson, idegbántalmak, az izületek bénasága** stb. A hatás bámulatos, közvetlen és tartó

1 darab ára 60 kr., a pénz előleges beküldése mellett bérmentve 75 kr. **Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor"-hoz, Budapest, VI., Váci-körut 17.**

!! Viszonteladóknak megfelelő árengedmény !!

Dr. HÖGYES-féle

az egész világon szabadalmazott hygénikus asbest talpbetét

MINCS TÖBBÉ LÁBFÁJÁS,

sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábbégés; rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét Dr Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest talpbetéttel látja el.

Párja egyszerű — 60 kr., kettős vastagságu 1 frt 20 kr. Az asbest talpbetét kitünőségét legjobban bi onyitja, hogy a cs. és kir. közös hadseregének és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 párt szállitattott.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. — Felvilágositások és prospektusok, köszönetnyilvánitások ingyen

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság Budapest VI., Szív-utca 18.

!! Viszonteladóknak megfelelő árengedmény !!

1868-ik év óta ismert
BERGER-FÉLE ORVOSI
KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva Ausztria-Magyarországban, Franciaország, Németország, Hollandban, Schweicban, Rominban stb. már tiz év óta fényes sikerrel használtatik,

mindennemü bőrkiütéseket

mint szinte az arcbőr mindenféle tisztátlanságai ellen különösen a rüh, az idült és pikkely sömör ellen a kosz, a sömör repedvény, a fej és szakál ellen, a szeplő, májfolt, ugynevezett rezes orr, a fagydág, a lábizzadás, a gyermekek valamennyi külső fejbetegségei ellen. Ezenkivül, mint a bőrt tisztitó mosdószer ajánlatik.

A.B. & Co.

Ára darabonként használati utasitással együtt 35 kr.

A Berger-féle kátrány szappan 40%-a tömény fakatrányt tartalmaz, felettébb gondosan van készitve s lényegesen különböző a minden egyébb, a kereskedésekben előforduló kátrány szappanoktól mert ezen szappan 35% glicerin anyagot tartalmaz, finom illatszeres.

Csalások kikerülése végett

gyógyszertárakban világosan BERGER-féle kátrány-szappan kérendő s ügyelni kell a zöld csomagolásra

Számos okmánnyal kitüntetelett a bécsi nemzetközi kiállitason 1883-ban.

Egyedüli helyettes a belső és külföld részére:

G. HELL **gyógy.** TROPPAU hova a megbizások és tudakozódások is küldendők.

Nagy-Kanizsán Práger Béla és Belus Lajos gyógyszerésznél.

750 szv. szám./1898. **Székesfehérvári m. kir. méntelep parancsnokság.**

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A székesfehérvári magyar királyi állami méntelep székesfehérvári, bábolnai, nyitrabajnai, nagy-atádi és palini osztályaiban elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1898. november hó 1-től 1899. október hó végeig szükséglendő kenyér, takarmány és egyéb cikkek biztositása iránt a székesfehérvári m. kir. állami méntelep parancsnokság számvivő irodájában **1898. évi augusztus hó 25 én délelőtt 9 orakor zárt ajánlatok tárgyalása fog megtartatni.**

A közelebbi szállitási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvivő irodájában megtudhatók, a hol a szállitási feltételek füzete is betekinthető, és ahonnan az árlejtési hirdetmény kivánatra megküldetni fog.

Az érdeklődők ennélfogva azon felhivással értesittetnek, mikért az erre vonatkozó ajánlataikat a kitüzött határidőig annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezettek figyelmen kivül hagyatnak.

Keit Székesfehérvár, 1898. julius hó 10-én.

Sz. Fehérvári m. k. méntelep parancsnokság.

SZÉKESFEHÉRVÁRI KERESKEDELMI AKADÉMIA.

Fennáll 1868. óta. Fennáll 1868. óta.

Az intézet végzett tanulói egyéves önkéntességi jogot élveznek. A végzett tanulók elhelyezéséről lehetőleg az igazgató bizottság gondoskodik.

Évi tandij 72 frt.

Havi tisztességes ellátás 20 frtért kapható.

Minden egyéb felvilágositással és értesitővel szivesen szolgál

a KERESK. AKADÉMIA **igazgatósága.**

Szabadon és nyomban szárad!

Ezen gyárti-mány törvénye szerint van védve

Christoph Ferenc SZOBAFÁLLÓ-FENYLAKK

Csak a valódi Christoph-lakk kérendő.

Christoph Ferenc,
a szobafestő-lakk szabadalmazott gyártója
Prága, K.
Zürich
Nagy-Kanizsa: MARTON és HUBER.
Berlin.

NESTLÉ-Gyermektáplisztje

Kipróbálva az első orvosi kapicitásoktól; 30 év óta az összes gyermekkórházakban használtatik

legjobb alpesi tejet tartalmaz.

Régóta jónak bizonyult tápláléka a csecsemők és gyomor betegeknek.

Minta dobozok, használati utasitással ingyen a központi raktártól

F. Berlyak Wien I. Naglergasse 1.

Pályázati hirdetés.

A nagy-kanizsai kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága 500 frt fizetés 250 frt óvadék mellett pénztári ellenőri állást hirdet.

A felszerelt pályázatok folyó hó 30-áig a pénztári igazgatósághoz beterjesztendők, hol bővebb felvilágositások is szerezhetők.

N.-Kanizsán, 1897. julius 12 én.

GRAND-HOTEL NATIONAL, Bécs II. Taborstrasse 18.

Régi hirneves családi szálloda, ujonnan berendezve, 200 szoba 1 frttól felfelé, kiszolgálás és világitással, fürdők es. és kir. távirda- és telefon állomás a házban. Legkedvezőbb fekvéssel, a jubileum kiállitás látogatók számára. — A kiállitás alkalmával árfelemelés nélkül. Pályaudvarok és gőzhajóállomás közvetlen közelében. — Lóvasut és társaskocsi összeköttetés a házból minden irányban.

Kitünő étterem. — Személy felvonás.

F. M. Mayer, tulajdonos.

13144.
1898.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város r. tanácsa részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a hivatalszolgák, erdő-őrök és rendőrök részére az 1898-ik évre járó egyenruházati cikkek szállitásának biztositása tárgyában 2723 frt 80 kr. költség előirányzattal a **f. évi julius 23. napjának d. e. 10 órakor** a városház tanácstermében szóbeli árlejtéssel is összekötött zárt irásbeli versenytárgyalás fog a megállapitott minták, költségvetés és feltételek alapján tartatni.

Ajánlatok külön teendők az összes fövegekre és külön az összes ruhanemüekre és egyébb cikkekre.

Az árlejtésen résztvevők tartoznak bánatpénz fejében a fövegekre nézve 12 frt 35 kr., a ruhanemüekre és egyébb felszerelési cikkekre nézve pedig 123 frt 80 krt., készpénzben, vagy óvadékképes papirban, esetleg helybeli takarékpénztári betétkönyvben a szóbeli árlejtők az árlejtést vezető bizottság kezéhez, — a zárt irásbeli ajánlatot tevők pedig ajánlataikhoz mellékelve letenni.

A zárt irásbeli ajánlatok az árlejtési nap **d. e. 10 órájáig** vagyis az árlejtés megkezdéséig a v. iktatóba annál inkább beadandók, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A minta szövetek, költségvetés és árlejtési feltételek a v. tanácsteremben a hivatalos órák alatt a városi levéltárnoknál betekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1898. junius 24-én.

A VÁROSI TANÁCS.

13772.
1898.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa r. t. város képviselőtestületének f. évi junius hó 27-én tartott közgyülésében hozott határozata alapján ezennel közhirré tétetik, hogy az uj vágóhid belső berendezése, a szuró helyiség megépitése, a pacalmosó épület berendezése, a vágányok épitése mégis a forrázó épület berendezése tárgyában az összes munkálatoknak együttes vállalatba adása végett 7403 frt 85 kr. kikiáltási ár mellett a **f. évi julius hó 25-én d. e. 10 órakor** a városház tanácstermében szóbeli árlejtéssel is összekötött zárt irásbeli versenytárgyalás fog a megállapitott terv, költségvetés és feltételek alapján tartatni.

Az árlejtésen résztvevők tartoznak 370 frt 85 kr. bánatpénzt készpénzben, vagy helybeli takarékpénztári, illetve bank betéti könyvecskében, esetleg a benyujtást megelőző napi budapesti tőzsde árfolyam szerint számitandó óvadékképes érték papirosban, szóbeli árlejtők az árlejtést vezető bizottság kezéhez, a zárt irásbeli ajánlatot tevők pedig ajánlataikhoz mellékelve letenni.

A zárt irásbeli ajánlatok az árlejtési nap **d. e. 10 órájáig** vagyis az árlejtés megkezdéséig a v. iktatóba annál is inkább beadandók, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A tervek, költségvetés és árlejtési feltételek a v. tanácsteremben a hivatalos órák alatt a v. levéltárnoknál betekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1898. julius 8-án.

A VÁROSI TANÁCS.

1356/t. 898

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Zakál Gyula ügyvéd letenyei lakósnak Pető János letenyei lakós elleni 45 frt 30 kr. tőke, ennek 1897. évi február hó 12-től járó 5% kamatai, 12 frt 70 kr. per, 6 frt 10 kr. végrehajtási, 7 frt 5 kr. ezuttali költségek erejéig a nagy-kanizsai kir. törvényszék (a letenyei kir. jbiróság) területén fekvő letenyei 324. sz. tjkvben A + 472 hrsz. alatt felvett 382 frtra becsült váltság hiteles ingatlan az 1898. évi julius hó 27 napján délelőtt 10 órakor a letenyei kir. járásbiróság tkv.-tárában Zakál Gyula letenyei lakós felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Kelt Letenyén, a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi május hó 13. napján.

NUNKOVITS,
kir. aljbiró.

VIII. 185/2 szám/1898

Arverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagy-kanizsai kir. járásbiróság 6757/98. számu végzése által a m. kir. állam kincstár végrehajtató javára Balog József Szent-Jakabi lakós ellen 117 frt 21½ kr. tőke és eddig összesen 9 frt 95 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag le foglalt és 385 frtra becsült 2 ló, kocsi, 1 tehén és 3 sertésből álló ingó-ágok nyilvános árverés utján eladatnak. Mely árverésnek a VIII. 185/2 sz/1898. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Szent Jakabon alperes lakásán leendő eszközlésére 1898 ik évi julius hó 25-ik napjának délelőtt ½10 órája határidőül kitüzetik és abbóz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c 107 §-a értelmeben a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX t. c. 108. § ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán 1898. évi julius hó 6. napján.

BARTS GYÖRGY
kir. birósági végrehajtó.

Suchard csokoládjai és kakaói.

Tévedések elkerülése czéljából a mélyen tisztelt közönség figyelmeztetik arra, hogy **Suchard Ph.** gyára ugynevezett **törmelék csokoládét** se nem gyártja sem kereskedelembe nem hozza. — **SUCHARD PH.** *csokoládéért a tiszta állapotbani szállitásért kezeskedve van és csakis staniol csomagolásban gyári jegy és aláirással kapható.*

Az
ACHAIA PATRAS
görög borai.

Főképviselő az Osztrák Magyar Monarchia részére:
C. I. SCHRAUTH
WIEN,
IX. Frankgasse, Nr. 4.

Elárusitó:
NEU és KLEIN
N.-Kanizsán.

Régi hirneves kénfürdő Horvátországban.

Vasuti állomás **VARAZSD-TOPLICZA** Posta és Távirda

a Zagoriai vasut mentén (Zágráb-Csáktornya.)

Vegyelemezve Prof. Dr. Ludwig udv. tanácsos által 1894 ben.

58 fok Celsius meleg forrás, a kén iszapnak felülmulhatatlan hatása van izom és izület rheuma, izület betegségek gyulladásos és csonttörési összehuzódások, köszvény, neuralgikus bántalmak, mint ischias stb. női bajok, bőr és titkos betegségek ujult vesebajok, hólyaghurut, görvélykór, angolkór, ólom és higany mérgezéseknél stb stb.

IVÓKURA torok, gége, mell, máj, gyomor- és bélbajoknál, aranyérnél stb.

Villanyosság. — Massage.

Gyógyintézet minden kényelemmel, egész éven át nyitva.

Idény tartam május 1-től október 1-ig. — Pompás nagy park, terjedelmes ültetvények, szép kirándulások — Állandó zenekar, a zágrábi kir. operaház tagjaiból Zene- és táncestélyek stb

A Varazsd-Toplicai állomáson naponta társaskocsi várja a vendégeket — Külön fogatok is rendelkezésre állanak, de ezek odaállitása előbb a fürdő intézőségnél megrendelendő.

Orvosi tudakozódásokat a fürdőorvos Dr LONGHINO A ad

Prospektusokat és broschurákat ingyen és bérmentve küld

a fürdőigazgatóság.

Gyümölcs és szőllő bor készitési gépek.

GYÜMÖLCS és SZŐLLŐ SAJTÓK,

folytonosan ható kettős emeltyü szerkezettel és nyomerő szabályozóval.

A munkaképesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Szőllő és gyümölcs zúzók

ès bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek. Szőllő és gyümölcsörlők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, **gyümölcs vá ó és hámozó gépek**, legujabb szerkezetü szabad. önmüködő „Syphon a" gyümölcs és **szőllővessző permetezők**, gyártatnak és szállittatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

cs kir. kizár. szabadalmazott gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Taborstrasse 76.

Kitüntetve 390 arany, ezüst és bronzéremmel.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontárusitók felvétetnek.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik dobozon Moll A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és alsóbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhér, rögzött székrekedés, majbántalom, vér felülás, arányér és a legkülönbözőbb **női betegségek** ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagy, bb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti dobozuak 1 frt o. é.

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. vedjegyét tünteti fel „A. Moll" feliratu ónozattal van zárva. A Moll-féle **francia borszesz** és sa nevezetesen mint **fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer** köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer. — Egy eredeti üveg ára 90 krajczár.

Moll Salicyl szájvize.

(Főalkatrésze: fűzolysavas szikló.)

A mindennapi szájtisztitásnál különösen fontos bármely korn gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájviz a fogak további épségét biztositja s egyszersmist szer fogfájás ellen. — Egy Moll A. védjegyével ellátott üveg ára: 60 krajczár.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,

Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán **Rosenfeld Adolf és Fia.**

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.

NAGYKANIZSA, 1898. julius hó 23-án. 30-ik szám. XXXVII. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész evre . . . . 5 frt — kr
Fél evre . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedevre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, a minden további sorért 5 kr.

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstari illeték minden egyes hirdetesért 30 kr. fizetendő

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére cimzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület," „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság," a „Kotori takarékpénztár részvény-társaság," „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egylet," a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület," a „nagy-kanizsai tanitói járáskör," a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet," „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet," „szegények tápintézete," a „katonai hadastyán egylet," a „soproni kereskedelmi iparkamara," nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Még valami a közegészségügyről.

Nagykanizsa, 1898. julius 22-én.

Ebben az egyiptomi csapások közé tartozó sanyaru esztendőben még nagy istenáldása az, hogy legalább egészségi állapotunk nincs járványszerűleg megtámadva. Minden bajt, szenvedést, nyomorúságot könnyebben elviselhet az ember, csak egészsége legyen! És ép ezért a hatóságunk ép ugy, mint egyeseknek legüdvösebb feladata; hogy első sorban az egészség konzerválására törekedjék.

Ámde a tapasztalat szerint, — valamint egyesek, ugy hatóságok is a közjólétnek ezen legfőbb attributumát, legszilárdabb talpkövét — többnyire elhanyagolják, — vagy csak akkor teszik gondoskodásuk tárgyává, mikor a betegség már elharapódzott, a midőn már nem óvintézkedésre van szükség, hanem az életmentő segélynek stadiuma következik be.

És ha bár én e lapnak f. é. junius 25-iki számában megjelent „Az egészség" cimü cikk névtelen irójának azon merész állitását, hogy a tüdővész, vagy tuberkulózis városunkban már járványszerűleg lépett volna fel, s hogy a lakósság 10 % ennek esnék áldozatul, egyáltalán nem osztom és a cikkirónak sötét szemüveggel illusztrált rémlátványait ama specialiter felvetett egészségi állapotra nézve helyesnek nem tartom, mindazáltal a cikkiró által tolibа vett nemes irányu, eszme fonalát — a közönség legszentebb érdekében — megragadni én is polgári kötelességemnek tartom.

Helyesen mondja cikkiró, hogy dr. Szekeres József, városunk közegészségügyét, igazán szivén viseli; de Szekeres doktor ur is csak egy ember — és a város közegészségügyi bizottsága sem rendelkezik kellő ellenőrzési eszközzel arra, hogy a közegészségügyet — minden fázisában hivatásszerűleg megvédeni tudná.

Nem akarok rekriminálni; hanem ha őszinték akarunk lenni, ki kell mondanunk, hogy évről évre számos reformálni való közügy marad hátralékban a város területén! Pedig e lethargiát senki nem várta akkor, midőn a város egykori ugynevezett reformpártja sok szép reményre jogositott, mert az a párt nemcsak létrejött, hanem fényes győzelmet is aratott! A reformáció azonban — ugy látszik — megelégedett az egyes személyváltozások reformjával és — legalább eddigelé — csupán a babérjain pihen!

Minthogy tehát a város közegészségügyi bizottsága — mint fentebb is emlitém — kellő eszközök hiányában — vajmi keveset tud mozditani a dolgon, minélfogva magában értetik, hogy az előljáróságnak és képviselőtestületnek áll szoros kötelességében a még létező ázsiai állapotok helyett — a város közegészségügyét az európai civilizáció modern szinvonalára emelni.

A többi között kétségbe vonom, hogy egész Magyarországnak egyetlen egy olyan nagy városa létezzék, — mely a „nyilvános házakat" — nélkülözné! — Nagykanizsának Diogénesz lámpájával, keresve — sincs egyetlen „nyilvános háza!" A „nyilvános házak" kéjtelepei — ne gondolja senki, — hogy a világ bármely városában magán emberek izlései, célja szerint állittatnak fel, vagy hogy azok egyesek gusztusai szerint eltörülhetők, vagy még inkább létre sem hozhatók, mert azok a társadalmi életnek nélkülözhetlen asylumai, életfeltételei, — melyek nélkülözése egy városban — már maga beteges állapotra mutat és a közmorálnak lassan, de biztosan ölő dezavuálása!

Kézzel fogható bizonyiték erre első sorban a születési anyakönyvekbe vezetett törvénytelen szülöttek folyton szaporodó nagy száma! nem is emlitve azon szerencsétleneket, kik a gyermekgyilkosság, vagy kitevés titokzatos fátyola alól napfényre sohasem jönnek! Kell-e továbbá skandalózusabb bizonyiték, mint a város utcáin — kivált vasár- és ünnepnapokon — az est és éjnek szárnyai alatt szerteszét szabadon csatangoló, közönséges örömleányok egész legiója?

— Kik erkölcstelenségüket a piac szemétdombjára viszik, — s kiket aztán a városi rendőrkapitányi hivatal sem képes az ép és egészséges erkölcsök utjába terelni!

Nem a tuberkulózis, hanem a szifilis nyavalyák ijesztő mérvü terjedését tessék tehát uraim! első sorban — szemügyre venni!

Tessék csak a közkórházak bujakóros betegeinek naplóját betekinteni! Ez aztán nem 10, hanem 30%-tólit is fog mutatni! Ugy tudjuk egyébiránt, hogy a nyilvános házak engedélyezése iránti processzus már rég idő óta folyik városunkban! Bátorkodunk tehát e helyen meginterpellálni a tisztelt városi tanácsot, hogy ezen társadalmilag oly igen fontos ügy elintézése, hol késik az éji homályban?!

A közegészségügynek nem kevésbbé fontos talpköve a tiszta, regulázott csatorna-hálózat. De nálunk ez is tespedt állapotban sinylik! ugy hogy számos utca födetlen csatornájától undorral fordul el az ember! Van például olyan csatornánk is, mely még az ötvenes években készült és a legnépesebb utcák egyikét átszelő ezen köztisztasági alkotmány azóta egyszer sem lett tisztogatva, ugy, hogy a csatorna rothadt állapota miatt ma már esőzések idejében megtelnek a háztulajdonosok pincéi a bacillusok özönétől nyüzsgő büzhödt vizáradattal! Tettek is már ez irányban még a mult évben lépést a városi tanácsnál. A tanács azután kiadta a kérvényt a városi mérnöki hivatalnak, — de azóta hallgat róla a krónika! Igy járt a Zrinyi, — Kis német-utcai lakósok kérvénye is, mely ezen nagy forgalmu város ész regulaciója és csatornázása végett tömeges aláirással adatott be 8321/1898. szám alatt, — de a dolog itt is csak a régi stádiumban leledzik! és az annyira óhajtott kanalizáció — igen valószinüleg mig sok időig „pium desiderium" marad.

Sok ilyen, kivált az egészségügyi ressortba tartozó közügy várja évek óta a városi hatóság erélyesebb intézkedését! De a többiről, ugy egyéb reformálni való városi mizeriákról, legközelebb!

Tuboly Viktor

Nagykanizsa r. t. város rendőrségének 1897. évi működése.

— A r.-főkapitány jelentése. —

A városi rendőrség területét képezi az I—V. közigazgatási kerület a szorosabban vett Nagykanizsa és a VI—VII. kerület Kiskanizsa, Sánc major, mezei (potyli) malom, Szabad- és Cserfő-hegy.

Egyedül a két városrész belterületét számitva 960 kat. hold belterület körülbelül 24000 lakóssal.

A város rendőrségének szervezett állománya:

1. Főkapitány . .	1200	frt	fizetéssel,	
2. alkapitány . .	á 700	„	„	„
1. rendőr biztos .	600	„	„	„
1. rendőr irnok .	550	„	„	„
2. rendőr tizedes	á 320	„	„	„
28 rendőr . . .	á 300	„	„	„

Összesen 35 személy.

Ezek szerint minden rendőr közegre esne 27. 4. kat. hold belterület és 686 lakós.

A rendőr tisztviselő és kezelő személyzet 365 napon át teljesitett 24 órai ügyeletes szolgálatot.

A rendőrlegénység 4015 napon át végzett 24 órai őrszolgálatot, ugyanannyi 6 óra készültségi szolgálatot, azaz összesen 5019 napi szolgálatot, a legénység teljes létszámát 30-at véve számitás alapjául, ugy 167 napi szolgálat esik egy-egy rendőrre, azaz 10 órai szolgálat naponkint. De tekintetbe véve, hogy 3—4 rendőr állandóan hiányzik akár betegség, akár vezénylés, vagy üresedés miatt az állományból, a napi átlagos szolgálati órák száma 13-ra szökik fel, mi márigen terhes, kimeritő szolgálatnak tekinthető.

A rendőr tisztviselő és kezelő személyzet összesen 70 napi szabadságot élvezett.

Betegség ez évben a tisztviselő és kezelő személyzetnél nem fordult elő.

Az őrszemélyzetnél a szabadságolás 96 napra, betegedés 606 napra rugott. Átlag minden egyes rendőrre 32 nap szabadság, 202 nap betegség esik.

Az őrszemélyzetnél személyi változások a következők voltak.

1. Előléptetés cimmel és fizetéssel,
2. „ „ „
1. lefokozás,
1. elbocsájtás,
1. haláleset,
2. lemondás,
1. nyugdijazás.

A fegyelem az őrszemélyzetnél kielégitőnek mondható, fegyelmi büntetés 10 esetben vált szükségessé.

Az őrszemélyzet hetenkint három órán át részesült elméleti oktatásban. Mint rendőr oktatók a főkapitány és a két alkapitány voltak alkalmazva.

Az elméleti oktatás tárgyát a kihágási b. t., az ipar, közegészségügyi, állategészségügyi, a mező gazdasági termékek és cikkek, valamint a bor hamisitásról szóló törvény és rendeletekbe, valamint a magas kormány, a vármegye és a város által kiadott szabályrendeletekbe ütköző kihágások nemei képezték.

Különös gond forditatott a bünügyi előnyomozásoknál követendő eljárás iskolázására. Ezen oktatásnál az utóbbi években több sikeresen végzett bonyolultabb büneset előnyomozata alaposan megbeszéltetett.

TÁRCA.

Hortibus.

— Irta: Pouvillon Emil. —

A „Zalai Közlöny" számára forditotta:

VILLÁNYI HENRIK.

Nagy ünnepség volt a gimnáziumban. A kapu tárva, a ház tetőről zászló lengett, mindenütt emberek, a lépcsőn nagy tolongás, a folyosón versenyfutás a kárpitos kalapácsütései tulharsogják a jármát. Az épület udvarán sátrat állit fel, melyben a dijakat fogják a diákok közt szétosztani. A jutalom! a vakáció! Kacagtató szavak, éneklő beszéd, mely ragyog mint a napfény, illattal teliti a levegőt, mint a virág.

A betegágyban ott fenn a bennlakók szobájában felemelkedik a kis beteg, hogy hallgatózzék. Lépések közelednek és elhaladnak az ajtó mellett. Senki meg nem áll! Senki! Az orvos hem! hem! jött, sietve, az ünnepség miatt. Jónapot! jóestét! Isten vele! doktor ur! A betegápolónő, a ki segit a mosókonyhában, minden negyed órában jelenik meg, bedugja az orrát a szobába, ismét bezárja az ajtót és elmegy.

Hadd menjen!

Nem őt várja a kis beteg, a doktort sem. Azokat, kiket vár, ép most érkeztek meg. Három falusi: egy kurta zubbonyos embert, egy alacsony nőt fehér keszkenővel, egy hosszu ruhaju leánykát a csuklóig érő ujjakkal: Az apa, anya és a nővér.

Belépnek. Az ember nagy körültekintéssel, egy kissé féléuken; az anya, hirtelen, tárt karokkal, mig megölelheti fiát. Fiának drága fejét karjaiba zárva. Az apa megrázza a beteg kezét. A leányka ágaskodik, mig arca eléri a beteg ajkait.

Csakugy ömlenek a kérdések.

Mi bajod, Pista? Mid fáj Istók? Semmi, semmi. Itt a fejemben nehéz valami.

Mióta? — Mióta a latin dolgozatot csináltam. O, majd elmulik.

Majd? nem, mindjárt, mondá a mama. Holnap mosás van, holnap langalót csinálok. Ugy-e jó a langaló, Pista, mi?

Fecsegnek, alulról a felállitott sátorfelől lárma hallatszik. Gyors léptek kopogása.

Puskatusok lármája ez az udvar járdáján.

Megérkeztek a tűzoltók.

Apa, menjünk oda, sürgeti a leányka. Nem lesz majd helyünk és megfoga apja kabátját és az ajtó felé huzza.

Jó van, mondja a mama, menjetek le, én itt maradok, ha ő akarja és egy szempillantást vetett fiára.

*

A leányka és az apa elmentek. A mama bezárta a spaletákat, mert nap sütött és a félhomályban egyedül maradtak a beteg szobában.

Aludj egy kissé, fiam, jobban leszesz.

Igen, anyám.

És Pista behunyta szemeit. De aludni ebben a zajban mikor dijakat osztogatnak az ablak alatt.

Mama kérlek, nézd meg, mit csinálnak oda lenn? Semmit, fiam. Megérkeztek az urak. A sátor megtellett emberekkel. Látok egy tisztet tollas kalpagban!

Az ezredes!

És egy másikat, aranyhimzetű kabátban.

A sous-prefet.

A sous-prefet? jó, hát kit látsz még?

Jézusom! mennyi jutalom-könyv! három oszlopba rakták; és egy korona, egy egész hegység!

Egyszerre trombiták harsognak. De szép a zene! Tanulók, szülők, még a kis beteg is tapsol.

Most vigyázz!

Az arany galléros ur felál, kezében a papirlappal — a beszéd. Nem hallani egy szót sem, csak egy éneklő hangot. Különös egy sous-prefet, akinek hangja olyan, mint a pereces fiu trombitájáé.

Az arany galléros leül. Felemelkedik egy fekete köntösbe bujtatott alak: hosszu, kopasz s füzet van a kezében. Ö es mondatok: egy beszéd.

Hirtelen elaludt a mama.

Pistika pedig nyugtalankodik. Megadják nem adják meg neki a jutalmat a legjobb latin dolgozatért? Ott van a jutalom könyv az oszlopban. Ha el tudná olvasni a jutalmazottak névsorát! És a mig kilátásait mérlegeli, ő is elszunnyad

*

Álmod: Jaj! egy másik győzött. Onzy Lukács nyerte el az első dijat.

Tévedés! igazságtalanság! mondja Pista, az én dolgozatom hibátlan volt.

Hibátlan, rikácsol a tanár, hibátlan! És itt mit irtál, kis öcsém?

Követve a vádló ujját, mindenütt vörös aláhuzások és Pista, háromszorosan aláhuzva látja ezt a retteneles, barbár hibát:

Hortibus.

Hortibus! Isten veled! jutalomkönyv, Isten veled! A végzetes szó kinozza, sokszorositva táncol lelki szeme előtt, mindenféle irásban, kinyomatva vörös betükkel, felragasztva az iskola falára: Hortibus. A beteg fészkelődik, ajkai mozognak.

Hij valakit, mondja magában a mama Pista, Pista!

Megöleli, cirógatja és Pista felüti szemeit. Vége a hortibus-nak Elmerült a rettenetes álom a tanár haragos arcával együtt.

De a jutalom? a korona?

A jutalom? a korona? Jönnek, jönnek, hozza azokat az apa áhitattal. Valóságos diadal ut. Belépnek a szobába és ott van az arany metszetű kötet a beteg ágyán és a korona a homlokán. Az apa nevet, az anya sir; ölelkeznek o, az egyszerű népnek öröme!

És a mig igy ünneplik a győzöt, hem hem! valaki bemutatkozik: a vörös orru doktor.

Hem, hem! . . . . a fiu jobban van. Ez a babér a homlokán valóságos csodát mivel. A szabad levegő majd egészen kipogyitja. Gyalogoljon, tornásszon és különösen, latin gyakorlattól tartózkodjék! Hem, hem! . . . két lépéssel ott van az ajtónál az orvos és fenyegetve emeli fel ujját:

Hallotta: latin gyakorlatot ne csináljon.

— Ébredés. Benedek Elek nagy történeti munkájának, melyben a magyar nép multját és jelenjét irja meg az ő bájos nyelvén, három uj füzete, a 15., 16. és 17-ik fekszik előttünk, hogy meggyőzzön bennünket arról, hogy nem csalódtunk, midőn az Athenaeum e sikerült vállalatának megindulásakor oly nagy várakozással néztünk annak folytatása elé. Ime végre egy történeti munka, melyben a tudós és népiró egymásba olvadva lép elénk, mely a gondos és lelkiismeretes kutató alaposságát, az olvasó figyelmét és érdeklődését lebilincselő elbeszélő ügyességével egyesiti. A három uj füzet azt a kort tárgyalja, melyben a magyar nemzet ébredezni kezd hosszu, százados álmából, azt a kort, midőn Mária Terézia, majd József ujitásai felkeltik azt az egészséges reakciót, mely ugy hatott a magyar nemzeti élet minden ágára, mint az üditő, termékenyitő eső a hosszu szárazság folytán eltikkadt, nehéz álomba merült természetre. A nagy kor rajzában szinte megdöbbentő elevenséggel varázsolja elénk Benedek a Hóra-féle lázadás zord jeleneteit, majd a Martinovics-féle összeesküvés álmokat kergető vértanuit. És mig a nép vergődéseinek, vágyainak, fel s felébredő, majd csüggedő reményeinek művészi rajzában, mint a nép lelkének, gondolkozásának nagy ismerőse, kiváló psichologusnak mutatkozik Benedek, addig Mária Terézia, II. József, Lipót és Ferenc alakjának finom megrajzolásával, nagy, jellemző erejéről tesz tanubizonyságot. Ára 30 kr.

Elméleti oktatás tárgyát képezte a tervbe vett rendőr szolgálati szabályzat előadása.

A gyakorlati oktatás kiterjedt, a fegyverzet, felszerelés és ruházat konzerválására, továbbá az őrszemélyzet arra alkalmas tagjainak a kerékpározásban való kiképzésére.

A rendőrség személyzete mult évi október hóban testületileg belépett a mentő egyesületbe.

A rendőrkapitányságot ezen elhatározásra azon körülmény késztette, hogy a gyakrabban elő forduló baleseteknél az önkéntes mentőket, kiknek szervezete városunkban még nem oly tökéletes, hogy állandó készültségi szolgálatot teljesíthetnének, — a baleseteknél igénybe venni nem lehetett, miért is minden balesetnél a közönség első segélyért a rendőrséghez fordult, így a rendőrség kiképzése a baleseteknél nyujtandó rögtöni segély nyujtásban, — mint azt különben ez uj rendőr szolgálati szabályzat és a közegészségügyi törvény elő is írja- szükségessé vált.

A tűzoltó testület mentő osztálya ezen belépést örömmel fogadta és a főkapitány inditványára elhatározta, hogy a rendőrség személyzetének, — mint mentőknek két kerékpárt szerez be és ezen két kerékpáron kötszer táskát alkalmaz.

Ezen alkalommal elhatározatott a mentő osztály részéről, hogy a városi telefon elő fizetők felkéretnek, hogy a távbeszélő állomásaikon bárkitől eredő balesetek jelentését elfogadják és azt a rendőrkapitányi hivatalhoz közvetitsék, honnét a két kerékpárosból álló mentő őrjárat rögtön a helyszinére jön.

A mult évi kedvező őszi időjárás lehetővé tette hogy az őrszemélyzet 30 tagja közül 17 a kerékpározásban tökéletesen kiképezhető volt.

A mentő szolgálat a rendőr személyzet folyamatban levő elméleti kiképzésének befejeztével felvehető részen.

Meg kell emlékeznem ez alkalommal a kerékpár használatáról a rendőri szolgálatban.

A rendőrkapitányság több kisérletet tett ez érdemben és ezen kisérletek a kerékpár rendszeres alkalmazását helyezik kilátásba.

A kerékpárt a következő esetekben alkalmaztam a legjobb sikerrel.

1. A VI. és VII. kerületi rendőr különitmény legénysége használhatja naponkint kétszer, midőn be jő a városházára át veendő a tanács és a kapitányság kézbesitendő anyagát.

2. Az ellenőrző rendőr altiszt, ki gyalog csak a város 4-ed részét képes egy délután bejárni, kerékpárral könyen bejárja az egész várost.

3. Idézések és egyéb kézbesitendő iratok gyors kihordására.

4. Őrjáratoknál.

5. Ismert irányban menekült bünös nyombani üldözésére.

6. A kerületekben eszközlendő nyomozásoknál.

Mint fentebb emlitém, az eddigi tapasztalatok a kerékpár alkalmazhatóságáról a rendőri szolgálatban a legvérmesebb reményekre jogositanak fel és teljesen meg vagyok győződve, hogy ez évben folytatandó kisérletezéseink a kerékpár rendszeresitését fogják maguk után vonni városunkban a rendőrségnél.

Az őrszemélyzet a mult év folyamán láttatott el uj egyenruhával.

A városi tanács ugyanis elhatározta, hogy a régi hajdu egyenruhát felcseréli modern rendőri egyenruhával, mely a budapesti államrendőrség őrszemélyzetének ruházati mintájára készült.

Az egyenruházat teljes átalakitása csak ez év folyamán fog befejeződni.

A városi képviselőtestület áldozatkészsége a rendőrkapitányi hivatalnak uj otthont teremtett, a mennyiben a városház udvarán levő raktárakat majdnem 4000 frt költséggel átalakitotta a kapitányi hivatal helyiségeivé.

A mult év október havában át is költözött a rendőrség uj, sokkal tágasabb helyiségeibe, a hol fokozott kedvvel és lankadást nem ismerő kitartással igyekszik szolgálatának teljesitésével a város közönségének áldozatkészségét meghálálni.

A rendőrtanya ezen uj helyiségben teljesen uj felszerelést nyert, a zárkák és hivatalos helyiségek felszerelése pedig folyamatban van.

A rendőrfőkapitány a nyár folyamán Mármaros-Szigetre utazott a rendezett tanácsu városok tisztviselőinek országos értekezletére. Ezen utazást mintegy tanulmányutul használva — megtekintette, Cegléd, Nagy-Kőrös, Kecskemét, Szeged, Debrecen és Mármaros-Sz. rendőrségeit.

Az emlitett városok rendőrfőnökei a legszivélyesebb kartársi előzékenységgel mutatták be, valóban miniaszerű és tanulságos rendőri intézményeiket, mely üdvös intézményekhöl viszonyainkhoz alkalmazva nálunk is több meghonositandó leszen.

A városi rendőrség tevékenysége működési ágak szerint.

Az államrendészeti tevékenysége városunk rendőrségénél mult évben csupán az egyesületek felügyeletére szoritkozott, s ez érdemben semmi különös intézkedés szüksége fenn nem forgott.

Bérmozgalom egy esetben fordult elő. A vasuti raktári munkások állottak ki mult évben a munkából.

A rendőrkapitányi hivatal közbenjárása folytán a munkaadó délivasut és a munkások között a béke azonnal helyre állt.

Szociálista mozgalmak területünkön ez ideig nem észlelhetők.

A római katholikus egyházi körmenetekre, nevezetesen Urnapján és feltámadás napján egyetértve a r. k. plébánia hivatallal, sorrend állapittatott meg a rendőrség részéről, mely intézkedés következtében megszünt az eddigi szokásos, az ájtatos hiveket mélyen megbotránkoztató tolongás.

Ugyan ily célu intézkedések tétettek a halottak estején való sir-látogatások alkalmából.

Bünügyi rendészet.

A bünügyi előnyomozásokat a rendőrség a mult év folyamán kielégitő siekrrel végezte, a mennyiben a megejtett nyomozások 58% sikeres volt.

A kir. biróságok hatáskörébe tartozó kihágások, vétségek és büntettek előfordult számarányok szerint a következőképen sorolhatók fel:

1. lopás	105
2. becsületsértés	58
3. testisértés	37
4. jogtalan elsajátitás	15
5. magánlak sértés	14
6. sikkasztás	11
7. veszélyes fenyegetés	10
8. sulyos testisértés	6
9. szerencse játék	6
10. idegen vagyon megrongálás	6
11. csalás	4
12. erőszakos nemi közösülés	4
13. hamispénz forgalomba hozása	3
14 emberölés	3
15 rágalmazás	2
16. varázsolás	2
17. hivatalos közeg elleni erőszak	2
18. magánokirat hamisitás	2
19. szemérem elleni kihágás	2
20. siremlék megrongálás	1
21. bünpalástolás	1
22. uzsora	1
23. orvosi segély megtagadása	1
24. rablás	1
25. jogositvány nélküli orvosi mütét	1

Közigazgatási rendészet.

A város népességét csak az 1890. évi általános népszámlálás alapján odavetőleg becsülhetjük mintegy 24000-re, miután a lakósságról vezetett nyilvántartás adatai nem megbizhatók, nem lévén a rendőri bejelentés városunkban kötelező.

A kötelező rendőri bejelentésekről szóló szabályrendelet tervezetet a rendőrkapitányi hivatal már 1896 ban kidolgozta, 1897-ben ujra átdolgozta és jelenleg a város jogügyi bizottságánál van felülbirálat végett. Mikor léphet ezen, mind a közigazgatási, mind a bünügyi rendészetre majdnem nélkülözhetetlen intézmény életbe? az a jövő titka.

A lakósság nyilvántartásával szorosan egybefüggő lakbely nyilvántartás is ezen tervezet keretében nyer megoldást.

A kapitányi hivatal javaslatot tett a tanácsnak az utcák nevei és a házszámozásra vonatkozólag is, mert a mai számozáson eligazodni teljesen lehetetlen.

Javaslatba hozta a kapitányi hivatal ugyancsak a rendőri bejelentés kötelezettségének élebeléptetésével egy általános népszámlálást és a törzs illetőségű egyénekről vezetendő törzskönyv készitését.

Az idegen forgalom épen fent emlitett okoknál fogva csak igen hiányosan volt megállapitható.

A szállodákban megszált 4189 egyén.

Idegen iparossegéd tartózkodási engedélyt nyert 1331.

Igazolási jegy kiadatott 112.

A közlekedésügyi rendészetre

vonatkozólag a rendőrség tevékenysége főleg a bérkocsi iparra vonatkozott.

A 32 bérkocsi március hónapban együttesen a főkapitánytól megvizsgáltatott, mely alkalommal a rendes számozás, a viteltarifa látható függgesztése, a kocsisoknak hajtási jogositványnal való ellátása elrendeltetett.

Felemlitem mint kuriózium, hogy a kocsik számozásánál a 13 számot mindegyik bérkocsis vonakodott elfogadni azon megokolással, hogy a 13 számu kocsiba senki sem ül bele.

Rendszeresitetett 2 állandó bérkocsi állomás, még pedig a Szarvas szálló és a nagykanizsai takarékpénztár előtt. Ezen állomások azonban csak április 1-étől október 1-ig bizonyultak szükségesnek, miért is a téli hónapokra beszüntetendők voltak.

A bérkocsik, lovak, és lószerszámok az év folyamán többször foganatositott részletes vizsgálatoknál jó karban lévőknek találtattak.

A bérkocsi szab. rendeletbe ütköző kihágásért- 9 esetben hoztatott marasztaló itélet.

Társas kocsi közlekedés a nyári hónapokban a Deák Ferenc térről a sörgyárba és vissza délutánonkint, óránkint eszközöltettek.

Kerékpározás a Nm. belügyminiszterium ez érdemben kiadott szabály rendelete alapján aként szabályoztatott, hogy a Főtéren a korzó ideje alatt csak egyszeri áthajtás engedtetik meg, hogy eleje vétessék a sport kedvelő serdülő ifjuság azon rossz szokásának, hogy épen a korzó ideje alatt produkálja leginkább a Fő utcában a sétáló nagy közönség testi épségének veszélyeztetése mellett a kerékpáron való járatlanságát.

Kerékpár szabály elleni kihágásban 3 marasztaló itélet hozatott.

A gyalog közlekedést vasárnaponkint és időkötő szokásos csoportosulás a városház gyalogjáróján nagyban akadályozta. A rendőrség ez idén ezen csoportosulásnak némi kép gátot vetett és remélhető, hogy lassan-lassan leszoktathatja a közönséget ezen közlekedést akadályozó ácsorgásról.

A piacon naponkint teljesittettek a rendőr orvos és rendőrbiztos által vizsgálatok.

1526 esetben teljesittetett orvosi szemvizsgálat.

Fertőzött betegség miatt a helybeli közkórháznak 62 beteg adatott át ápolás végett.

Köztisztasági szabályrendelet hiányában a rendőrség büntető jog nélkül csak folytonos ösztönzéssel tudja a köztisztaságot annyira, mennyire fentartani. Ezen bajon segitendő a köztisztasági szabályrendelet elkészitése már elodázhatatlan.

A fürdőknél a felügyelet szintén nagyon meg van nehezitve az altal hogy semmi nemű szabályzat nem intézkedik a fürdőkről.

Dajkaságba adott gyermekek száma 29 volt, kiknek egészségi állapota kielégitőnek mondható.

A szegény ügy rendezése elkerülhetetlenné válik, mert a mai alapokon továbbra fenn nem tarthatók, Várakozás teljes bizalommal nézünk a képviselő testület szegényügyi albizottságára.

A cselédügy rendezése égetően szükséges. Az ország-szerte divó helyszerzési mizeriák, sajnos, városunkban ugyanyira felburjánoztak, hogy gyökeres kiirtásukról okvetlenül intézkedni kell.

A cseléd folyton változtatja helyét, megbizhatatlan, jó nagy része erkölcstelen. A nyilvántartott 2400 cseléd a mult évben 1566 esetben cserélt gazdát, miben legtöbb részük van a helyszerzőnök áldatlan versenyének, kik üzleti érdekből a cselédeket folyton hely változásra csábitják.

Nő cselédjeinknél gyakrabban mint másutt, elő fordul az erkölcsi sülyedésnek azon foka, melyben az erkölcs rendőri szabályokkal jőnnek ellentétbe

A cselédügyet a hivatal a társadalommal karöltve szándékozik rendezni és ha ebbeli törekvéseim meg nem hiusulnak, tán már a jövő évi jelentésemben észre vehető javulást konstatálhatok e téren.

Cselédkönyv kiállitatott 108.

A rendőr kapitányi hivatal az elmult évben hamvazó szerdától virág vasárnapig adott szini előadások tarhatására engedélyt.

A szini előadások a polgári egylet diszterében tartattak meg, hol ugy a nézőtéren, — mint a szinpadon a kellő tűzrendőri és élet biztonsági intézkedések elrendelve végrehajtattak.

A városi villamos világitás a mult év december 4-én este pár órára felmondta a szolgálatot. Ezen körülmény arra késztette a r. kapitányi hivatalt, hogy az ő szes helyiségekben, melyekben esti sokadalom jő össze, elrendelje a helyiségre kijáratainak gyertyával való vészvilágitását.

Mutatványok, mutatványokra összesen 88 engedély adatott ki.

A szállodák (7), vendégfogadók (9) korcsmák (31), kávéházak (6), kávémérések (8), pálinka mérések (85), felügyelete és közrendészeti szempontból való ellenőrzése a rendőrség részéről a vonatkozó miniszteri és városi szabály rendeletek utasitásai szerint foganatosittatott.

Ezek szerint a város területén 138 italmárés van, eltekintve a 8 kávémérestől, melyekben a szeszes italok kimérése tilos. Minden 173 lakósra esik egy-egy italmérés, mi talán mégis egy kissé sok a jóból.

Folyt. kövr.

Az ipartestületek tevékenysége.

— (Levél a szerkesztőhöz.) —

Folyó hó 8-án megjelent nagyra becsült lapjában „Ipartestületeink tevékenysége" cim alatti vezércikkére legyen szabad nékem egyet mást elmondanom. Azomban mielőtt ezt tenném, foglalkoznom kell, engedelmével, a cikkel magával; ugyanis azt mondja b. cikkében: Azok a célok, melyeket az ipartörvény 126. §-a az ipartestületek elé tűzött, a lefolyt idő alatt csak részben lettek elérve, — továbbá ipartestületeink tulnyomó része közigazgatási szervezetnek maradt, — részben mint önkormányzati tagozat, részben mint az elsőfoku iparhatóság segitsége. Én csak ezekre terjeszkedem ki.

De meg kell előbb vallanom, hogy a cikkiró ur tán még soha oly alapos, oly igazságos munkát nem végzett, mint ép ezen cikkével, mert e két rövidke pontban összefoglalta mindazon tényezőket, melyeket általában ipartestületeink produkálnak és viszont körvonalozza azon tényezőket is, miáltal a kis osztály célhoz és igy biztosabb lét alaphoz jutna, ha más munka-beosztást teremteünének ipartestületeink és nem pusztán csak azt, mit a törvény megkövetel.

És most, ha megengedi a tekintetes Szerkesztő ur, reátérek arra, hogy mi gátolja meg azt és mi okozza tulajdon kép ipartestületeinknél egyaránt azon egyhanguságot, azon kicsi szerep kört, melyet az ipartestületek, illetőleg ennek vezetői, maguk elé tűznek.

Ennek részben oka a versengés a fenti ujitások alkalmával; mert semmi féle rendszernél, semmi féle intézménynél nem létezik a tisztujitások alkalmával annyi csere-bere, mint ép az ipartestületeknél, holott minden tekintetben, ennek ellenkezőjét kellene érvényre juttatni illetőleg őrülni azon, hogy a választmány vagy ennek akár egyes tagjai is sok fáradsággal ugyan, iparos társaik javára működnek, az összesre kiható lehet ugyan, de azért nagy ritkán vagy kevés ipartestületnél érvényosülhet, már pedig egy fontosabb ügy kiviteléhez okvetlenül szükséges a munka helyes beosztása oly kép, hogy minden ipartestületnél kellene időről időre vagyis a körülményekhez alkalmazkodni s a munka programmot felállitani, melynek alapján itt fel nem sorolható, de a kisiparost nagyon érdeklő ügyeket megvédeni lehessen. Mert sehol a világon annyi ipari kihágás nem történik, mint éppen Magyarországon és ez mindig a kisiparos osztály rovására megy. Pedig részben e miatt alakultak az ipartestületek, éppen ennek megátlásában, ennek szigoru ellenőrzésében nyerik kifejezésüket, mert hogy erős legyen és minden tekintetben egy megfelelő iparos osztályt teremtsünk, ennek legfőbb biztositékát önkormányzati rendszerünkben találjuk fel.

Ha ugyan erre gondolnána: ipartestületeink, de hol találjuk meg ezt? hol találjuk meg az egyes szaktársak szövetkezését? avagy az ipartestületek belételében azon összhangot, a mely a komoly munkához is kedvet nyujt, hogy nem csak külső formákban, nemcsak diszben, zászló szenteléseknél kell reprezentálnia ipartestületeinknek, hanem ezek mellett még autonom jogainknak is érvényt szerezni. Mert a meddig az ipartestületek külső pompában nyerik kifejezésüket, addig Magyarországon mindenütt gomba módra terem a házalás, a párti áru kereskedés és még Isten tudja hányféle corozata annak, mi a kisiparos osztály rovására történik. Pedig számtalanszor meggyőződhettek már ipartestületeink, akkor, midőn alaposan megindokolt sérelmeiket illetékes helyen kedvezően intézték el, annélkül hogy az illetőnek kárt okoztak volna. Hiszen ezért szervezettek az ipartestületek részben ellenőrzés céljából, hogy megátoljon minden oly tényezőt, amely az ipartörvényeknek nem felel meg. Mert csak akkor lesznek az ipartestületek erősek, ha e tekintetben elfogulatlan őrei leznek annak, mire egyébiránt hivatva is vannak.

Más részt csak ugy képzelhető el egy egészséges iparos osztály, ha annak vezetői megragadnak minden alkalmat, minden oly tényezőt magukévá tesznek, a mely már csirájában hozzájuk tűzödik. Kezdve a felügyeleten, az inas képzésnél, hogy az szellemi kiképzésben is részesüljön, mert mindenhez a jó alap szükségeltetik. Itt annál is inkább, mert bekövetkezik azon idő, midőn volt inasainkkal kell majd versenyeznünk és ezért nem szabad közömbösséggel viseltetni ipartestületeinknek ily fontos körülményekkel szemben. Szerintem itt kell a munkát megkezdeni és folytatni minden téren, minden alkalommal, s akkor egy ujabb tizenötév eltelte után az ipartestületek egy minden tekintetben szilárd iparos osztályt teremtettek a haza büszkeségére.

Ezeket voltam bátor elmondani engedelmével a tekintetes szerkesztő urnak, melyek után maradtam kiváló tisztelője, Nagykanizsa, 1898. julius 21.

Halvax Frigyes.

HIREK.

Emlèket Bátorfi Lajosnak!

Ujabban adakozott: Somogyi Gyula földbirtokos Palinban 4 kor. Eddig befolyt összesen 321 kor.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Ötvös Emil nagykanizsai m. kir. adóhivatali ellenőrt jelenlegi állomás helyén való meghagyása mellett — I. osztályu (fő) ellenőrré nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Frankl Vilmos ietenyei járási állatorvos e hó 18-án eljegyezte Öszterreicher József ietenyei kereskedő lányát, Fenelát.

— **Megbizás.** A kereskedelemügyi miniszter Wajdits Géza, paksi postatisztet, a parádi posta és telefonállomás ideiglenes vezetésével megbizta.

— **Halálozás.** Auspitz Jakab kereskedő, f. hó 16 án életének 79. évében rövid szenvedés után elhunyt. F. hó 18-án délután temették.

Kramer M. L.-né, szül. Scherz Hanna f. hó 18-án 79 éves korában meghalt.

— **Az ötödéves tanitói korpótlékok ügye.** Zalavár-megye kir. tanfelügyelőjének a közigazgatási bizottság julius havi ülésében tett jelentése szerint ez ideig több száz iskola fentartó kérte az évötödös pótléknak államsegély által való fedezését. Tekintettel a miniszter által követelt szigoru elbirálásra, a beérkezett kérvényeket előzetesen Csertán Károly alispán elnöklete alatt a tanitói földek jövödelmének elbirálására kiküldött bizottság vizsgálja át a jelentését az augusztusi gyüléshez beterjeszti.

— **Vásárathelyezés.** Zala-Szent-Balázs község folyamodott a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy febr. 3-ára, junius 12 ére és augusztusztus 21-ére engedélyezett vásárjait a régi gyakorlatra visszatérve a Szent-Balázs napját, Urnapját és Szent-István napját követő hétfőkön tarthassa meg. A miniszter leküldte a község kérvényét a soproni ker. keres. és iparkamarához, mely pártoló véleményenyel terjesztette vissza, s igy biztosra vehető, hogy a szentbalázsi vásárokat átbelyezik.

Selyem-damasztok

75 krtól 14 frt 65 krig méterenként és selyem-brocatok — saját gyáraimból

valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként – sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin- és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak póstabér-, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

— **A közegészségről. Lapunk mai vezércikkében** már fel vannak emlitve mindama teendők, melyek a közegészség megjavitása érdekében feltétlenül megvalósitandók, ezuttal csupán az általunk már több izben szóvá tett délelőtti seprés beszüntetése iránt bátorkodunk szavunkat felemelni. — Talán felesleges emlékezetbe idézni, mennyi bőr, szem és tüdőbetegségnek lehet szülő okává a felkavart porfelleg és szinte nevetséges azt magyarázgatni, hogy a sepretést legcélszerűbben az éjjeli és hajnali órákban lehet eszközölni. Különösen városunkban nem ajánlatos a mostani botor intézkedéseket továbbra is fentartani, mert mi a természet különös kedvezése folytán különben is nagy poráldásban részesülünk. — Ha még azt is hozzá tesszük, hogy a Kereszt és Teleki utcák büzhödt pocsolyái, a nyilvános de meg nem engedett illetlen helyek menynyire ártalmára vannak a közegészségnek és köztisztaságnak, nem iruuk többet semmit, csak tisztelettel esedezünk, minél gyorsabb és célszerűbb intézkedések foganatba vétele iránt.

— **A zala-egerszegi keresk. iskola.** A zala-egerszegiek az idén küldöttséget kérvényeztek a közoktatásügyi miniszternél, hogy a zala-egerszegi felső keresk. iskolát, mely évről-évre nagyobb látogatottságnak örvend — az idén 126 tanulója volt — hagyja meg. E napokban érkezett meg a miniszter leirata, mely az egerszegi állami felső keresk. iskola további fenállását és egy uj tanári állás rendszeresitését elrendeli.

— **Jelenet a vendéglőben.** Ennél jobb mulatság még nem igen esett meg a szomszédos H . . . . . városkában, még akkor sem, a midőn minden széken három ember ült. A „Pesti Napló" örökmosolygásu riportere, Lukács Sándor, üldögélt egy magában a tágas vendégszobában. — Azt hiszem a nótázni óhajtó cigány gyerekeken kivül alig volt élő ember a szobában. — Lukács is szörnyen unatkozott, épen menni akar, a midőn szembe jő vele, felig álmos, félig beretválatlan arccal egy vidéki kolléga. — Lukács Sándor örült, hogy kaputos emberrel is találkozhatott H . . . . . en és kész gyönyörrel foglalt helyet ujonnan felfedezett embertársával szemben. „Lukács Sándor vagyok, a „Pesti Napló" belmunkatársa." — Sajnálom, szól az idegen, mert én pályáztam arra az állásra, különben én „O . . . . . O . . . . vagyok. — Nem lenne szives engem felfedezni, én már többször akartam fővárosi ujságiró lenni." — „Köszönöm, szólt Lukács aranyos mosolylyal, ön épen az ezredik, ki felfedezetten maradt a vidéken."

— **Népünnepély és juliális.** Kis-Récse község a tulajdonát képező erdőterület éjszaki részén, népünnepélyt illetve juliálist rendez, mely ez évi julius hó 31-én délután fog megtartatni. Kezdete délután 2 órakor. Belépti-dij valamint zenedij nem lesz. Jó ételek és italokról az ottani vendéglős gondoskodik. Vendégeket szivesen lát a rendező-ség. Utirány: Nagy-Récse felé vezető állami út mentén levő Budayféle gőzmalom mellett balra vezető utnak Csapi felé menő része a temető irányban.

— **A vasárnapi csendzavarások.** Lapunkban már számtalanszor szóvá tettük legényeink duhajkodását, sőt ismételten fel is szólaltunk az ellen, hogy ezek a részegeskedő atyafiak büntetlenül garázdálkodnak a városban és botrányos magukviseletével megzavarják az éjjeli csendet. — Végre mégis elkezdődött a kurjongatások alkonya. A legutóbbi vasárnapon három ilyen jó torku magyart, névszerint Szabó. József, Éri Jenő es Ocsek Károly nevü kocsisokat tartóztatott le a rendőrség. Ezen jeles urak a Király-utca végén kezdték meg csendzavaró orditásukat és folytatták még a Fő-téren is mindaddig, mig csak az őrjárat be nem szállitotta őket a hűvösre. A kapitányság figyelemmel arra, hogy az utóbbi időben tulságos mértékben dühöngött ez a rakoncátlanság és hogy az enyhe bánásmód nem hozta meg a kivánt eredményt, egyenkint 2—2 napi elzárásra itélte a zavargókat. — Érdemes megemliteni, hogy a kocsisok gazdái méltatlankodtak a kapitányság példás szigorán és nem tetszésüknek adtak kifejezést a történtek felett. A szerencse csak az, hogy a város közönségének érdeke jóval előbbre való, mint néhány méltatlankodó polgáré a kiket különben arra nézve is megnyugtattak, hogy ismétlődés esetén a büntetés sokkal szigoruabb leend

— **Koszorupótló adomány:** F. hó 18 elhunyt Kramer Johanna iránti kegyelet jeléül adakoztak: Kramer S. és H. urak 100 frt, Kramer Regina urnő 20 frt, és Fischl Romeó ur 10 frt, összesen 130 frt. A nagykanizsai Cheora Kadisa.

— **A bejelentési kötelezettség.** Ennek az intézménynek a jóságát nap-nap mellett igazolják azon eredmények melyeket a bejelentés szigoru ellenőrzése mellett el lehet érni és erre igen tanulságos példa történt. — A letenyei szolgabiróság már hat-hét óta köröztet valami Tordi Miklós babócsai születésű óráslegényt, a ki Letenyén jártában egy 20 frt értékű zsebórát sikkasztott el. A jó madár bujdokolt az egész vármegyében, miguem kóborlásai közben Nagykanizsára is elbandukolt és itt a „Magyar Király" hoz cimzett szállodában vett lakást. — A szálloda tulajdonosa pedig kötelességéhez hiven, a vendég által saját kezüleg kiállitott bejelentési lapot beszolgáltatta a nyilvántartó tisztviselőnek, a kinek a Tordi név nagyon ismerős volt és a már régebben csavargó sikkasztót nyomban letartóztatta.

— **A rendőrség uj butorai.** A rendőrség helyiségei végre megkapták azon butorzatot, mely egy hivatal méltóságának megfelel. A helyiségek ajtai hangtalanitó párnákkal láttattak el, nemkülönben uj nádfonatu székek, karos székek, azonkivül uj iromány szekrények és iró asztalok is jutottak minden helyiségnek. A butorokat legnagyobb részben Friedmann Károly helybeli butorgyáros szállitotta. A börtönhelyiségek is megkapták előirásszerinti szerelékeiket. Azt már korábban emlitettük, hogy az általunk többször sürgetett fekhelyek végre beállittattak.

— **A széttépett anya.** Lazoitsek nevü ácsmester, babócsai lakós, vasárnap f hó 17 én nejével és egyik leányával Darányban volt látogatóban. Este a darányi állomáson felültek a vonatra, midőn azonban egy zsufolt III. oszt. kocsiba ültek, visszafordultak és kérték a kalauzt, adjon egy másik kocsiszakaszt. Ez vezette őket a kocsik összekapcsolása felett levő átjáró hidon egy másik kocsiba, miközben a vonat megindult. — Az anya azonban egyszerre eltünt. — Férje és leánya siránkoztak, hova lett a nő, de megnyugtatták őket, hogy talán valamely más szakaszba tévedt. Barcsra érve, látták, hogy a nő nem került elő. Jelentést tettek a főnöknek, mire hajtányon keresésére indultak és megtalálták az asszonyt darabokban. — A szerencsétlen nő a hid mellé lépett, a kocsik közé lezuhant és a már mozgásban levő vonat kerekei, meg egy később utána jövő tehervonat az éj homályaban darabokra szabdalták Az ácsmester szorgalmas takarékos ember és a legboldogabb családi életnek örvendett és igy közel van az őrülőshez. — A szerencsétlenül járt anyát férjén kivül 8 gyermek siratja. A vizsgálatot megindították.

— **Mire jó az árlejtés!** A gelsei vadászterület bérbeadásának története világosan megfelel erre, amint azt tudósitónk megirja: Gelsén a vadászterület bérlete, melyet az utóbbi 6 éven át Sebestyén József földbirtokos évi 58 frt bérért birt bérbe, az idén augusztus hóban véget érvén, f. hó 17-én adatott ujabb 6 évre ki. Sebestyén József és Sélyey Pál árvereztek, melynek azon meglepő, valóban senki nem várta eredménye lett, hogy a mult bérlet csaknemötszörösét igérte Sélyey Pál, aki évi 250 frtért vette ki a gelsei vadászt-területet Nuszer Jánossal együtt. Egy kissé ugyan drága mulatság, de a község mindenesetre köszönettel tartozik nevezett uraknak, kik előtt talán azon második cél is lebegett, hogy ezzel a községnek hasznot adjanak.

— **Teleky utcai csendélet.** F. hó 19-én este egy $^3/_4$ 10 óra tájban Tollár Ferenc kőmüves legényt, ki ép ekkor tért haza Szepetnekről, régi ellenségei Horváth (péntek) István és Kis Sándor mészáros legények megragadták, a földre teperték és fejét három helyen beszaggatták. — Erre a parázs verekedésre összefutott az egész Teleky utca apraja-nagyja, csak a rendőrt féltve őrzött őre nem jelentkezett. Ugyanazon időben egy közveszélyes csavargó is rettegtette az utcát azzal hogy majd minden ház előtt megállva, nagyhangu fenyegetésekkel követelt ételt és szivart, mig nem egy nagyobb csoportuak sikerült ártalmatlanná tenni. Egy őrszem épen elkelne abban az utcában.

— **Az aratás** Letenye és vidékén zab kivételével befejeztetett. A mennyiség és minőség tekintetében felül áll a jó közepes termésen. — már történtek próba cséplések is a buza 6—7, rozs 5—6 m. m. de még felül is ád kat. holdankint. A kukorica is, jól áll, ha csak a hirtelen bekövetkezett forróság nem fogja elnyomni. — Zab javában érik, jó termést igér. Burgonya szára elszáradt, de azért jobb termést igér a mult évinél. Szőlő igen szépen fejlődik, a bekövetkezett meleg jó hatással van rá, jó augusztusi és szeptemberi idővel mind minőség, mind mennyiség tekintetében kedvező kilátásunk van.

— **A kintornák városa.** Különös mulatságban részesül városunk lakossága a hatóság jóvoltából. Három-négy verklis, harmoniás, dobos, flótás kompánia veri fel a délutánok csendjét és hosszu sorban csábitgatja maga után az utcák csemetéit. — Nagyon kivánatos volna, ha csak meghatározott mennyiségü tartózkodási engedélyt adna ki a rendőrség, mert egy részről csak nagyon silány jövedelemben részesülnek a muzsikások, másrészről pedig épen ennélfogva megmentik a város külterületén lévő lakókat az átvonuló tolvajbandáktól.

— **Gyümölcs tolvajok.** Utóbbi időben ijesztő módon szaporodnak a gyümölcslopások és a rendőrségen állandóan teszik az ilyen fajta lopások miatt a feljelentést. — Szomoru világosságot vet ez a közerkölcsiségre és annál is inkább sajnosak az ily megismétlődő lopások, mert ezek tettesei tulnyomó részben szünidejüket töltő 8—14 év közötti iskolás gyermekek. — A szülők kettőzött figyelmét hivjuk fel e szomoru jelenségre, mert ez a legbiztosabb ut ahhoz a ponthoz, a melyen az erkölcsi züllés kezdődik.

— **Szobafestő és mázoló segéleket jó fizetés mellett azonnal felveszek. Ifj. Budai festő és mázoló üzlet, Pécsett.**

— **Házeladás. Ház két kerttel, négy utcai két udvari szobával hozzávaló helyiségekkel szabad kézből azonnal eladó. Cim: a kiadóhivatalban.**

Szerkesztői üzenetek.

— S. I. Gelse. Csak a jövő számban jöhet. A tévedés ugyan tévedés, de nekünk jó volt. Üdvözlet.

— Burkus báró. Egy kis elnézést kérünk most egy kis időre.

— F. F. Babócsa. Fájdalom még mind a ketten itt vagyunk és azzal unnak Köszönet, hogy ránk gondolt. Mondok, hogy grusz!

— M—r B. Bpest. Mert hallgatott el egészen? Ha az okát jól sejtem, ugy az csak a tördelő hibája volt és nem a mi akaratunk — Üdvözlet.

KÖZGAZDASÁG.

— **Heti jelentés a gabonaüzletről 1898. julius hó 22-én.** Az elmult héten lanyha irányzat uralkodott üzletünkben. Az idő a mai napig állandóan szép volt. Gabonaáraink rohamosan alábanyatottak az uj áru után kis kereslet volt. A malmok még várnak bevásárlásaikkal, miután azon nézetben vannak, hogy rövidesen a mainál még olcsóbb árak lesznek. — Uj rozs már nagy mennyiségben áll szállitásra készen. Uj buza is került már néhány vaggonnal szállitásra. Uj buzáért, mely azonnal szállittatott 10·50 10·30 majd csak 10 frt volt kapható a helybeli vagy közeli állomásokon feladva. Későbbi szállitásra 50—60 krral kevesebb volt elérhető. — Uj árpa is hozatott forgalomba. Szemei nagyon szépek, szine azonban sárga. Feltéve, hogy az idő ismét szépre fordul 8 nap alatt zabot is fognak aratni A forgalom piacunkon még szünetel. Az árak ezek:

Uj buza	frt	9·0 — 9·50
„ rozs	„	7·20 — 7·40
Ó zab	„	7·40 — 7·60
„ tengeri	„	6· —

100 klgrammuként.

Felelős szerkesztő: *Dr. Kiss Ernő*
Helyettes szerkesztő: *Dr Vüllányi Henrik*
Kiadó: *Ifj. Vajdits József.*

VEGYES.

— **Működelők fényképezőshez?** Elismert legjobb szalon és utazási fényképező készülékek uj felülmulhatatlan pillanatnyi kézi-készülékek, továbbá mindennemü fényképezőkellékek A. Moll cs. és kir. udvari szállitónál, Bécs, I. Tuchlauben 9. Fényképező kellék üzlet alapittatott 1854 — Kivánatra nagy képes árjegyzék ingyen.

NYILTTÉR*)

Egyedül elismert kellemes izü **természetes** hashajtószer a

Ferenc József-keserüviz

a keserüvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyitványai szerint a világhirnek örvendő

Ferenc József-keserüviz

a keserüvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert pártatlan egyenletes, gyors és tartós hatásu.

A nagy millenniumi éremmel egyedül kitüntetett keserüviz forrás.

Kéretik csak **Ferenc József-keserüviz, nem** pedig budai vagy egyéb **elnevezést használni.**

Kapható mindenütt. Az igazg. Bpesten).

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Vese, hugyhólyag, hugydara és a köszvénybántalmak ellen, továbbá a **légző és emésztési** szervek **hurutos** bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz.

Hugyhajtó hatásu!

Kellemes izü! | Könnyen emészthető

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

HIRDETÉSEK.

3320/tk. 898.

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. tvszék mint tkvi hatóság közzé teszi, hogy Matics József csehoveci lakós végrehajtatónak Gáspár József langvizi lakós végrehajtást szenvedett elleni 150 frt tőke, ennek 1897. april 30 tól 5% kamatai, 11 frt 65 kr. végrehajtás kérelmi, 8 frt 85 kr. jelenlegi; — továbbá Szabó Károly m.-szer dahelyi lakós végrehajtatónak, 50 frt tőke, ennek 1895. szeptember 22-től 8% kamatai, 13 frt 45 kr. per, 6 frt 20 kr. végrehajtás kérelmi; — mégis Szabó Ferenc és neje Lakner Anna p.-sztpéteri lakós végrehajtatóknak 100 frt tőke, ennek 1895. május 15-től 8% kamatai, 15 frt 55 kr. per, 7 frt 95 kr. végrehajtás kérelmi, s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében ezen kir. tvszék területéhez tartozó a langvizi 15 sz. tjkvben II. 26/a, 172/a, 299/a hrszámok, valamint 13 sorsz. a bejegyzett 8/1351 rész közös legelőbeli járandóság, melyek összesen 738 frt becsértékkel birnak **1898. évi augusztus hó 11. napján délelőtt 10 órakor** Langviz község házánál Sebestyén Lajos, Simon Gábor és Dr. Rosenberg Mór ügyvéd, vagy helyetteseik közbejöttével megtartandó árverésen elfogadnak adatni; még pedig Gáspár Jánosné szül. Nink Anna javára C. 3. alatt bekeblezett holtiglani lakás, élés kamra, félkonyha, szoba és hidas padlás és egy tehén és istálló használatából álló szolgalmi joggal együtt, azon esetben, ha a szolgalmi jogot megelőző jelzálogos hitelező követelésének fedezéséhez szükségesnek mutatkozó 600 frt vételár beigértetik, ellenkező esetben az árverés hatálytalanná válik, s az ingatlanok a szolgalmijog fentartás a nélkül a fentebbi határnapon ujólag elárvereztetnek.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi május hó 17. napján.

GÓZONY, kir. tszéki albiró.

V. III 242/2 243/1 szám/1898.

Arverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi hogy a nagykanizsai kir. járásbiróság 8717. 9556/97. számu végzése által Haberényi Gusztáv végrehajtató javára, Krausz Ignác és társa nagykanizsai lakósok ellen 150 frt tőke, ennek 1897. év április hó 25. napjától számitandó, 150 frt tőke, ennek 1897. év május hó 15. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 46 frt 80 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 352 frtra becsült butorok, ágynemüek, 30 kerti asztal, 100 kerti szék és egyéb tárgyakból állú ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a V. III. 242/2 243/1 sz./1898. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Nagykanizsán alperesek lakásán leendő eszközölésére **1898-ik évi augusztus hó 4-ik napjának délelőtt 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagykanizsán, 1898. évi julius hó 16. napján.

BARTS GYÖAGY, kir. biróságí végrhajtó.

4368/tk. 98.

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a nagykanizsai segélyegylet szövetkezet végrehajtatónak, Sattler Mór végrehajtást szenvedő nagykanizsai lakós elleni 200 frt tőke, ennek 1897. évi április hó 15 től járó 7⅓% kamatai és a lejárt kamatok 7⅓% késedelmi kamatai, 18 frt 5 kr. per, 10 frt 15 kr. bizt. végrehajtás kérelmi, 10 frt 20 kr. kielégitési végrehajtási, 9 frt 95 kr. árv. kérelmi, 18 frt 7 kr. árv. foganatositási, s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a nagykanizsai 7205 sz. tjkvben + (1223, 1226 1227/a) hrsz. alatt felvett 916 népszámu ház és belsőségnek Sattler Mórt illető és 1405 frt 33 krra. becsült ⅓ része, „Dréber Antal martonvásári iparvállalatai" keresk. cég által tett utóajánlat következtében **1898. évi augusztus hó 24. napján d. e. 10 órakor,** ezen kir. törvszék tkvi helyiségében hivatalból megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár 1540 frt.

Árverezni kivánok tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi julius hó 6. napján.

GÓZONY, kir. tszéki albiró.

A „SANTAL EGGER"

kiváló gyógyerejü készitmény. Feleslegessé teszi a Copaivát és Cubebárt. Felülmulja pontos és biztos hatásban, cső, hólyag és vesebántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbikát. A **Hamamelis Injectióval** egyetemben használva a legmakacsabb folyást megszünteti. 1 üveg (40 darab) ára 1 frt 50 kr, a pénz előleges beküldése mellett póstán bérmentve 1 frt 70 kr, 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg Injectió és 1 üveg Santal Egger bérmentve 3 frt 25 kr. **Főraktár: Gyógy-tár a „Nádor"-hoz Budapest VI. Váci körut 17.**

STEYER

gyógyintézet

Tóbel-fürdő

Grác mellett.

Idény: május – október.

330 méter a tenger szine felett.

2 vasuti állomás.

Grácból kocsival egy óra. Posta- és távirda állomás.

Rég ismert vastartalmu (akrotherme) acélforrás 30 ok C. meleg 28 fok (R) 25 fok C. és 20 (R) mérsékelt klima, erősitő erdőlevegő, kitérjedt fenyveserdők, gyógybatásu idegbántalmak, ideggyengeség. hátgerincbetegség, hysteria, görcsök, neuralgici stb. Női betegségek: vérszegénység, bél- es hólyag catar, stb. Igen ajánlható üdülőknek és gyenge gyermekeknek Gyógyeszköz: külön gyógy- és uszóbazin, kádfürdők melegvizzel, fenyőfürdők, villamos fürdők, massage, zuhanygyógykezelés sat. Olcsó lakások és egyes szobák, villák, gyógyterem, kitünő étterem, kitünő zeneker.

A fürdőigazgatóságnál kimeritő prospektus ingyen és bérmentve.

Dr. BLUMAUER SÁNDOR, orvos tulajdonos.

!! Viszonteladóknak megfelelő árengedmény !!

Dr. HÖGYES-féle

az egész világon szabadalmazott hygénikus asbest talpbetét.

NINCS TÖBBÉ LÁBFÁJÁS,

sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábgéb; rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét Dr Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest talpbetéttel látja el.

Párja egyszerü — **60 kr.,** kettős vastagságu **1 frt 20 kr.** Az asbest talpbetét kitünőségét legjobban bizonyitja, hogy a cs. és kir. közös hadseregének és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 párt szállitatott.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. — Felvilágositások és prospektusok, köszönetnyilvánitások ingyen

Általános Asbestárú-gyár betéti társaság Budapest VI., Szív-utca 18.

!! Viszonteladóknak megfelelő árengedmény !!

NESTLÉ. Gyermektápli sztje

Kitüntetve a bécsi jubileumi kiállítás mezőgazdasági osztályán

Kipróbálva az első orvosi kapicitásoktól; 30 év óta az összes gyermekkórházakban használtatik

legjobb alpesi tejet tartalmaz.

Régóta jónak bizonyult tápláléka a csecsemők és gyomor betegeknek.

Minta dobozok, használati utasitással ingyen a központi raktártól

F. Berlyak Wien I. Naglergasse 1.

750 szv. szám./1898. Székesfehérvári m. kir. méntelep parancsnokság.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

A székesfehérvári magyar királyi állami méntelep székesfehérvári, bábolnai, nyitrabajnai, nagy-atádi és palini osztályaiban elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1898. november hó 1-től 1899. október hó végeig szükséglendő kenyér, takarmány és egyéb cikkek biztositása iránt a székesfehérvári m. kir. állami méntelep parancsnokság számvivő irodájában **1898. évi augusztus hó 25 én délelőtt 9 orakor zárt ajánlatok tárgyalása fog megtartatni.**

A közelebbi szállitási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvivő irodájában megtudhatók, a hol a szállitási feltételek füzete is betekinthető, és ahonnan az árlejtési hirdetmény kivánatra megküldetni fog.

Az érdeklődők ennélfogva azon felhivással értesittetnek, miként az erre vonatkozó ajánlataikat a kitűzött határidőig annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezettek figyelmen kivül hagyatnak.

Kelt Székesfehérvár, 1898. julius hó 10-én.

Sz.-Fehérvári m. k. méntelep parancsnokság.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik dobox Moll A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb **gyomor- és altestbántalmak**, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött **székrekedés**, májbántalom, **vér telulás**, aranyér és a legkülönbözőbb **női betegségek** ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — **Ara egy lepecsételt eredeti dobozuak 1 frt o. é.**

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. vedjegyét tünteti fel „A. Moll" feliratu ónozattal van zárva. A **Moll-féle franczia borszesz és só** nevezetesen mint **fájdalomcsillapitó hedörzsölési szer** köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer. — **Egy opozott eredati üveg ára 90 krajczár.**

Moll Salicyl szájvize.

(Főalkatrésze: fuzolysavas szikso.)

A mindennapi szájtisztitásnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájviz a fogak további épségét biztositja s egyszersmint szer fogfájás ellen — **Egy Moll A. védjegyével ellátott üveg ára: 60 krajczár.**

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,

Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán **Rosenfeld Adolf és Fia.**

13772.
1898

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa r. t. város képviselőtestületének f. évi junius hó 27-én tartott közgyülésében hozott határozata alapján ezennel közhirré tétetik, hogy az uj vágóhid belső berendezése, a szuró helyiség megépitése, a pacalmosó épület berendezése, a vágányok építése mégis a forrázó épület berendezése tárgyában az összes munkálatoknak együttes vállalatba adása végett 7403 frt 85 kr. kikiáltási ár mellett a **f. évi julius hó 25-én d. e. 10 órakor** a városház tanácstermében szóbeli árlejtéssel is összekötött zárt irásbeli versenytárgyalás fog a megállapitott terv, költségvetés és feltételek alapján tartatni.

Az árlejtésen résztvevők tartoznak 370 frt 85 kr. bánatpénzt készpénzben, vagy helybeli takarékpénztári, illetve bank betéti könyvecskében, esetleg a benyujtást megelőző napi budapesti tőzsde árfolyam szerint számitandó óvadékképes érték papirosban, szóbeli árlejtők az árlejtést vezető bizottság kezéhez, a zárt irásbeli ajánlatot tevők pedig ajánlataikhoz mellékelve letenni.

A zárt irásbeli ajánlatok az árlejtési nap **d. e. 10 óráig** vagyis az árlejtés megkezdéséig a v. iktatóba annál is inkább beadandók, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A tervek, költségvetés és árlejtési feltételek a v. tanácsteremben a hivatalos órák alatt a v. levéltárnoknál betekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1898. julius 8-án.

A VÁROSI TANÁCS.

Suchard csokoládjai és kakaói.

Tévedések elkerülése czéljából a mélyen tisztelt közönség figyelmeztetik arra, hogy **Suchard Ph.** gyára ugynevezett **törmelék csokoládét** se nem gyártja sem kereskedelembe nem hozza. — **SUCHARD PH.** *csokoládéiért a tiszta állapotbani szállitásért kezeskedve van és csakis staniol csomagolásban gyári jegy és aláirással kapható.*

Az

ACHAIA PATRAS

görög borai.

Főképvi elő az Osztrák Magyar Monarchia részére:

C. I. SCHRAUTH

WIEN,

IX. Frankgasse, Nr. 4.

Elárusitó:

NEU és KLEIN

N.-Kanizsán.

Gutori Földes Kelemen

aradi gyógyszerész

Margit-Crémeje.

Margit-Créme legjobb arcz créme, rövid idő alatt ifjitja és szépiti az arczot.

Margit-Créme egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások bőratka (Mitesser) ellen.

Margit-Créme egyedüli szer, bőrpattanások, arc és kezvörösödés, napbarnitás ellen.

Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez általi rögtön fölvétetik, s ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arcz 3—4 nap alatt alabástromfehérré lesz.

Margit-Créme telje en átalamatlan, miután nem zsiros, hanem igen finom, hamar felszivó hatással bir. Az arcz nem lesz olyan fényes, mint más crémetől, azért nappal is használható.

Margit-Créme nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.

Margit-höl gypor fehér, rózsa és créme 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon feliratta és czimerrel van ellátva.

Hamisitásoktól óvakodjunk

Főraktár Nagy-Kanizsán:

Reich Gyula gyógyszerésznél.

GRAND-HOTEL NATIONAL,

Bécs II. Taborstrasse 18.

Régi hirneves családi szálloda, ujonnan berendezve, 200 szoba 1 frttól felfelé, kiszolgálás és világitással, fürdők cs. és kir. távirda- és telefon állomás a házban. Legkedvezőbb fekvéssel, a jubileum kiállitás látogatók számára. — A kiállitás alkalmával árfelemelés nélkül. — Pályaudvarok és gőzhajóállomás közvetlen közelében. — Lóvasut és társaskocsi összeköttetés a házból minden irányban.

Kitünő étterem. — Személy felvonás.

F. M. Mayer, tulajdonos.

Szivattyukat

házi, ipari, mezőgazdasági, épitkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány és erőhajtásra.

Tüzlecskendőket

városi, községi, gazdasági és gyári tüzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöcegödör tisztitó készülékeket, utcai öntözőkocsikat, sárkaparokat

készit és ajánl a

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság (ezelőtt WALSER FERENC)

Budapest, VI., külső Váci ut 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

SZÉKESFEHÉRVÁRI KERESKEDELMI AKADÉMIA.

Fennáll 1868. óta. Fennáll 1868. óta.

Az intézet végzett tanulói egyéves önkéntességi jogot élveznek. A végzett tanulók elhelyezéséről lehetőleg az igazgató bizottság gondoskodik.

Évi tandij 72 frt.

Havi tisztességes ellátás 20 frtért kapható.

Minden egyéb felvilágositással és értesitővel

szivesen szolgál

a KERESK. AKADÉMIA **igazgatósága.**

Csak akkor valódi, ha az aranynyal fényzett szelence a fenti védjegyet vörös mezőben hordja.

A valódi mosható

Padlózat-fénymáz

a legjobb és legolcsóbb eszköz a kockás (Parquet), puhafa vagy fenymázolt padlózat beeresztésére. Azonnal megszárad és kefélés nélkül tükörtiszta, állandó fényt kölcsönöz. Kapható szintelen, világossárga, sárga, sötétsárga, vörös és dióbarna szinben. Egy szelence ára 45, 85 és 1 frt 60 kr.

Szab. Táncterem-fecskendő máz

a legolcsóbb és legcélszerűbb fényező és simitó eszköz minden táncheliyiség padlózata számára Kilója 1 frt 30 kr.

Szab. Fölkefélő-máz

Tetemesen megkönnyiti a fölkefélést és az ez által megkefélt talajt a nedvesség és por ellen ellenálló képessé teszi. Fehér és sárga szinben darab szám 20 kr

Árjegyzéket díjmentesen küld

SCHNEIDER & COMP.,

BÉCS, V 2., Hundsthurmestr 141 I. Teinfaltstrasse 10.

Kapható: Fesselhofer József, Marton és Huber, Neu és Klein Rosenfeld Adolf és fia uraknál N.-Kanizsán és Kálmán J., Ziegler A. Komárom; Hubinszky Adolf, Jan Ferenc Zala-Egerszegen, — valamint minden nagyobb fűszer, festékáru kereskedésben és drogueriákban.

Schutz Marke S.&C. W.

Csak akkor valódi, ha minden darab ezen eli.

A m. kir. államvasutak gép- gyárának vezérügynöksége

Budapest, Váci-körut 32. sz.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcséplőgarnituráit,** ipari célokra alkalmas **„Compound" lokomobiljait,** teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit gőz kukoricamorzsolóit, Stibor-féle körfűrészeit,

„MILLENIUMI" kaszáló- és arató-gépeit,

továbbá SACK-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit,

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott Ifj. Waidits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.

NAGYKANIZSA, 1898. julius hó 30-án. 31-ik szám. XXXVII. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, a minden további sorért 5 kr.

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére czímzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok visszaszolgáltatnak.

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület," „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság," a „Kotori takarékpénztár részvény-társaság," „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tüzoltó egylet," a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület," a „nagy-kanizsai tanitói járáskör," a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet," „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet," „szegények tápintézete," a „katonai hadastyán egylet," a „soproni kereskedelmi iparkamara," nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Rendőrségünk.

Nagykanizsa, 1898. julius 29-én.

Városunk rendőr-főkapitánya terjedelmes és részletes jelentésben számol be rendőrségünk mult évi működéséről.

Helyes dolognak tartjuk e beszámolást és elismerésünket fejezzük ki érte. Ily módon belátást nyerünk abba a gépezetbe, melynek életünk és vagyonunk megőrzése a feladata. És e belátás igen tanulságos. Mert nemcsak arról világosit fel, hogy mi történik ily fontos javaink megoltalmazására nézve, hanem módot nyujt arra is, hogy egy kissé elmélkedjünk rendőrségünkről.

Ami legelőször szembe ötlik az, hogy rendőrségünk száma városunk területéhez és lakosainak számához arányitva nagyon csekély. Egy rendőr ugyanis 27·4 kat. hold belsőterületre és 686 lakosra esik. Ebből azután nemcsak az következik, hogy egy-egy rendőrre 10—13 óra napi szolgálat jut, ami már magában véve igen sok, hanem az is, hogy elernyedt, fáradt tagokkal nem birja ugy végezni szolgálatát, mint kellene. Innét merül aztán fel az a sok panasz, melynek mi is gyakran kénytelenek vagyunk kifejezést adni, ami méltán bosszuságcal töltheti el mindenkit. — Pedig talán minden panasznak, minden bosszuságnak elejét vehetnők, — ha a rendőrlegénység számát csak kettővel is emelnénk. Végre is az a 600 frt, amennyibe kerülnének, nem volna nagy megterheltetésére évi költségvetésünknek.

A rendőrlegénység számának ezt az emelését elengedhetetlennek tartjuk mindenek előtt. Enélkül bajos lesz megnyugtató eredményt elérni akár a gyakorlati és elméleti oktatással, akár a — kerékpározással, bár a rendőrség megkerékpárositásának gondolatát elég szerencsésnek kell tartanunk. Helyes, hogy rendőrségünk belépett az önkéntes tüzoltók mentőosztályába. Ily módon talán nagyobb lendületnek indul e humánus ügy és -működése hathatósabb lesz.

Részletesen foglalkozik a főkapitány jelentése a rendészet különböző ágaival és jól esik konstatálnunk, hogy csaknem minden pontnál találunk valami sikert, valami haladást, legtöbbször pedig valami javaslatot. És nem mondhatnánk, hogy e javaslatok nem helyes irányuak, de az is bizonyos, hogy legtöbbjük megfenekli itt vagy ott a hivatalos asztalfiókban és javaslat marad az — emberi kor legvégső határáig. Ilyen javaslatok teszem ezek: a kötelező rendőri bejelentésekről, a lakóhelyek nyilvántartásáról, az utcák neveiről és a házak számozásáról, — köztisztasági szabályrendelet alkotásáról, a szegényügy szabályozásáról stb.

Egyik javaslatnál maga a jelentés a jövő titkának mondja, amikor majd életbe léphet. Vajjon nem azt mondhatjuk-e a többiről is, mikor mindezeket olyan, de olyan régóta sürgetjük már lapunkban is és mindég csak hiába.

Még egy fontos része van a jelentésnek: a cselédügyről szóló rész. Bizony ennek rendezése égetően szükséges. Elég ennek illusztrálására ez az egy adat: a nyilvántartott 2400 cseléd a mult évben 1566 esetben cserélt gazdát. De hány esetben adtak még okot gazdáiknak panaszra, kellemetlenségre, sőt botránkozásra is! Ezt ha kimutatná valamilyen statisztika, akkor látnánk még csak a baj rémitő voltát.

E bajt a főkapitány nemcsak fölismerte, hanem tenni is iparkodott megszüntetésére. Társadalmi mozgalmat inditott meg, melynek azomban, — eddig legalább — eredménye nem volt. Pedig a cselédtartókból álló társadalomnak volna leginkább érdekében ez ügy rendezése, mely főként a helyszerzők ravasz kapzsisága ellen irányul és legfőbb eredményül a cselédek erkölcsi sülyedésének meggátlására tör. De hát ki birja megmozditani a mi társadalmunkat?

Az ügyforgalmi kimutatással végződik a jelentés. Sok tétele mutat fel javulást s igy remélhetjük, hogy derék rendőrségünk ezután kevesebb panaszra ad okot, mint eddig.

A tüdővész ellen.

— Az egészségügyi bizottság ülése. —

Tuboly Viktor mult számunkban közölt cikkelyében azt állitja, hogy mi az egészségről irván, „sötét szemüveggel illusztrált rémlátványokat" ereszettünk világnak, midőn azt mondottuk, hogy a tuberkulózisnak (a tüdőbajnak) esik áldozatul a lakósság 10%-a, — bár azt nem állitottuk, hogy e baj járványszerűleg lépett fel. — Az általunk mondottak igazsága mellett bizonyit az egészségügyi bizottság is, mely f. hó 11-én tartott ülésében kizárólag a tuberkulózis meggátlása ellen teendő intézkedésekkel foglalkozott.

Az ülés jegyzőkönyve igy hangzik: Jelen voltak: Dr. Szekeres József elnök, dr. Blau Simon, dr. Rác Kálmán, dr. Rauch Zsigmond, dr. Pollák Ernő, dr. Szigethy Károly, dr. Gerő József, dr. Neumann Ede, dr. Szukits Nándor, Áts József jegyzőkönyvvezető.

Elnök előterjeszti a n. m. belügyminiszternek a tuberkulózis terjedésének meggátlását célzó rendeletét. Vélemény: A bizottság felkéri a városi tanácsot, hogy az épitési engedélyek kiadásánál kellő figyelemmel legyen arra, hogy a beépitendő terület és az épitési tervek a városi orvosok által megvizsgáltassanak, nehogy vizenyős és lapályos helyen épitkezés engedtessék meg, mint azt a miniszteri rendelet is tiltja. Ne engedélyeztessék pincelakás épitése, akár lakás, akár műhely céljából, mert ezek valóságos melegágyai a görvélykórnak és a tuberkulózisnak.

A kávéházak, vendéglők, korcsmák kellőkép tisztittassanak, hetenkint legalább egyszer rendesen kellőkép felmosassanak, vagy zsuroltassanak és ezt kellőképpen ellenőriztesse. Ily helyeken kellő számu köpőládák helyeztessenek el, melyek tartalmát, vagy elégetéssel, vagy oltatlan mész és lug reáöntésével fertőtlenitsék. A szenyvizekuek az utcára kiöntése és kifolyatása az utrendőri törvénynek megfelelőleg eltiltassék, hanem a házi gazdák köteleztessenek udvarukban kellő nagyságu szemétgödör tartására, hol a házi szemét és a szennyes viz összegyűjtessék és minél gyakrabban kihordassék. — A Rózsa-, Teleky-, Szemere-, Kisfaludy-, Ujvilág-, Arany János-, Mező-, Zrinyi-stb. utcák bűzös pocsolyái és nyilt árkai tisztán tartásáról intézkedjék. Megkeresztetik már többszörösen a városi tanács, hogy az utcákat ne nappal, hanem vagy éjjel, vagy legalább a hajnali órákban söpörtesse. Továbbá, hogy a nyilvános helyekről szóló már két évvel ezelőtt a bizottság által készitett szabályrendeletet tárgyaltassa, — hogy az életbe léptethető és a cselédkóborlásnak és az éjjeli kószálásnak eleje vétethessék.

Nagykanizsa r. t. város rendőrségének 1897. évi működése.

— A r.-főkapitány jelentése. —

(Folyt. és vége).

Az erkölcs rendészeti viszonyok

városunkban a legszomoruabb képet nyujtják. Nyilvános házak nincsenek. A rendőrhatóság mig az évtizedek óta vajudó bordély-szabály rendelet elkészül, ideiglenesen akként intézkedett, hogy 11 magánéjnőnek ád türelmi bárcát. — Ezen szükség-intézkedés azonban célszerűnek nem bizonyult, miért is a rendőrség folyton sürgeti a közerkölcs és közegészség szempontjából a kérdéses házak felállitását.

1896-ban a rendőrhatóság számitása szerint a városban körülbelül 500 egyén ápoltatott bujakórban és más venerikus nyavalyában, kiknek 10% rendőrorvosi utasitásra szállittatott a közkórházba.

Adatokkal bizonyithatnám a közerkölcsiség mély sülyedését, különösen a női cselédség körében, mely elszomoritó tény egyedüli orvoslása a cselédügy alapos rendezése mellett csakis hathatós erkölcsrendőri intézkedésekkel, illetőleg szabályokkal érhetők el.

Szabályrendelet készült már a mult év folyamán, csupán felsőbb megerősitésre vár.

Állategészségügyi rendészet.

A lefolyt 1897. évben a megye különböző községeiben volt ugyan a hasznos háziállatok közt ragályos és járványos betegség is e miatt zár alá helyezés, — városunkat ez évben a ragály csak annyiban érintette, hogy itt is a sertésvész uralgott, mely járványszerűleg augusztus 8-án lépett fel és ekkor a vásár zár alá helyeztetett, — a zár feloldás október 17-én történt, ezen idő alatt a sertésvásárok be voltak szüntetve. — Szarvasmarhák és egyébb házi állatok közt járványos betegség nem uralgott.

Állatvásárral egybekötött országos vásár évente 6 tartatik. — Ezenkivül minden szerdai hetivásáron szarvasmarha és sertésvásár van, a penteki hetivásár már csak igen kismérvű sertésvásárral van egybekapcsolva. — A vásárbizottság vezetését a két alkapitány havonkint felváltva kellő számu mellé rendelt legénységgel teljesiti.

Tüzrendészeti vizsgálat.

Az előfordult 15 tüzeset keletkeztének kideritése céljából megtartottakon kivül még 4 esetben tartatott, mely alkalmakkal elrendeltettek a megelőző tüzrendészeti intézkedések.

Az előfordult 15 tüzesetnél nagyobb kár csak a Franz-féle gőzmalom égésénél volt, de ugy ennél, mint a többi eseteknél a leégett tárgyak biztositva voltak.

Kihágási biráskodás.

Hivatalos és magánfeljelentés a mult év folyamán 1301 egyén ellen eszközöltetett, melyek közül az előnyomozat befejezése után az illetékes kir. biróságoknak a büvádi eljárás megindittása végett átadatott 302.

Rendőrileg elitéltetett 999.

Ezen 999 egyén ellen folyamatba vett kihágások minősitése szerint a következő felosztás alá esnek:

TÁRCA.

A selyemtenyésztésről.*)

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája —

— Szervusz mamuska! — köszöntém feleségemet, midőn a Pallinban tartott ülésünkről jókedvűen hazatértem.

— De jó kedved van apuska — fogadott feleségem, — „bizonyosan jól mulattatok. Pedig most tavasszal a pénz a legdrágább portéka a világon, melynek itthon is nagy hasznát vennők."

— Sohse busulj édes feleségem! Ami elveszett a réven, majd megkerül a vámon. A jövő hónap végén lesz pénz, veszek neked selyemkendőt, kalapot, meg..... No, még mit vegyek, mond csak? — No! ne nézz rám oly haragosan, nem tréfálok, soha életemben még komolyabban nem beszéltem miot ép most. Oh azok a selyemhernyók! Tudod édes lelkem, azok nagyon hasznos hernyók ám! Csak ugy döntik az ember markába a pénzt! De igaz!! No, ne nevess kérlek! Komolyan beszélek, ép oly komolyan, mint a mai gyűlésünkön Hugauf barátom. Tudod-e mit mondott? Azt mondta hogy az országos selyemtenyésztési egyesület ad mindenkinek, akinek csak tetszik, egy doboz selyempetét ingyen. Ezt az ember kikelteti, s kibunak a kis hernyók, azok az áldott apró jószágok, melyeknek nem kell egyébb, csak 10 drb. szederfa melyek levelével táplálkozván, 35—36-ik nap bekötik magukat, mely gubókat aztán az ember beviszi Kanizsára a „beváltó"-ba, hol annyi gubóért 35—40 frtot kaphat. Tyhü anyjuk! lesz pénz, lesz selyemkendő, kalap, lesz . . . . no mond csak lelkem mi legyen még? De mi az a 35—40 frt?! Potom 10 drb. szederfa! Nem, szerzek én 20 drb. szederfát, kiketletek 2 doboz petét s kapok 70—80 frtot. Akkor még a Balaton partjára is elmehetünk valahova nyári üdülésre, mint a nagy urak szoktak, mert 70 frt sok pénz ám! Látod, azok az áldott selyemhernyók! . . . . . No, no! csak ne nevess! Komoly dolog ez, Hugauf barátom mondta a mai gyűlésen! S midőn többen kétkedő mosolyival fogadtuk beszédét, épugy, mint most te édes feleségem az én beszédemet, felállott az ép jelenlevő selyemtenyésztési felügyelő, a a leghatározottabb formában erősitette meg mindenben Hugauf barátom állitásait. Tenyésztünk az áldóját s lesz pénz, lesz selyemkendő, lesz kalap, lesz . . . Lesz minden, még fürdőre is kerül! Oh azok az áldott selyemhernyók!

Irásasztalomnál üldögélve, gondolkodom az orsz. selyemtenyésztési egyesület atyai gondoskodásáról, ki valóban is meghonositani akarja a selyemtenyésztést, — melyre a tanitók közreműködését kéri. Istenem, milyen hálával tartozunk mi, tanitók, az egyesületnek azért, — hogy minket szemelt ki eszközül céljának keresztülvitelére!? Ezáltal alkalmat ad nekünk arra, hogy a népnek uj keresetforrást nyitva, azt magunk iránt hálára kötelezzük.

Kocognak az ajtón!

— „Szabad!"

— „Van szerencsém jónapot kivánni! Én N. N. selyemtenyésztési felügyelő vagyok."

— „Van szerencsém! Tessék helyet foglalni!"

— „Ugy e kérem tanitó ur számithatok támogatására abban, hogy községökben minél több tenyésztőnk legyen?"

— „Oh kérem, szives készséggel állok rendelkezésére."

Elmentünk a községbe, s tenyésztőt szereztünk. (Jövőre ugyan hányat fog a felügyelő ur „fogni?")

A kiketlő én lettem melyért külön honorárium jár. („Istenem, hisz e tenyésztés kincses-bánya!")

Az utmutatásnak a leglelkiismeretesebben felelve meg, keltettem ki a hernyókat, s osztottam ki a tenyésztők között, magam számára is tartva meg egy dobozzal. Mivel azonban a szomszéd községben az urodalmi gazdától mintegy 30 drb. szederfát kaptam, a szomszéd községbeli kistanitótól még egy jó csomó hernyót hozattam, kinek sok volt a „jó"-ból.

A hernyók fejlődtek, helyre volt szükség. „No édes feleségem, lécelet kell hozatni s rácsokat készitteni" — mondám zsörtölődő feleségemnek, kit sehogysem birtam már megbékéltetni. — „Van e pénzed?" kérdé. „Nincs, — felelém — no de sebaj, majd utólag kikerül a gubók árából!" — Amint a hernyók fejlődtek, mindig több és több lécre volt szükség. — De zsupp is kellett! Van a szomszédnak, majd kikerül utólag a gubók árából! — A 30 drb. szederfát még ne bántsuk, most még kevés levél kell, majd pár krért hordanak a gyerekek! Hordtak is, egy-egy terisznya levél ára 2 kr. volt.

A tenyésztő helyiségben gyönyörködve nézegettem szépen fejlődő kedvenceimet, midőn egyszer csak belép a . . . . felügyelő ur. Előszedi hivatalos aktáit, elintézi az elintézendő dolgokat s végre hosszu, kerülő uton azon kijelentést teszi, hogy „a központi határozat szerint a a keltetésért általa előzőleg igért dijat ki nem fizetheti, mert csak 7 tenyésztőnk van, már pedig 10 tenyésztőnek kellene lenni, — hogy egy kikeltő alkalmazható legyen." Midőn azonban észrevette rajtam a hatást, melyet szavai idéztek, kiállittatta velem a nyugtát, melyet „azon jó hiszemben fizetett ki, hogy talán utólag mégis akceptálni fogja azt az igazgatóság."

— Első csalódásom a selyemtenyésztés terén megtörtént.

A negyedik vedlésig kiadtam levélért 4 frtot. Többet már nem veszek, majd elküldöm a kocsist és szolgálót, hozzanak levelest. Uramfia! Visszajönnek üres kocsival, a levelest elhordatta más, a ki korábban keltetett nálamnál. Sebaj! Keresünk másutt! Csakugyan az 1 óra járásnyira fekvő J. község jó szivű bérlője volt szives több drb. szederfát rendelkezésemre bocsátani.

Volt ezután hajsza! Fogj be kocsis, s mentek a szolgálóval együtt J.-be levelesért. Mindegyik szed egy zsákkal! Iparkodjatok, hogy a levél meg ne fülledjen. De csak most gyült meg a bajom! A cselédek zugolódtak a hajsza ellen, én meg a kevés levél miatt. Végre mindkettő felmondott. No, volt mit hallgatnom feleségemtől!

Megjöttek a mezei munkák: kukorica, krumpli, répa kapálás. Feleségem, mivel én a cselédeket e célra át nem engedhettem a levélszedés miatt, két napszámost fogadott. Ép kapóra jöttek! Iparkodtam reggel korábban kelni feleségemnél s a napszámosokat is elküldtem levelesért, mindegyiknek egy-egy zsákot adva. Feleségem csak várt a napszámosokra, végre délután 2 órakor megjöttek . . . . . a levéllel. De én futottam a . . . . . tenyésztésztési helyiségbe a magamra zártam az ajtót. Ez igy ment 7 napon át! (Istenem, ha e napok emlékemben felujulnak, én is elmondanám: „A selyemtenyésztéstől ments meg uram . . . . . engem!") No de sebaj, vigasztaltam magamat, majd e napok izgalmait meggyógyitja a jó balatoni fürdő — s majd akkor én leszek az, ki most feleségem.

Tulestünk a kinszenvedések napjain, hernyóim bekötöttek. Megkönnyült lélekkel szemléltem sok szenvedésem gyümölcsét, s számitgattam előre, hogy én mennyi pénzt fogok kapni. — A gubók mind szépek, s első osztályuaknak látszottak. 10 nap eltelte után a gubók leszedéséhez láttam. Élvezettel szedegettem a szép fehér gubókat, s örült a lelkem előre azon, hogy mint fogok magamnak elégtételt szerezni a gubók árán feleségemnek.

*) 29-ik számunkban Hugauf Ede komoly cikkelyben mutatott rá azokra a visszaélésekre, melyeket a selyembevátló hivatal követ el a termelőkkel szemben. Mai tárcánk ugyanezen mizériákkal foglalkozik. A szerk.

Hatóság és közrend elleni kihágásért	20
Közbiztonság „ „	309
Közrend és közszemérem elleni kihágásért	191
Közegészség és testiépség elleni kihágásért	72
Tulajdon „ „	17
Erdő törvény „ „	237
Állategészség törvény „ „	15
Utrendőri törvény „ „	20
Cseléd törvény „ „	113
Ebtartási szabályrendelet elleni kihágásért „ „	5

A kihágási törvény alapján a rendőrkapitányi hivatal által kiszabott pénzbüntetések czimén befolyt és nyugta mellett a kir. adóhivatalba beszállíttatott 304 frt.

Erdei kihágások után kiszabott pénzbüntetések és kártérítésekből befolyt 111.24. Ezen összegből a kincstár részére a helybeli m. k. adóhivatalba beszállíttatott 50.85. Nagykanizsa város, mint erdőbirtokosnak pénztárába befizettetett 48 40 Nagykanizsa város erdő tulajdonosnak az erdei kihágás után kiszabott pénzbüntetésekből a városi szegény alapot megillető $^1/_5$ rész a városi pénztárba beszállíttatott 11.99.

Állategészség elleni kihágások után kiszabott pénzbüntetés befolyt 18 frt.

Ezen összegből az államkincstár javára befizettetett 9 frt.

A városi pénztár javára beszállíttatott 9.

Utrendőri kihágás után befolyt 34.50 frt.

Ezen összegből a megyei törvényhatóság utalapra Zala-megye pénztárába beszállíttatott 13 frt.

A m. kir. adóhivatalba az államkincstár javára fizettetett 7 frt.

Nagykanizsa város utalapjavára a városi pénztárba beszállíttatott 14.50 frt.

Ebtartási szabály rendelet alapján kiszabott és behajtott pénzbüntetés 8 frt.

Táncvigalmak, hangversenyek s egyébb mulatságok és mutatványokért bevett díjak, ugy a cselédtörvény és szabályrendeletek elleni kihágások után befolyt és a városi pénztárba beszállíttatott 780 frt.

A közigazgatási megyei fogháza alapjavára beszállíttatott 12.50 frt.

A letartóztatott egyénekről vezetett nyilvántartásba bevezettetett és részint jogerejűleg elitélt, részint elővizsgálat miatt letartóztatott 767 egyén.

Eltoloncoltatott 33.

Ügyforgalmi kimutatás.

Az ügyforgalom az 1896. évihez képest némi emelkedést mutat. Összehasonlitás kedvéért röviden csoportositom a hivatal 1896. és 97-ik évi ügyforgalmát.

	1897-ben:	1896-ban:	1897-ben: több:	1897-ben: kevesebb:
Ügydarab beérkezett	8353	7426	927	— —
Ezekből elintéztetett az év végéig	8292	7388	904	— —
Elintézetlenül maradt	61	38	23	— —
Hivatalos és magánfeljelentésre az eljárás megindittatott	1301	1474	—	173
A kir. biróságoknak átadatott	302	286	16	— —
A rendőrség kihágásokban biráskodott	999	1188	—	189
A kir. biróságok megkeresésére vagyon erkölcsi bizonyitvány kiállittatott	112	435	—	323
Letartóztatottak száma	767	781	—	14
Eltoloncoltatott	32	43	—	11
Dajkaságba adott gyermekek száma	33	29	4	— —
Cseléd nyilvántartásnál szolgálati helyét változtatta	1566	1047	5119	— —
Szolgálatot kereső cseléd részére tartózkodási engedély kiadatott	1695	1110	585	— —
Munka kereső iparossegéd részére tartózkodási engedély kiadatott	1140	9032	337	— —
Fertőzött betegek orvos rendőri utasitásra a kórházba szállittattak	62	60	2	— —
Orvosrendőri szemvizsgálat teljesittetett	1526	1376	150	— —
Épités rendőri s egyéb helyszini szemlék	340	—	—	— —
Tűrelmi bárca kiállittatott	99	79	20	— —
Házaló könyv láttamoztatott	133	217	—	84
Igazolási jegy kiadatott	112	132	—	20
Cselédkönyv kiállittatott	108	154	—	46
Hajtási jogositvány bérkocsisoknak	35	—	35	— —
Pásztor levél kiállittatott	5	7	—	2
Kóbor eb kiirtatott	27	6	21	— —
Tüz eset	15	8	7	— —

Nagykanizsán, 1898. évi junius hó

Delák Péter s. k.
r.-tőkapitány.

HIREK.

— **Kinevezések.** Dr. Berecky Viktor, kir. törvényszéki jegyző Nagykanizsán, a nagykanizsai kir. járásbirósághoz albirává neveztetett ki. — Dreven Lajos kir. törvényszéki albiró Kaposvárról a nagykanizsai kir. járásbirósághoz helyeztetett át. — Az igazságügyminiszter Fehér József kecskeméti m. kir. adóhivatali adótisztet, a nagykanizsai kir. törvényszéki aljegyzőjévé nevezte ki.

— **Esküvő.** Hajnal Ignác fővárosi tanitó, jövő hó 7-én vezeti oltárhoz Bun Samu keresk. isk. igazgató leányát. Szabinát, a nagykanizsai izr. templomban.

— **A jóváhagyott fizetésemelés.** A mult évi városi költségvetés azon tételei ellen, melyek a városi tisztviselők fizetésfelemelését czélozták, — tudvalevőleg dr. Dick József és társai felebbezést nyujtottak be. A vármegye decemberi közgyűlése e fellebbezés ellenére jóváhagyta a város egész költségvetését; de erre megfellebbezték a belügyminisztherez. A napokban érkezett meg a belügyminiszter döntése, — mely a fizetésemelést jóváhagyta s igy tisztviselőink immár nyugodtan élvezhetik felemelt fizetésüket.

— **Változások a fögimnázium tanári karában.** Fögimnáziumunk tanári karában több változás történt a kegyesrend kormányának intézkedése következtében. Eltávozik körünkből Járvás Mihály, ki egyenes szókimondásával és jó humorával kedveltje volt társaséletüknek, hogy szülő városában, Kecskeméten, folytassa tovább a tanitás nemes munkáját. Simonides István szintén saját kérelmére távozik tőlünk Szegedre; Boross Antal Sátoralja-Ujhelyre megy, Sáfrány Károly pedig, ki rövid itt tartózkodása alatt nagy tudásával és széles körű műveltségével keltett feltünést, Vácra helyeztetett át. Az eltávozottak helyébe jönnek Perger József Léváról, Mondik Pál Kolozsvárról, Tubán Tibor, és Sulier János Budapestről.

— **Halálozások.** Őszinte részvéttel vettük a következő halotti jelentést, mely mély gyászba borította törvényszékünk elnökét, Tóth László és egy nagy előkelő rokonságot: Tóth Izabella, Janka, Berta, Tóth László nagykanizsai kir. törvényszéki elnök és neje szül. Békássy Laura s ezek gyermekei: Tóth Camilla férjezett Dezsényi Béláné és Tóth Mariska, továbbá Sárkány Cornélia, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szivvel jelentik feledhetetlen testvérüknek, sógornője, nagynénjük, illetve unokahugának Tóth Gizellának folyó évi julius hó 25-én délután 3 órakor, életének 49-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A boldogult hült teteme folyó hó 27-én délután 4 órakor fog a gyászháznál (Hosszu-utca 92. szám) a róm. kath. hitvallás szertartása szerint beszenteltetni és a veszprémi alsó-városi sirkertben levő családi sirboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig julius hó 27-én délelőtt 8 órakor fog a veszprémi szent Ferencrendiek templomában a Mindenhatónak bemutattatni. Veszprém, 1898. évi julius hó 25. Áldás és béke poraira!

F. hó 25-én d. u. helyezték örök nyugalomra Rathmann György tekintélyes polgártársunkat nagy részvét mellett. A boldogult 76 éret élt és nagyszámu rokonság gyászolja elhunytát.

Berényi Jenőné szül. alsó és felső zaturcsai Zathurecky Margit Zsigmondháznál folyó évi julius hó 23 án reggeli 4 órakor, hosszas és nehéz szenvedés után életének 24-ik boldog házasságának 7 ik évében elhunyt. A fiatal ur szomorú halála kiterjedt rokonságot borított gyászba.

— **Városi közgyűlés.** Nagykanizsa rendezett tanácsu város képviselőtestülete 1898 évi augusztus hó 28-án közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya volt a helybeli vágóhid belső berendezése tárgyában megtartott árlejtés eredményének bejelentése. — A közgyűlést Lengyel Lajos helyettes polgármester nyitotta meg. Miután Nagy Dezső v. tanácsos előadta, hogy a v. tanács által eszközölt árlejtés alkalmával Saller Lajos épitőmester tette a legelőnyösebb ajánlatot, a közgyűlés névszerinti szavazással egyhangulag Saller Lajost bizta meg a belső berendezés szállitásával és ennek 7997 frt 15 kros ajánlatát fogadta el. Ezen határozat enunciálása után Eperjessy Sándor v. képviselő felhivta a v. tanács figyelmét a közvágóhidhoz vezető út elkészitésére, mely nélkül az őszi esőzések beálltával a közlekedés csak a legnagyobb nehézséggel lenne kivihető. Elnöklő helyettes polgármester azon kijelentése után, hogy az első munkálatok ez irányban folyamatban vannak és hogy a tanács tőle telhetőleg mindent el fog követni, hogy az uttest legalább az épitészeti bizottság által javasolt részében még ez év folyamán megkészittessék, — a közgyűlést berekesztette.

— **Katonai 50 éves jubileum.** A Csáktornyan és Varazsdon állomásozó, az orosz cár tulajdonát képező 5. ulánusezred jövő hó 2-án ünnepli Varazsdon ötvenéves fennállásának emlékünnepét. Az ünnepély tábori misével kezdődik. — Mise után a cárnak saját maga által ajándékozott arcképét fogja Worinen ezredes, orosz attaché a cár nevében az ezrednek átadni. Ezután az ezred diszmenetben elvonul a cár kiküldöttje előtt. 11 órakor villásreggeli lesz a tiszti étkezőben. Délután lóverseny Vinokovcsákon, 7 órakor pedig ebéd a szinház nagytermében, — melyre a hatóságok fejei is hivatalosak lesznek. Este fél kilenc órakor táklyásmenetet rendeznek. A fáklyákat időnként viszi az ezred legénysége. Másnap délután a legénység vendégeltetik meg. Az orosz cár arcképe már megérkezett. — Nagyobb, mint egy billiárdasztal, rámája igen értékes. Az ezred tisztikara erre az ünnepélyre Sacher bécsi vendéglőst hozatja le, ki a főzést és felszolgálást saját embereivel végezteti. Ebéd alatt a szinházépület feljárata előtt az ulánusok régi szabásu és szinű (banderiális huszár és zöldszinű ulánus) ruhában lesznek felállitva, mert tudvalevőleg ez az ulánusezred az 1848-ki horvát banderiális huszárezredből alakittatott. Az ünnepély igen impozánsnak igérkezik.

— **Katonai hirek.** 1898. évi augusztus hó 4-én a helyben állomásozó cs. és k. 48. gyalogezred 4. zászlóalja Pozsonyba megy, helyette a 2. zászlóalj vezényeltetik ide. — Összpontositás végett 1898. évi julius hó 10-ke óta itt elhelyezett m. k. 20. honvéd gyalogezred körmendi 3. zászlóalj és fiumei zászlóalj 1898. augusztus hó 3-án állomás helyükre visszatérnek. — 1898. augusztus hó 13-án bevonul városunkba fegyvergyakorlatra: 18 főtiszt, 7 tiszthelyettes és 740 fényi legénység a m. k. 20. honvéd gyalogezredből és augusztus 28-án 800 cs és k. 48. gyalogezredből tartalékos. — 1898. évi október hó 3 án 450 cs. és k. 48. gyalogezredbeli póttartalékos 8 heti kiképeztetésre bevonul Nagykanizsára.

— **Kanonoki stallum.** Pribék István felszentelt püspök, veszprémi kanonok halálával megüresedett a veszprémi káptalannál egy stallum. Mint halljuk e stallum nemsokáig marad betöltetlenül s az igy megüresedő kanonoki helyre Kránitz Kálmán alsó páboki esperes-plébános van kiszemelve.

— **Petőfi és Tompa emléke.** A fögimnáziumnak és kereskedelmi iskolának néhány növendéke a legszebb foglalatossággal tölti a vakációt. Egy kis kört alakitott, hogy ott magát képezze, a szép és jó szeretében gyarapodjék. Szavalásssal, művek készitésével és birálgatásával edzik erejüket nemcsak a jövő iskolai évre, hanem az életre is. A szép törekvésű tanulók holnap a nyilvánosság elé lépnek, nem azért, hogy igyekezetük szerény gyümölcseivel kérkedjenek, hanem hogy nagyjaink emlékének áldozzanak. Ünnepükről a következő meghivót küldötték szét: A „nagykanizsai szünet-idői ifjusági kör" f. évi julius hó 31-én, vasárnap Petőfi Sándor és Tompa Mihály koszorus költőink halálának évfordulója alkalmából zártkörü ünnepséget, illetve disz-gyülést rendez, melyre t. c. és be-

---

gemtől, a ki bizonyosan bocsánatot fog majd tőlem kérni, ha látja, hogy igazam volt, midőn azt állitottam, hogy a selyemhernyó tenyésztés jövedelmező foglalkozás. A tisztogatáshoz fogtunk én, feleségem, anyósom (nekem jó anyósom van ám, ki még gubók tisztogatásában is egész nap segédkezik, s csak egy szóval sem fejezte ki elégedetlenségét, mig feleségem még ekkor is folyton elégedetlenkedett) s még más három. Egész nap tartott az aluszékony munka. A gubókat magam válogattam a legnagyobb lelkiismeretességgel a nálam levő „minta gubók" és a felügyelő által adott utasitások alapján. A tiszta, kemény gubókat (a felügyelő szerint kemények azon gubók, melyek a két végükön ujjaink közé véve, s megnyomva be nem horpadnak) mint első osztályuakat; — a puhább, alaktalan, piszkos, kettős gubókat mint másodosztályuakat külön-külön raktam. Hogy pedig még mindig duzzogó élettársamat egy kissé felviditsam, előre megmérettem ugy az első,— mint másodosztályu gubókat.

Első osztályu gubó volt 25—, másodosztályu 6 kiló.

Anyjukom hamarosan számadást csinált, mint afféle jó üzletvezető. „4 frtot adtál levélért, 2 frt 10 krt lécekért, 7 frtot fizettél a napszámosoknak; a cselédek lovat és kocsiért 7 napon át naponkint 1 forint 50 krt számitva, 10 frt 50 kr., (no ezt ugyan nem magasan számitotta, ennek örültem), zsuppért 60 kr., összesen 24 frt 20 kr. Kapsz a gubókért számitásod szerint 28 frtot, marad 35—40 napi saját fáradságodért 4 frt. (Oh Istenem, hát a hat heti szekatura, mit 60 frtért ki nem állottam volna? Ez csak ráadás? De nem széltam semmit.)

No édes feleségem ne zugolódjál. — Hasznunk mégis sok van. Látod a 24 frt kiadás apránként, 6 hét leforgása alatt történt s mi most egyszerre kapunk 28 frtot; másodszor meg tudod: a kötelesség! A népnek jó példát kell mutatni. Ez csak kezdet, a folytatás majd jobb lesz. A nép pedig megkedvelvén a tenyésztést, áldani fog. Nekem pedig ez busás fizetés fáradságomért.

Másnapon korán reggel össze pakolva, megindultunk feleségemmel, (ki a gubóknak e végtisztességet szivesen adta meg) Kanizsára a „beváltóhoz." Az udvarra befordulva, mindjárt feltünt Hugauf barátom alakja, ki a rács mellett, melyen egy halom gubó volt szétteritve, állva, erősen gesztikulált.

„Szervus Ede!" — „Szervus Imre," „no jókor jösz, majd neked is lesz részed a szekaturában, melyet itt ki kell állani. Nézd csak! gubóimat már háromszor válogatták s most negyedszer akarják még megválogatni. Ugy látszik az a cél, hogy addig válogassák, mig első osztályu gubó nem marad."

Én bemegyek a helyiségbe, hol a felügyelő ur a rács felé velem háttal fordulva — állott és babrált a gubók között. Tisztességesen köszöntém őt, mig ő felém sem fordulva, mormogott valamit köszöntésemre.

Ejnye de gyönyörü fogadtatás, gondoltam magamban. Vagy talán ez valami nagyobb ur, s nem az a felügyelő, aki nálam léte alkalmával, hogy közremű ködésemet megnyerje, annyira nyájas és előzékeny volt? Midőn azonban meggyőződtem hogy mégis az, vigasztaltam magam hogy „a kakas is ur a maga szemetjén." „Kérem felügyelő ur tessék a gubókat átnézni és átvenni."

— „Tessék csak kérem arra az üres rácsra kiteriteni, majd röstön küldöm egyik alkalmazottat, aki megmutatja miként kell kiválogatni."

„De kérem én már otthon a legleikiismeretesebben kiválogattam, csak legyen szives átnézetni." „Hja kérem ez nem elég! Nagyon szigoru utasitásunk van erre nézve, melyet be kell tartanom."

Kiöntettem a gubókat, oda jött egy nőnapszámos, aki mutogatta, hogy mint kell megválogatni, s azzal ott hagyott.

Én csak elszörnyedtem! Ha igy kell válogatni, akkor én itt állhatok reggel 9 órától 11 óráig! Minden egyes gubót külön kézbe fogni, megforgatni, megrazni, hogy a báb zörög-e benn? Engedelmeskedtem a „rendelet"-nek. Jelentém, hogy munkámmal készen vagyok. Egy jó negyed órai várakozás után jön a felügyelő ur, aki szintén darabonkint ujra válogatni kezdi az általam már két izben kiválogatott gubókat, s csak minden 3-ik, 4-iket hagyta első osztályunak, a többit mind másodosztályunak minősitette.

„Ugyan kérem felügyelő ur mit csinálnak? Ez a gubó mért másodosztályu?" — Kérem ez alakra ugyan kifogástalannak látszik, de nézze kérem a bekötés alkalmával a szalmaszálba köttetett. Csakugyan egy kicsiny bevágás forma volt rajt látható, melyet laikus szem még egyenként válogatva, sem igen vehetett észre.

— Hát ez a gubó kérem mért másodosztályu? — kérdém egy másik gubót adva kézbe. Ez kérem? Tessék középett megnyomni, puha. „De kérem szeretettel ön azt mondta, hogy a két végén kell a gubót megnyomni, ha azt akarjuk megtudni, hogy elegendő kemény e."

— Hát ez a gubó — egy másikat mutattam ismét — miért másodosztályu?

— Ez kérem a rendes nagyságnál valamivel nagyobb." (De bántam, hogy ugy „meghizlaltam" azokat a hernyókat!)

Nohát kérem felügyelő ur, hogy eljárásukban a rossz akaratot bebizonyitsam, tessék itt vannak a „minta gubók," melyeket nálam tetszett hagyni. Itt van kérem nyomkodjuk meg ezeket középett, mind puha egytől-egyik! Nézze kérem ezen is, ezen is, meg ezen is lehet szalmabevágásokat látni. Sőt alaktalan, horpadt, piszkos gubók is találhatók.

Kérem ez nem irányodó! Tessék oltbenn megnézni a mintagubókat, azok irányadók. Szót fogadtam, mint a jó gyerek. Bizony ott is a legtöbb gubónál sikerült a felügyelő urnak bebizonyitanom, hogy még olyan minőségűek sincenek azok, mint nálam a másodosztályuak.

Erre már méregbe jött a felügyelő ur, az általam a mintagubókból kiválogatottakat földhöz csapkodva, eltiporta, s a rendeletet mutatja, mely szerint a gubók 40% levonással váltathatók csak be. A felügyelő ur elvégezve a válogatást egy „aszszonyság"-ot hivott oda, hogy még ő is válogassa meg a négyszer megválogatottakat.

De már ekkor engem is elhagyott a béketürés, (délfelé járván az idő) hangosan kezdtem e szekatura ellen tiltakozni. Erre a felügyelő ur egy másik rendeletet mutatott, mely szerint aki nem hagyja gubóit megválogatni, jogában van az egész mennyiséget mint II od osztályut követelni a beváltásra. (Világos volt előttem a cél! De csak nem evett senki bolond gombát, hogy a saját kárára tegyen hasznot az intézetnek!)

Belekellett nyugodnom az ismételt válogatásba. Ez volt még csak az igazi válogatás! A már négyszeri válogatás után maradt 1 osztályu gubóktól még 20—30 százalék selejtezve lett a II. osztályba. Hja kérem a rendelet!

Végre megtörtént, de már delet harangoztak!!! A gubó beméretett! A 25 kló első osztályu gubóból lett 13 kló, a többi másodosztályu, s én 28 frt helyett kaptam 20 frtot. Tehát 4 frtot ráfizettem, mert a rendelet ezt követeli.

Előbb én nevettem Hugauf barátomat, most meg ő engem! De azért elhatároztuk, hogy jövőre nagytenyésztők leszünk, mert ily kisebbszerü veszteség sem nekünk, sem az intézetnek nem nagy előny. Azok pedig kik vidékről hozták be gubóikat, mind csak a mester urat áldották, mint akinek rábeszélése folytán lettek tenyésztők.

Tanulság: aki feleségével 6 héten át haragba akar lenni; — aki a selyemhernyó tenyésztésre rá akar fizetni; — aki a beváltónál 3—4 órai szekaturának ki akarja magát teuni, az legyen tenyésztő!

Selmecy.

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként — saját gyáraimból —

valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként – sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin- és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak póstabér-, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállitó).

cses családját tisztelettel meghívja. Kezdete d. e. 10 órakor Az ünnepség a Nádor-utcai kisdedóvó nagytermében fog megtartatni. Műsor: 1. Az apostol (II. rész) Petőfi Sándortól, szavalja Pollák Dezső, f. k. isk. tan. 2. Petőfi Sándor és költészete. (Felolvasás.) 3. Egy gondolat bánt... Petőfi Sándortól, szavalja Obláth Richárd, fögimn. tan. 4. Petőfi és Tompa, (beszéd) mondja Weiszberger Béla, fögimn. tan. 5. A gályarab lobászа, Tompa Mihálytól, szavalja Németh György, fögimn. tan. 6. Tompa Mihály és költészete. (Felolvasás.) 7. Új Simeon, Tompa Mihálytól, szavalja Macsek Gyula, fögimn. tan. 8. Részlet Shakespeare Coriolanusából, fordította Petőfi Sándor. Előadják: Németh Görgy (Coriolanus,) Weiszberger Béla (Aufidius.) Berger Lipót (1. szolga) Obláth Richárd (2. szolga) Macsek Gyula (3. szolga.) Vajha a közönség részvételével méltányolná igyekezetüket.

— **Női kereskedelmi tanfolyam Zala-Egerszegen.** A vallás és közoktatásügyi miniszter úr ő nagyméltósága f. évi julius hó 20-án 47.758 szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy Zala Egerszegen az 1898/9-ik tanévben is női kereskedelmi tanfolyam szerveztessék. A tanfolyamba oly leánynövendékek vétetnek fel, kik a polgári iskola 4. osztályát sikerrel végezték, vagy pedig, kik a magyar nyelvtan, földrajz és számtanból letétendő felvételi vizsgálaton igazolják, hogy a tanfolyam sikeres befejezéséhez szükségelt elő tanulmányokkal rendelkeznek. A felvételi vizsgálatért 5 frt díj fizetendő. Tandíj egész évre 50 frt mely havi 5 frtos részletekben előre fizetendő. Szegénysorsu tanulók fél-esetleg egész tandíjmentességben részesülnek. Az erre vonatkozó kérvények a tanfolyam igazgatóságához cimezve szeptember hó 7-ig benyujtandók. A szabályszerű beiratások szeptember hó 7-én d. u. 3—5-ig és 8-an d. e. 9—12 ig eszközöltetnek a felső keresk. iskola földszinten levő középső osztályában, ugyanekkor tartatnak a felvételi vizsgálatok is. A szülőket érdeklő bármiféle felvilágositást készséggel ad az intézet igazgatósága.

— **A prágerhofi állomásfőnök.** A prágerhofi állomásfőnök a déli vaspályatársaságnak talán legfontosabb személye, ő menti meg a társaság jövedelmét, ezt képzeli ő magáról. Csakhogy az ut melyet céljainak megvalósitására választ, talán még sem egyezik meg a déli vasut társaság igazgatóságának szándékával. Mert hogy egy állomásfőnök különösen a magyar utasokat, és ezt kiemeljük, egyszerűen felzavarja, vexálja azon ürügy alatt, hogy sok podgyászt visznek magukkal, ez már mégis hatáskörének tullépése. Eljárása rendesen az, hogy portásával szakaszról szakaszra megy, he gyiről tövire kikérdezi az utasokat, hogy melyik az ő podgyászuk és ha véleménye szerint valamelyik utas egy kis böröndön felül még csak egy kalapkatulyát visz magával, az illetőt leszállásra és a podgyász feladására készteti. Ha az utas ezt megtenni vonakodik, akkor az illetőt a továbbutazástól eltiltja. Kérdezzük már most, a déli vaspálya igazgatóságának határozott utasitására cselekszik e a prágerhofi állomás főnök, vagy pedig csak egy okvetetlenkedő, tulbuzgó hivatalnokkal van dolga a közönségnek? És végre nem a pragerhofi állomás főnöknek feladata a Magyarországból jövő utasokat utjukban megakadályozni, hanem a kiindulási állomásforgalmi személyzete intézkedik, ha az utas vételenül a kelleténél több podgyászt vitt a kupéba.

— **Mènselejtezés Palinban.** Julius 24-én tartatott meg Palinban a vidéki gazdaközönségnek ez idő szerinti nagy elfoglaltsága dacára is élénk érdeklődése mellett a szokásos évi selejtezés. S e nagyszámu megjelenés világosan bizonyitja, hogy a palini méntelep felállitásánál kitűzött cél, Zala és Vasvármegyék közönségében emelni a lótenyésztés iránti törekvést és hajlandóságot — teljesen elérettett. A ménosztály vezetője Parcsetich Ottó kapitány. Ez alkalommal megjelentek: Losoncy Mihály min. tanácsos földmüvelési miniszter titkár, Composcht Alfonz ezredes, Kis Gyula vasmegyei és Koller István zalamegyei lótenyésztési bizottsági elnökök, továbbá Csertán Károly alispán, Hertelendy Ferenc, Kemény Andor, Bogyay Márton, Hácky Kálmán, Hajós Mihály, Viosz Ferenc, Gyömörey János, Parcsetich Ottó, Ebensponger Ernő, Somogyi Gyula, ifj. Koller István, Koller Ferenc, Lővi Miksa és még Somogy és Baranya megyéből sokan. Kiselejtezteteett 13 mén, ebből 3 drb. magánteny észtők részére eladatott, 5 drb. gazdasági munkára fog alkalmaztatni. 5 drb. pedig a nagykanizsai piacon elárvereztetik. Igen jó benyomást tett Losoncy min. tanácsos azon intézkedése, hogy Nóri fajbeli méni nem adtak el magánfogyasztók részére. Méltó elismerés illeti a méntelepen tapasztalt rend s a lovak kitűnő kondiciójáért Parcsetich parancsnokot, kinek működésében nagy segitségére vannak szép készültségű altisztjei s a szorgalmas legénység. A hivatalos eljárás befejezése után fényes társasebéd volt a méntelep gyönyörű parkjában.

— **Járdáink.** Mig a város most javittatja kongó utait, addig a háziurak egészen egykedvűen néznek, hogyan állnak tótágost a téglák a gyalogjárókon. Ha egy város közigazgatását egyes emberek diskreciójától tennök függővé, igaz, nem sokra mennék. és akkor a téglák is állhatnának tótágost. De mintingy elengedhetetlen föltétel, hogy rendnek muszáj lenni, kérjük a főkapitány urat, hogy irja meg a házigazdáknak, miszerint a téglák nemzetközi koncertjében az egyensuly meg van bontva. A házigazdáknak pedig már egyszer más politikát kell csinálniok.

— **Velencei est a Balatonon.** — A keszthelyi csónakázó és korcolyázó egyesület vigalmi bizottsága 1898 évi julius hó 31 én, (vasárnap) ünnepélyt rendez, melyre Nagykanizsa és vidéke n. érdemű közönségét tisztelettel meghivja. Az érdekes ünnepség programmja ez: Este fél kilenc órakor: Velencei est a Balatonon, lampionos díszcsónakázás, tüzijáték. Jambó Társaság. Szóló énekesek konfetti, szerpentin. — Holdvilágos est saját holdjainkkal biztositva van! Belépti jegy 1 kor., gyermekjegy 40 fillér. (Bérletjegy nem érvényes!) Zártkörü tánc a „Hullám" mulatóban kü ön belépti jegygyel! A tiszta jövedelem részben a keszthelyi önkéntes tüzoltó egyesület javára fordittatik.

— **Fehér zászló.** Már rég idő óta nem volt alkalmunk arra, hogy jelenthettük volna, hogy városunk területén semmiféle kihágás, vagy büntett, avagy vétség ezen a héten nem fordult elő. — Ezuttal abban a helyzetben vagyunk, hogy a rendőrkapitányi hivatalra kitűzött fehér zászlóval számolhatunk be. — Nem lehetetlen azonban, hogy cáfoló kedvben élő polgártársaink keresnek módot és okot arra, hogy ezen tudósitásunkat megdöntsék, az által, hogy egész amerikai módra — mialatt lapunkat nyomják, — holmi apró ki és áthágások elkövetésében szereznek maguknak müélvezetet.

— **Nőemancipáció Amerikában.** A „Westminster Gazette" következő érdekes összeállitásban mutatja ki, hogy milyen munkakört hóditottak maguknak a nők a legutolsó évtized leforgása alatt az éjszakamerikai Egyesült Államokban. Volt az Unió területén

	1870-ben	1890-ben
szinésznő	692	3949
épitésznő	1	22
festőnő és festőtanárnő	412	10810
irónő	159	2725
lelkésznő	67	1236
mérnöknő	—	128
ügyvéd	5	208
zenésznő és zenet.-nő	5752	34518
városi és állami hiv.-nő	414	4875
orvosnő	527	4550
könyvelőnő	—	27777
kereskedősegéd	8106	64048
gyorsirónő	7	21185

— **Legnehezebb zongora darabok.** A „Figaro" azt a kérdést intézte olvasóihoz, hogy melyek a legnehezebben játszható zongoraművek. Marmontel, a konzervatórium 80 éves doyenje szerint legnehezebben tanulták növendékei Beethoven szonátáját (op. 3); nehezek továbbá Thalberg szonátája, Wéber szonátája, Chopin lágy E-szonátája és az 1. és 3, ballada, Liszt 12. rhapszódiája, aztán meg Staint-Säens Allegro appassionatoja, melynek rithmusa okoz sok nehézséget. — Diémer Louis szerint a Bach, Gluck, Mozzart-féle zenét nehéz interpretalni. Legnehezebb műnek Balakirev orosz szerző Islamey c. szerzeményét tartja. Ugyanezt nevezte meg Planté Francis. — Pfeiffer George a Beethoven Mondschein szonátáját és Schumann Karneválját sorolta föl. — Pugno Raoul szerint legnehezebbek: Bach kromatikus fantáziája; Beethoven B-moll, op. 106. szonátája, Schumann variációi Paganini thémájáról. — Delaborde szerint az a legnehezebb mű a melyet épen játszik. Gresse szerint az, a melyet a szerző előtt játszanak.

— **Teljes ellátásra** *jó családból való fiukat elfogad egy helybeli tanár. Cim: a kiadóhivatalban.*

— **Házeladás. Ház két kerttel, négy utcai, két udvari szobával hozzávaló helyiségekkel szabad kézből azonnal eladó. Cim: a kiadóhivatalban.**

IRODALOM

— **Az önálló magyar hadsereg.** — Az „Atheneum" r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története" cimü tiz kötetes nagy munkának [milleniumi kiadás] nyolcadik kötetéből legujabban megjelent 157., 158., 159. füzetekben Marcali Henrik leirja a hires 1790—91-iki országgyülés történetét. Tudvalevőleg ezen az országgyülésen a Mária Terézia és József császár által követett magyar nemzet ellenes politika visszahatása gyanánt a rendek követeléte a magyar szabadságjogok és nemzeti jogok ujból való megerősitését. Ez az országgyülés, mely a legmagasabb fokú érdeklődésről kisérve nyitiatott meg Budán, arról is nevezetes, hogy a hölgyek ekkor nyertek legelőször engedélyt arra, hogy az országgyülést latogassák és a karzaton jelen legyenek. Az országgyülési gravamenek között a legsulyosabbak voltak azok, a melyek a hadsereg elnémetesitésére, nemzeti jellegebő l való kivetkeztetésre vonatkoztak. Ez a nemzeti sérelem már előjött mindjárt, mikor II. Lipót király koronázási diplomájának kiállitása felett vitatkoztak. Még a diploma-készitő bizottság kiküldetése előtt felolvastak a rendeknél a magyar katonaság folyamodását, melyet a „Karoli, Pálfi, Nadasdi, Splényi, Gyalog- és Erdődy, Toscana, Spleni Lovas Regementbéli főtisztek," nyujtottak be a „Tekintetes Nemes Hazának." Ezek a főtisztek tizenkét pontban foglalják össze kivánságaikat Kivánjak a független, önálló hadsereget, mely kizaró ag magyar tisztek parancsnoksága alatt áljon; ez a hadsereg egyedül a hazától függjön, bekesség ideje alatt folyton „a hazában kvarteloszon," a hadsereg ruházata, nyelve legyen magyar. „A német nyelv – ugymond, — melynek sniját nehezen viseli a közkatona, a haza seregei közül kiirtassék s az egész vadi szolgalat magyar nyelven folytattassék, a mi az idegeneknek illendő eltávozásra fog szolgálni." „Háboru idején a magyar sereg soha a nemettel és ze ne kevertessék, hanem maga s együtt harcoljon, hogy az által elkerülje ama mesebeli szamárnak sorsát, ki a lónak eledelt hordván, maga ehen meghalt" stb. Ez a folyamodás is egyik jellemző kifejezése annak az általános nemzeti ébredésnek, mely József császár után következett Ennek a folyamodványnak sorsát is megirja Marcali Henrik. Maga a folyamodvány felretétetett, az aláirók pedig üldoztettek. Ezek a füzetek is tele vannak erre a korra vonatkozó számos képpel Mint müemlékletek vannak a füzetekhez csatolva „I. Ferenc koronázási esküje." [Mansfeld egykoru metszete után] — „I. Na oleon" [Isaey metszete után], — „II. Lipót koronázási esküje". [Egykoru szinezett metszet után.] — „II. Lipót koronázása" egykoru metszet után Egyes füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Az e rovatban megemlitett művek mezrendelhetők és kaphatók **IFJ. WAJDITS JÓZSEF** könyvkereskedésében Nagy Kanizsán.

KÖZGAZDASÁG.

— **Heti jelentés a gabonaüzletről 1898. julius hó 29 én.** A mult heti árhanyatlások e héten folytatódtak. Napról-napra 25—30 krnyi áresések voltak, mig végre tegnap és tegnapelőtt 10 krnyi emelkedés állott be. — A kinálat a már eddig elkészült gabonában óriási, ellenben a kereslet miután a legtöbben még olcsóbb árakat remélnek, nagyon csekély és ezen körülmények következménye a baisse.

Az időközben beállt eső a be nem takaritott gabona minőségére káros hatással volt.

Az eddig forgalomba hozott gabonacikkek közül minőségre nézve legjobb a buza. — Átlag sulya hektóliterenként 78|79 kor. A rozsnál már nagyobb eltérések vannak. Igy pld. szallittatott 74 kgros majd pedig ősak 67 kgros rozs is. — Az árpából jobb minőségü még nem hozatott forgalomba.

Néhány vaggon uj zab frt 6 40|50 került eladásra.

A forgalom piacunkon e héten kezdődött meg. Ma következő piaci áraink vannak:

Uj buza	frt	8·20— 8·40
„ rozs	„	6·20— 6·40
Ó zab	„	7·40— 7 60
„ tengeri	„	6· —

100 kilgrammként.

Uj zab kicsinyben még nem adatott el.

Felelős szerkesztő: *Dr. Kiss Ernő*
Helyettes szerkesztő: *Dr. Villányi Henrik*
Kiadó: *Ifj. Wajdits József.*

VEGYES.

— **Fényképező készületek diletánsok számára.** Mindenkinek, kik a fényképezés ezen kellemes és barki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek ajánljuk az 1854 év óta fennálló különösen fényképező készülékekkel foglalkozó A. Moll cs. és kir udv. szállitó Bécs Tuchlauben 9. egész a ennek illusztrá t árjegyzékének átnézését, mely kivánatra ingyen küldetik meg.

NYILTTÉR*)

Vese, hugyhólyag, hugydara és a **köszvénybantalmak** ellen, továbbá a **légző** és **emésztési** szervek **hurutos** bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz.

Hugyhajtó hatásu!

Kellemes izü! | Könnyen emészthető

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

*) Az e rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK:

460 sz. tk./1898.

Arverési hirdetmény.

Alólirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. jbiróságnak 1898 évi V. III. 117—122/1. sz. L 229/2., — V. III. 223/1., — V. III. 264/1., — sz. I. 114/3. számu végzései következtében özv. Malics Istvánné, Nagykanizsai Bankegyesület, — Seitl János, — Keller Ignátz, — Nagykanizsai segélyegylet szövetkezet, — Schuth Vilmos, — Pollák Edmund — és Tonitz járásbiróság V. III. 117/2. 1898. számu Herman javára Hein Mihály nagykanizsai lakós ellen 150 frt, — 150 frt. — 200 frt, — 180 frt, — 1200 frt. 1300 frt — 500 frt, — 70 frt 30 kr. — 210 frt 80 kr. — és 58 frt 25 kr, s jár. erejéig foganatositott biztositási és kielégitési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1653 frt 83 krra becsült kávéházi berendezések, szobabutorok stbből álló ingó-ságok nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a nagykanizsai k. végzése folytán Nagykanizsán, a helyszinén leendő eszközlésére 1898. évi **augusztus hó 9-ik napjának d. e. 8 órája** kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Nagykanizsán, 1898. julius 25-én.

MAXIMOVITS GYÖRGY.
kir. bir. vhajtó.

509/sz. 1898.

Arverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmeben ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. jbiróságnak 1898. évi VIII. 217/1 sz. I. 417/3 számu végzése következtében Rothschild Albert és Singer Samu nagykanizsai cég javára Brodmann F. (Fáni) nagykanizsai rőfös cég ellen 850 frt és 450 frt, s jár. erejéig 1898 évi junius 16., 17. és 23-án foganatositott kielégitési és biztositási végrehajtás utján le és felülfoglalt és 1148 frt 15 krra becsült szobabutorok, rőfös cikkek, bolti berendezések stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbiróság VIII. 217/2 1898. számu végzése következtében fenti tőkék és járalékai Nagykanizsán a helyszinén leendő eszközlésén 1898. **évi augusztus hó 4. napjának d. e. 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt N.-kanizsán, 1898. jul. 22. napján.

MAXIMOVITS GY. kir. bir. vhajtó.

4826/tk. 98.

Arverési hirdetmény.

A n.-kanizsai kir. törvszék, mint tkvi hatóság részéről közhirré tétetik, hogy a délzalai takarékpénztár végrehajtatónak, Szücs Mihály és neje Szép Anna elleni 5000 frt tőke és járulékai iránti vhajtási ügyében, a n.-kanizsai kir. törvszék területéhez tartozó a szt.-balázsi 104 sz. tjkvben † 1662 hrsz. alatt felvett, és 1316 frtra becsült ingatlan Szép János z.-szt.-mihályi lakós korábbi árveréseni vevőnél hátralékos 79 frt 10 kr. tőke, ennek 1898. január 7-től 5% kamatai, 5 frt 60 kr. ujabbi árverés kérelmi és a még felmerülendő költségek behajtása céljából, 1898. **évi augusztus hó 26, napjának délelőtt 10 órakor** Zala-Szentbalaza községházánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi julius hó 16. napján.

GÓZONY, kir. tszéki albiró.

Suchard csokoládjai és kakaói.

Tévedések elkerülése czéljából a mélyen tisztelt közönség figyelmeztetik arra, hogy **Suchard Ph.** gyára ugynevezett **törmelék csokoládét** se nem gyártja sem kereskedelembe nem hozza. — **SUCHARD PH.** *csokoládéért a tiszta állapotbani szállitásért kezeskedve van és csakis staniol csomagolásban gyári jegy és aláirással kapható.*

GYAKORNOK

jó házból ki a német, horvát (vagy szláv) és a magyar nyelvben szóban és irásban jártas azonnal alkalmazást nyer HORVÁTH A fűszer-, gyarmat- és liszt kereskedésében, Warazsdon.

Gutori Földes Kelemen

aradi gyógyszerész

Margit-Crémeje.

Margit-Créme legjobb arcz créme, rövid idő alatt ifjitja és szépiti az arczot.
Margit-Créme egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások bőratka (Mitesser) ellen.
Margit-Créme egyedüli szer, bőrpattanások, arc és kézvörösödés, napbarnitás ellen.
Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön fölvétetik, s ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arcz 3—4 nap alatt alabástromfehérré lesz.
Margit-Créme teljesen ártalmatlan, miután nem zsiros, hanem igen finom, hamar felszivó hatással bir. Az arcz nem lesz olyan fényes, mint más krémektől, azért nappal is használható.
Margit-Créme nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.
Margit-hölgypor fehér, rózsa és créme 60 kr.
Margit-szappan 1 doboz 35 kr.
Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon felirattal és czimerrel van ellátva.

Hamisitásoktól óvakodjunk.

Főraktár Nagy-Kanizsán: Reich Gyula gyógyszerésznél.

GRAND-HOTEL NATIONAL, **Bécs II. Taborstrasse 18.**

Régi hirneves családi szálloda, ujonnan berendezve, 200 szoba 1 frttól felfele, kiszolgálás és világitással, fürdők cs. és kir. távirda- és telefon állomás a házban, Legkedvezőbb fekvéssel, a jubileum kiállitás látogatók számára. — A kiállitás alkalmával árfelemelés nélkül. — Pályaudvarok és gőzhajóállomás közvetlen közelében. — Lóvasut és társaskocsi összeköttetés a házból minden irányban.

Kitünő étterem. — Személy felvonás.

F. M. Mayer, tulajdonos.

Szivattyukat | **Tüzlecskendőket**

házi, ipari, mezőgazdasági, épitkezési és egyéb nyilvános célokra kézjárgány és erőhajtásra.

városi, községi, gazdasági és gyári tüzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pócegödör tisztitó készülékeket, utcai öntözőkocsikat, sárkaparókat

készit és ajánl a

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság (ezelőtt WALSER FERENC)

Budapest, VI., külső Váci-ut 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

NESTLÉ Gyermektápli sztje

Kitüntetve a bécsi jubileumi kiállítás mezőgazdasági osztályán.

Kipróbálva az első orvosi kapicitásoktól; 30 év óta az összes gyermekkórházakban használtatik

legjobb alpesi tejet tartalmaz.

Régóta jónak bizonyult tápláléka a csecsemők és gyomor betegeknek.

Minta dobozok, használati utasitással ingyen a központi raktártól

F. Berlyak Wien I. Naglergasse 1.

A ki a pénzét szereti, az csakis a

„STYRIA" kerékpárokat

vegye, ezen kerékpárok a szakértők és versenyzők gépje. Bámulatos könnyü menés, tartósság és elegáncia által az összes gyártmányok felett uralkodik.

Képviselőség és raktár: **IFJ. WAJDITS JÓZSEFNÉL** Nagy-Kanizsán.

Legnagyobb raktár kerékpár felszerelési cikkekből. **Használt kerékpárok eladása és becserélése.**

Havonta 200—300 frt mellékkeresetet

tudnak urak minden osztályból szakismeret és kockázat nélkül tagok szerzése által egy társaság részére értékpapirok kihasználására könnyen és becsületesen szerezni.

Ajánlatok stb. 7. F. 7436. Rudolf Mosse hoz

BERLIN S. N. intézendők.

Gyümölcs- és szőlő bor készitési gépek.

GYÜMÖLCS és SZŐLLŐ SAJTOK,

folytonosan ható kettős emeltyü szerkezettel és nyomerő szabályozóval.

A munkaképesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Szőlő és gyümölcs zúzók

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek. Szőlő és gyümölcsörlők, aszalo készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, **gyümölcs vágó és hámozó gépek**, legujabb szerkezetü szabad. önmüködő **„Syphonia"** gyümölcs és **szőlővessző permetezők**, gyártatnak és szállittatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

cs. kir. kizar. szabadalmazott gazdasági [illegible], kasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Taborstrasse 76.

Kitüntetve 390 arany, ezüst és bronzéremmel.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontárusitók felvétetnek.

A Dr. EGGER-féle

Injectio Ham melis Virginica

a leghatásosabb külszer (befecskendezés) férfiak és nőknel, uj és idült folyások, valamint csőhántalmak orvoslására A Hamamelis Virginica tropicus növény rendkivüli hatása a nyákhártyára orvoslag már régen el van ismerve, ugy. hogy ezen különben is szerencsés összetételü Injectió ennek köszönheti gyógyerejét." 2—3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javitja, illetve meggyógyitja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg 1 frt 05 kr. 2 üv. 1 frt 75 kr, 3 üv. 2 frt 45 kr. **Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor"-hoz Budapest. VI, Vaci-körut 17**

Az

ACHAIA PATRAS

görög borai.

Főképviselő az Osztrák Magyar Monarchia részére:

C. I. SCHRAUTH

WIEN,

IX. Frankgasse, Nr. 4.

Elárusitó:

NEU és KLEIN

N.-Kanizsán.

!! Viszonteladóknak megfelelő árengedmény !!

Dr. HŐGYES-féle

az egész világon szabadalmazott hygénikus asbest talpbetét

NINCS TÖBBÉ LÁBFÁJÁS,

sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat sem fagyos láb, sem lábégés; rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét Dr Högyes-fele, az egész világon szabadalmazott asbest talpbetéttel látja el.

Párja egyszerü — 60 kr., kettős vastagságu 1 frt 20 kr. Az asbest talpbetét kitünőségét legjobban bizonyitja, hogy a cs. és kir. közös hadseregének és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 párt szállitatott.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr franco. — Felvilágositások és prospektusok, köszönetnyilvánitások ingyen

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság Budapest VI., Szív-utcza 18.

!! Viszonteladóknak megfelelő árengedmény !!

1868-ik év óta ismert

BERGER-FÉLE ORVOSI

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva Ausztria-Magyarországban, Franciaország, Németország, Hollandban, Schweicban, Romániban stb. már tiz év óta fényes sikerrel használtatik,

mindennemü bőrküteget

mint szinte az arcbőr mindenféle tisztátlanságai ellen különösen a rüb, az idült és pikkely sömör ellen a kosz, a sömör repedvény, a fej és [illegible], a szeplő, májfolt, ugynevezett rezes orr, a fagydag, a lábizzadás, a gyermekek valamennyi külső fejbetegségei ellen. Ezenkivül, mint a bőrt [illegible] mosdószer ajánltatik.

Ára darabonként használati utasitással együtt 35 kr.

A Berges-féle kátrány szappan 40% tömény fakatrányt tartalmaz, felettébb gondosan van készitve s lényegesen különböző a minden egyébb, a kereskedésekben előforduló kátrány szappanoktól mert ezen szappan 35% glicerin anyagot tartalmaz, finom illatszeres.

Csalások kikerülése végett

gyógyszertárakban világosan BERGER-féle kátrány-szappan kérendő s ügyelni kell a zöld csomagolásra.

Számos okmánnyal kitüntetelett a bécsi nemzetközi kiállitáson 1883-ban.

Egyedüli helyettes a bel- és külföld részére:

G. HELL **gyógy.** TROPPAU hova a megrendelések és tudakozodások küldendők.

Nagy-Kanizsán Práger Béla és Belus Lajos gyógyszerésznél.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz „Moll A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altesthántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vér felduág. aranyer és a legkülönbözőbb nói betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti dobozznak 1 frt o. é.

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉSZSÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. vedjegyét tünteti fel „A. Moll" feliratu ónozattal van zárva. **A Moll-féle francia borszesz és só** nevezetesen mint **fájdalomcsillapitó kedörzsölési szer** köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer.

Egy ónozott eredeti üveg ára 90 krajczár.

Moll Salicyl szájvize.

(Főalkatrésze: fűzolysavas szikső.)

A mindennapi szájtisztitásnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztositja s egyszersmint szer fogfájás ellen. — **Egy Moll A. védjegyével ellátott üveg ára: 60 krajczár.**

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,

Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesitetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán **Rosenfeld Adolf es Fia.**

„MARGIT"

GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

Kitünő hatásu szénsavas **nátriumainál és csekély szabad szénsavánál fogva a légutak s tüdő hurutos állapotainál** sőt egyenesen **nélkülözhetetlen, ha, mint a tüdővészeseknél, vérzésekre való hajlandóság van jelen.** Kiváló hatást látni tőle a **gyomor és belek hurutos állapotainál**, hol a fölösmennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek. Előnyösen hat a hólyag hurutos állapotainál, mert akadályozza a húgysavas sók lerakodását és igy a kő- és homokképződést. Ezek eredményezték azt, hogy a legkiválóbb orvosi kapaczitások mindig a legszivesebben használják és mindig előnyt adnak neki a hozzá hasonló összetételü gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvószernek bizonyult **járványos betegségek** tájján, főleg **typhus ellen.**

Mint borviz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár ÉDESKUTY L. Budapesten

V., Erzsébet-tér 8. cs. és kir. udvari szállitó. V., Erzsébet-tér 9.

Kapható minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőkben.

Nyomatott Ifj. Waidits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.